

VETENSKAPSRÅDET

ÅRSREDOVISNING 2007

Vetenskapsrådet

1. ANALYS AV 2007 ÅRS VERKSAMHET	6
2. BESKRIVNING AV VETENSKAPSRÅDETS VERKSAMHETSGRENAR	9
3. SAMMANFATTNING AV VERKSAMHETEN	10
3.1 Organisation	10
3.2 Styrelsen	11
3.3 Ämnesråden	12
3.4 Verksamhetsgrenarnas kostnader och intäkter	12
4. VERKSAMHETSOMRÅDE FORSKNING OCH UTVECKLING	13
Mål enligt regleringsbrevet	13
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	13
5. VERKSAMHETSGREN FORSKNINGSSTÖD	15
5.1 Vetenskaplig kvalitet och förnyelse	16
Mål enligt regleringsbrevet	16
5.1.2 Internationellt perspektiv	18
5.1.3 Förnyelse, kraftsamling och profilering samt utvärdering	18
5.2 Mång- och tvärvetenskap	20
Mål enligt regleringsbrevet	20
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	21
5.3 Forskarkarriär och åldersfördelning	22
Mål enligt regleringsbrevet	22
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	22
5.3.1 Unga och nydisputerade forskare	22
5.3.2 Särskilda medel till unga forskare	24
5.3.3 Forskningsstödets åldersfördelning	25
5.4 Jämställdhet	25
Mål enligt regleringsbrevet	25
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	25
5.4.1 Könsfördelningen inom beredningsorganisationen	25
5.4.2 Könsuppdelad ansökningsstatistik	26
5.4.3 Framtida insatser för ökad jämställdhet	28
5.5 Genusforskning	29
Mål enligt regleringsbrevet	29
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	29
5.6 Internationellt forskningssamarbete	31
Mål enligt regleringsbrevet	31
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	31
5.6.1 Sveriges medlemskap i europeiska och internationella forskningsorganisationer	31
5.6.4 Europeiska forskningsrådet	35
5.8 Utfall fördelat per område	35
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	35
5.8.1 Ansökningar	36
5.8.2 Beviljningsgrad	38
5.8.3 Forskningsstöd till nya bidragsmottagare	39
5.8.4 Forskningsstödets fördelning på bidragsformer	40
5.8.5 Forskningsstödets fördelning på mottagare	41
5.8.6 Forskningsstödets fördelning på delområde	43
5.9 Särskilda forskningssatsningar	47
5.9.1 Insatser för vård- och omsorgsforskning samt kultur och hälsa	47
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	47
Vård- och omsorgsforskning	47
Kultur och hälsa	47
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	48
Svensk polarforskning och Internationella Polaråret IPY	48
5.10 Forskning inom utbildningsvetenskap	50
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	50
Innehållslig utveckling	50
Folkbildning	51

5.11 Administrativa kostnader	51
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	51
6. VERKSAMHETSGREN STRATEGI OCH ANALYS	53
6.1 Analyser och utvärderingar	53
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	53
6.3 Forskningsetiska frågor	56
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	56
7. VERKSAMHETSGREN FORSKNINGSGRUPPENS INFORMATION	58
Mål enligt regleringsbrevet	58
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	58
Vetenskapsrådets strategi	58
Kommentarer regeringens återrapporteringskrav	59
Bedömning av resultat med några viktiga exempel	59
Informationskanaler vi har använt	59
Insatser för att skapa debatt om och popularisering av forskning	60
Samordning med andra aktörer	60
7.1 Vilka informationskanaler som använts för att sprida information om forskning samt omfattning, inriktning och kostnader för respektive informationskanal och en analys av vilka målgrupper som nåtts av respektive informationskanal och en bedömning av insatsernas resultat.	63
Tidskrifter	63
Forskarservice	64
Publikationer	64
Mediearbetet under 2007	64
Skolan – ett prioriterat område	65
Planeten på forskning.se	65
Barn ser på framtiden	65
Den levande frågelådan	65
Hållbar utveckling	65
TEND – samarbete med Unga Forskare	66
Kunskapsstorget på Skolforum	66
Expertsvar	66
Barns hälsa i samhällsperspektiv	66
Språktidskrift	66
7.2 Särskilda insatser som genomförts för att stimulera till debatt om och popularisering av forskning.	66
Populärare vetenskap med Forskartorget på Bok & Bibliotek 2007	67
Vetenskapsfestivalen	67
Pocketerad populärvetenskap	67
Internationella polaråret	67
Webbplats kring djurförsök	68
Mötesplatsen för forskare och folkvalda	68
7.3 Hur rådets insatser samordnats med och kompletterat andra aktörers insatser.	68
ForskarFredag	68
Se hjärnan!	69
Stamcellsuppdraget	69
Vetenskapslandet	69
Internationellt arbete	69
Linné2007	69
Forskning och Framsteg	70
Vetenskap och allmänhet (VA)	70
Forskning.se	70
PCST	70
8. VERKSAMHETSOMRÅDE FORSKNINGENS INFRASTRUKTUR	71
Mål enligt regleringsbrevet	71
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	71
8.1 Verksamhetsgren Universitetsdatanät	71
Mål enligt regleringsbrevet	72
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet	72

Kostnader	72
Driftsäkerhet	74
Samverkan med andra nationella datanät	74
Den internationella utvecklingen inom datakommunikation	74
8.2 Verksamhetsgren Forskningsanläggningar och utrustning	75
Mål enligt regleringsbrevet	75
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	75
8.2.1 Stöd till dyrbar vetenskaplig utrustning	76
8.2.2 Kostnaderna för Sveriges medlemskap i svenska, europeiska och internationella forskningsanläggningar	76
Europeiska partikelfysiklaboratoriet (CERN)	76
Europeiska sydobservatoriet (ESO)	76
Europeiska molekylärbiologiska laboratoriet (EMBL)	77
Europeiska stipendieprogrammet för molekylärbiologi (EMBC)	77
Europeiska synkrotronljuskällan (ESRF)	77
Internationella cancerforskningsorganisationen (IARC)	78
Europeiska Universitetsinstitutet i Florens (EUI)	78
EU-Fusion	78
Europeiska fusionsforskningsanläggningen (JET)	78
Jonosfäranläggningen på Nordkalotten (EISCAT)	79
Nordiskt optiskt teleskop (NOT)	79
Internationellt havsborrningsprogram (IODP)	79
Global biodiversitetsdatabas (GBIF)	80
8.2.3 Samverkan rörande dyrbar vetenskaplig utrustning	80
8.2.4 Behovet av infrastruktur inom de närmaste åren och i vilken grad detta behov hittills tillgodosetts	80
8.2.5 Medel till neutronstrålning för forskning och för kärnteknisk forskning	81
8.2.6 Tekniskt industriellt utbyte av internationellt deltagande 2007	82
9. ÖVRIGA ÅTERRAPPORTERINGSKRAV	83
9.1 Utbildning av ledamöter i etikprövningsnämnder	83
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	83
9.2 Försöksdjursvetenskap	83
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	83
9.3 Mångvetenskaplig demokratiforskning	85
Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet	85
10. UPPDRAG	86
Forskningsprogram om demokrati och offentlig förvaltning	86
11. KOMPETENSFÖRSÖRJNING	87
12. FINANSIELL REDOVISNING	89
12.1 Sammanställning över väsentliga uppgifter inklusive SUNET	89
12.2 Resultaträkning inklusive SUNET	90
12.3 Balansräkning inklusive SUNET	91
12.4 Resultaträkning exklusive SUNET	92
12.5 Balansräkning exklusive SUNET	93
12.6 Resultaträkning SUNET	94
12.7 Balansräkning SUNET	95
12.8 Anslagsredovisning inklusive SUNET	96
12.9 Redovisning mot bemyndiganden exklusive SUNET	97
12.10 Tilläggsuppgifter inklusive SUNET	98
12.11 Noter inklusive SUNET	104
13. PERSONREGISTER 2007	112
14. DIAGRAM: ÅLDERS- OCH KÖNSFÖRDELNING	118
15. FÖRKORTNINGAR	122

1. ANALYS AV 2007 ÅRS VERKSAMHET

I december lämnade såväl finansiärer som universitet och högskolor in sina forskningsstrategier. Ett genomgående tema är kraven på ökade resurser till forskningssystemet. Redan i augusti lämnade finansiärer och akademier in en gemensam skrivelse till regeringen med uppmaning att regeringen bör uppnå målet att 1 % av BNP ska gå till civil forskning 2012. Undertecknarna oroas av att Sverige är ett av få länder som enligt Europeiska kommissionen minskar investeringarna i forskning i förhållande till BNP. Oroande är också att investeringar i utrustningar och anläggningar har minskat vid universitet och högskolor under senare år enligt Vetenskapsrådets egna undersökningar. I skrivelsen talas därför också om behovet av övergripande satsningar på infrastruktur.

Under 2007 utreddes och diskuterades flera förändringar inom det svenska forskningssystemet. I slutet av året presenterades två utredningar rörande basala funktioner i forskningssystemet, Resursutredningen och Befattningsutredningen. I båda utredningarna föreslås långtgående förändringar av resurstilldelningssystemet respektive karriärvägar för forskare som säkerligen kommer att diskuteras flitigt inte bara under remisstiden 2008. Inom Vetenskapsrådet började diskussionerna redan under 2007 och dessa utredningar tas på stort allvar. I detta klimat med stora frågor upp till diskussion och flera möjliga systemförändringar i en nära framtid har Vetenskapsrådet diskuterat fram en ny forskningsstrategi.

I forskningsstrategin diskuteras dels behovet av översyn av hela forskningssystemet och dels de specifika behoven inom grundforskningen. Sammantaget kan sägas att rådet anser att stöd till forskarinitierade projekt ska vara basen i Vetenskapsrådets stöd till forskning. Långsiktigheten i forskningsfinansieringen betonas som särskilt viktig, inte minst i tider med stora globala frågor där forskning kan spela avgörande roll. Rådet identifierar även att stödet till forskningens infrastrukturer är särskilt viktigt under perioden för den kommande forskningspropositionen.

I strategin påbörjas även en diskussion om forskningssystemet och förhållandet mellan dess delar. Denna diskussion kommer rådet givetvis att komma tillbaka till i remissvar på bl.a. Resursutredningen. Principen vid fördelning av medel i systemet bör enligt rådet vara kvalitet och konkurrens. För att uppnå detta bör fördelningen av ansvar och uppgifter mellan universitet och högskolor ses över. En horisontell fördelning av god högre utbildning är önskvärd samtidigt som forskningen bör kunna differentieras vertikalt mellan olika utförare med avseende på inriktning, omfattning och kvalitet. Vidare bör användningen av ny kunskap stimuleras så att den snabbare kommer till användning i samhället. Dessa förslag och andra mera specifika bör genomföras så att förtroendet för forskningen och forskningspolitiken kan förstärkas.

I fråga om grundforskning betonas betydelsen av att forskare själva kan formulera problem och initiera forskning om dessa. En kraftfull satsning på humaniora och samhällsvetenskap är angelägen mot bakgrund av de stora förändringar som samhället nu genomgår på en rad olika områden, t.ex. ekonomi, politik, säkerhet och kultur. Forskningen inom området är central för förståelsen av sociala förändringsprocesser och spridningsförlopp och därmed för förståelsen de samhällsinsatser som krävs för att forskningsresultat från medicin och natur- och teknikvetenskap ska komma till framgångsrik användning. Utifrån en bas av forskarinitierad forskning föreslås en komplettering med särskilt stöd

till prioriterad grundforskning, forskningsmiljöer samt nordisk, europeisk och global samverkan. En särskild process för identifiering och prioritering av områden bör innefatta ett steg där ämnesråd och kommittéer föreslår styrelsen områden. Som underlag för detta ska utvärderingar och bedömningar av framstående forskare kunna användas. Rådet har identifierat två breda områden som kan utgöra startpunkt för en satsning på prioriterade områden: Samhällen i global förändring och energi, klimat och miljö.

Vidare föreslås att en utredning av ombildning ämnesrådet för medicin till ett ämnesråd för hälsa bör genomföras. Utredningen bör innehålla en konsekvensanalys och belysa avgränsningar och samarbetsytor mot övriga finansierare.

Vetenskapsrådet har under 2007 arbetat mycket aktivt med att långsiktigt minska kostnaderna för verksamheten. Redan 2006 påbörjades en översyn av Vetenskapsrådets kostnader vilket ledde till ett beslut om att byta lokaler. Under 2007 har detta kompletterats med en översyn av organisationen. Parallellt med denna översyn kontaktades regeringen flera gånger, bl.a. genom en skrivelse, angående styrelsens möjlighet att inrätta kommittén för forskningens infrastrukturer (KFI) och delegera beslutsrätt. Anledningen var att Riksrevisionen i en revisionsrapport inte ansett att detta var möjligt. Rapporten innehöll en utförlig juridisk analys av lagen om Vetenskapsrådet och instruktionen. I avvaktan på svar från regeringen valde Vetenskapsrådet en strikt tolkning av instruktionen och lät styrelsen fatta alla beslut själv. Därmed blev verksamheten ovanligt tungrodd och omständlig om än fullständigt i enlighet med instruktionen. I december kom en förändring av instruktionen och fr.o.m. 2008 kan KFI inrättas och beslut delegeras. Förändringen innebär även att Vetenskapsrådet blir en styrelsemyndighet där styrelsen har fullt ansvar. Det förändrar rollen för både ämnesråd/kommittéer och generaldirektören. Möjligheterna med den nya instruktionen och organisationsöversynen är dock många och framförallt finns det stora förhoppningar om att utöka det strategiska arbetet och omvärldsbevakningen samt effektivisera beredningsarbetet.

Under 2007 har Vetenskapsrådet varit aktivt såväl på Europaplanet som mot världen i övrigt. I Europa har Vetenskapsrådet stött de svenska sökandena som gick vidare till andra steget i ERC:s första utlysning med särskild utbildning i EU-kunskap och internationella intervjuer. Vidare har samverkan inom ramen för European Union Heads of Research Councils (EUROHORCs) varit intensiv i och med att generaldirektören blev vald till EUROHORCs president under 2007-2008. Inom European Science Foundation (ESF) har rådet, förutom deltagande i program som European Collaborative Research Programmes (EUROCORES), även varit aktivt i framtagandet av en vitbok om medicinsk forskning i Europa inom ramen för ESF:s kommitté för medicin, European Medical Research Councils (EMRC). När det gäller europeisk infrastruktur för forskning närmar sig de två anläggningarna FAIR och X-FEL i Tyskland förverkligande och under 2008 förväntas byggstart ske. Sverige kommer att bli en av de stater som är med redan från starten i dessa anläggningar. Diskussioner om förläggning av en ny europeisk spallationskälla för neutronforskning till Lund pågick under 2007 och kommer också att fortsätta under 2008. Rådet har under 2007 uppdaterat sin genomgång av infrastruktur för forskning, Guiden till infrastrukturen, i en andra utökad version. I arbetet med att ta fram denna version har Forskningsrådet för Arbetsliv och Socialvetenskap (FAS), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) och Verket för innovationssystem (VINNOVA) haft insyn och möjlighet att påverka.

Vetenskapsrådet har även hjälpt till att synliggöra svensk forskning i världen. Exempel på detta är det internationella polaråret som invigdes i Jukkasjärvi mars 2007. Den svenska verksamheten inriktas på informationsinsatser om de ömtåliga ekosystemen i polartrakterna, insatser för att upprätta ett internationellt övervakningssystem för den arktiska miljön samt att utarbeta riktlinjer för datahantering och datalagring från IPY-projekt. Samverkan med National Science Foundation (NSF) i USA har lett till ett avtal om att utnyttja isbrytaren Oden vid Antarktis för assistans till den amerikanska forskningsbasen McMurdo. Vetenskapsrådet har även stött Lunds universitet för att ordna en konferens tillsammans med the Chinese Academy of Sciences i Lund under 2007. Genom Vetenskapsrådet som huvudpartner planeras för den tionde världskonferensen inom nätverket Public Communications of Science and Technology (PCST) som kommer att förläggas till Öresundsområdet med Malmö som centrum under 2008. Under 2007 genomfördes en konferens om Global Environmental Change: the Role of the Arctic som den första i en serie tillsammans med Formas och ESF.

Under 2007 fattades beslut om fördelning av medel som börjar utbetalas under 2008. Under sista året för den förra forskningspropositionen sker en stor ökning av medlen till medicinområdet liksom en ökning av medel till teknikområdet. Båda är mycket välbehövliga tillskott. Inom teknikvetenskap har ökningen fördelats till de kvalitativt bästa ansökningarna medan det inom medicin dessutom har införts nya stödformer som samverkansbidrag och bidrag till medeldyr utrustning. De nya stödformerna kommer att ge en särskild stimulans till medicinområdet. Rådet har under 2007 utlyst andra omgången av Linnéstöd. Under framtagning av utlysningstexter och planer för beredningen av ansökningarna har rådet haft flera diskussioner med universitet och högskolor. Utlysningen och de förändringar som införts jämfört med första utlysningen har tagits emot positivt och 105 ansökningar är nu under beredning.

Den grund som lagts med olika underlag för rådets forskningsstrategi inför 2008 visar att grundforskningen i Sverige håller så hög kvalitet att ytterligare investeringar i forskning är välmotiverat. Med de förändringar som införts av myndighetens instruktion och organisation finns mycket goda förutsättningar för att effektivisera arbetet, höja kvalitén i arbetet och samtidigt öka omvärldsbevakning och analys. Vetenskapsrådet är välrustat för att fortsätta arbetet mot att Sverige ska vara en ledande forskningsnation, där forskning bedrivs med hög vetenskaplig kvalitet och forskningen bidrar till Sveriges internationella konkurrenskraft och en hållbar samhällsutveckling. Rådets bedömning att utvecklingen mot detta mål är helt beroende av att mera resurser tilldelas forskningssystemet delas av andra aktörer.

2. BESKRIVNING AV VETENSKAPSRÅDETS VERKSAMHETSGRENAR

Vetenskapsrådet har tre verksamhetsgrenar tillhörande politikområdet forskningspolitik: forskningsstöd, forskningsinformation samt strategi och analys.

Forskningsstödet är den mest omfattande verksamhetsgrenen både finansiellt och verksamhetsmässigt. Verksamheten innefattar finansiering av kvalitetsgranskad forskning med olika stödformer.

Utlysningar riktar sig dels till forskare, t.ex. utlysning av stöd till anställningar, och dels till universitet och högskolor, t.ex. Linnéstöd och stöd till forskarskolor. Den tidsmässigt mest krävande delen av detta arbete är själva kvalitetsgranskningen som genomförs i Vetenskapsrådets regi med ett stort antal sakkunniga granskare, s.k. peer review. All forskning sker sedan på forskarnas arbetsplatser. Från och med 2007 bedrivs verksamhet relaterad till infrastruktur för forskning i en egen verksamhetsgren, se nedan.

Verksamheten inom grenen forskningsinformation bygger på ett nära samarbete med universitet, högskolor och andra aktörer inom området. Den övergripande strategin är att i samverkan med dessa aktörer skapa en god infrastruktur för forskningsinformation och göra det enklare att producera och hitta god populärvetenskap. Webbplatsen forskning.se är ett exempel, medietjänsten Expertsvar ett annat.

Inom verksamhetsgrenen strategi och analys sker en långsiktig kunskapsuppbyggnad inom området analys och uppföljning av forskning och forskningsfinansiering. Arbetet sker inom Vetenskapsrådet, ofta nära kvalitetsgranskningen av forskning. Det sker också i form av samarbeten, t.ex. med VINNOVA, som tillsammans med rådet har köpt in en publikations- och patentdatabas där svensk och internationell publicering och patent kan studeras. En annan del av verksamhetsgrenen utgörs av den långa traditionen med internationella utvärderingar av olika forskningsområden. Till grenen hör också strategisk samverkan som dels sker i fasta former som regelbundna möten mellan finansiärer eller mera målinriktade korta samverkansprojekt.

Inför 2007 skapades ett nytt verksamhetsområde inom politikområdet forskningspolitik, forskningens infrastrukturer, med två verksamhetsgrenar vid Vetenskapsrådet, universitetsdatanät samt forskningsanläggningar och utrustning.

Verksamheten inom grenen universitetsdatanät är både anslags- och avgiftsfinansierad och består huvudsakligen av att planera, utveckla och sköta universitetsdatanätet SUNET. För detta ändamål finns en styrelse med representanter för universitet och högskolor och andra användare. Användarna är en betydligt större krets än de forskare som söker forskningsstöd från Vetenskapsrådet. Verksamheten med drift av datanätet upphandlas till stora delar. Centrala delar av verksamheten, som t.ex. ekonomiadministration, sköts vid Vetenskapsrådet.

Verksamheten inom grenen forskningsanläggningar och utrustning har tidigare tillhört grenen forskningsstöd och har i stort inte ändrats med den ändrade indelningen. I verksamheten ingår stöd till utrustning, planeringsbidrag för ny utrustning/nya anläggningar, medlemsbidrag till internationella organisationer och driftsbidrag till forskningsanläggningar. En viktig uppgift är att ta fram bättre beslutsunderlag för beslut om infrastruktur. Det sker dels genom planeringsbidrag som ger forskarna en möjlighet att ta fram ett bra underlag när det gäller utrustning eller anläggningar i mångmiljonklassen. Dels sker det genom en återkommande översikt över förslag till och behov av infrastruktur, kallad guiden till infrastrukturen.

3. SAMMANFATTNING AV VERKSAMHETEN

3.1 Organisation

Vetenskapsrådet har en styrelse med övergripande ansvar för verksamheten. Inom Vetenskapsrådet finns tre ämnesråd, Utbildningsvetenskapliga kommittén och en kommitté för forskningens infrastrukturer. Vid Vetenskapsrådet finns dessutom styrelsen för SUNET. Ämnesråden och Utbildningsvetenskapliga kommittén fördelar själva medel inom sina ansvarsområden. Kommittén för forskningens infrastrukturer verkar inom sitt ansvarsområde på uppdrag av styrelsen. Dessa ämnesråd och kommittéer är också rådgivande till styrelsen i principiella och strategiska frågor. Vetenskapsrådets huvudanslag till forskning och forskningsinformation (forskningsanslaget) är uppdelat i anslagsposter enligt följande:

Anslagspost	Ansvarig	2007 (tkr)
1	Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap (HS) Humaniora inklusive det konstnärliga området och Konstnärligt utvecklingsarbete, samhällsvetenskap, religionsvetenskap och rättsvetenskap	256 113
2	Ämnesrådet för medicin (M) Medicin inklusive vårdvetenskap, odontologi och farmaci	550 617
3	Ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap (NT) Naturvetenskap, matematik och teknikvetenskap	883 534
4	Utbildningsvetenskapliga kommittén (U) Utbildningsvetenskap	134 375
5	Styrelsen Övrig forskningsfinansiering, forskningsinfrastruktur och forskningsinformation	1 197 401

Generaldirektören är chef för Vetenskapsrådet. Vid varje ämnesråd, vid Utbildningsvetenskapliga kommittén och vid kommittén för forskningens infrastrukturer finns en huvudsekreterare. Dessutom finns avdelningschefer för administrativa avdelningen, informationsavdelningen och avdelningen för forskningspolitiska frågor. Myndighetens direkta ledning utgörs av generaldirektören och en ledningsgrupp bestående av huvudsekreterarna och avdelningscheferna.

Tabell 1 Vetenskapsrådets kostnader (tkr)

	2007	2006	2005
Forskningsstöd*			
Lämnade bidrag**	2 364 142	2 770 472	2 552 737
Administrativa kostnader (forskningsanslaget)	43 616	56 532	51 911
Administrativa kostnader (förvaltningsanslaget)	68 690	78 464	68 877
Administrativa kostnader (externa medel)	5 595	4 107	3 877
Summa	2 482 044	2 909 575	2 677 402
Forskningsinformation			
Lämnade bidrag	7 871	5 214	7 142
Administrativa kostnader (forskningsanslaget)	22 391	20 531	16 628
Administrativa kostnader (förvaltningsanslaget)	17 076	17 301	15 887
Administrativa kostnader (externa medel)	27 224	21 924	4 729
Summa	74 562	64 970	44 385
Strategi och analys			
Lämnade bidrag	90	0	0
Administrativa kostnader (forskningsanslaget)	6 567	4 690	2 718
Administrativa kostnader (förvaltningsanslaget)	13 345	15 046	16 714
Administrativa kostnader (externa medel)	0	0	1 163
Summa	20 002	19 737	20 596
SUNET			
Lämnade bidrag	855	872	1 619
Administrativa kostnader (SUNETs anslag)	165 867	147 308	151 506
Administrativa kostnader (förvaltningsanslaget)	3 177	3 089	2 416
Administrativa kostnader (externa medel)	0	0	702
Summa	169 899	151 269	156 243
Forskningsanläggningar och utrustning*			
Lämnade bidrag	649 718	-	-
Administrativa kostnader (forskningsanslaget)	9 626	-	-
Administrativa kostnader (förvaltningsanslaget)	10 057	-	-
Administrativa kostnader (externa medel)	1 555	-	-
Summa	670 955	-	-
Totalt Vetenskapsrådet			
Lämnade bidrag*	3 022 676	2 776 558	2 561 497
Administrativa kostnader (forskningsanslaget och SUNETs anslag)	248 067	229 061	222 762
Administrativa kostnader (förvaltningsanslaget)	112 346	113 900	103 895
Administrativa kostnader (externa medel)	34 374	26 031	10 471
Summa totalt	3 417 462	3 145 550	2 898 625
varav totala administrativa kostnader	394 786	368 992	337 128

* Stödformer som fr.o.m. 2007 ingår i verksamhetsgrenen Forskningsanläggningar och utrustning ingick t.o.m. 2006 i verksamhetsgrenen Forskningsstöd.

** Exklusive forskaranställningar förvaltade av Vetenskapsrådet. Anställningarna redovisas i denna tabell under administrativa kostnader, forskningsanslaget.

3.2 Styrelsen

Styrelsen består av 13 ledamöter inklusive ordföranden, varav 8 är utsedda av forskarsamhället via elektor. Styrelsen svarar för övergripande policyfrågor och för beslut om Vetenskapsrådets bidrag inom anslagspost 5. Styrelsen har under år 2007 haft åtta sammanträden, varav ett telefonmöte. Vid det första mötet deltog även ämnesråden och kommittéerna och alla delgavs samma information om instruktion och regleringsbrev etc. Detta var ett led i att introducera de nya ledamöter som tillträdde i januari.

3.3 Ämnesråden

Ämnesråden består av 11 ledamöter, inklusive ordförande och 10 ersättare. Av dessa är 7 ledamöter och 7 ersättare valda av forskarsamhället via elektorater. Utbildningsvetenskapliga kommittén har 11 ledamöter som tillsatts av styrelsen. Ämnesråden och Utbildningsvetenskapliga kommittén beslutar själva om bidrag inom anslagspost 1–4. Kommittén för forskningens infrastrukturer är underställd styrelsen och ledamöterna utses av styrelsen på förslag från ämnesråden och Utbildningsvetenskapliga kommittén.

3.4 Verksamhetsgrenarnas kostnader och intäkter

Den totala verksamheten 2007 framgår av tabell 1 och 2. De fem verksamhetsgrenarna redovisas i kapitel 5–9. Lämnade bidrag samt administrativa kostnader och intäkter har fördelats på respektive verksamhetsgren.

Tabell 2 Vetenskapsrådets intäkter (tkr)

	2007	2006	2005
<i>Forskningsstöd</i>			
Intäkter av avgifter	4 605	4 736	4 066
Intäkter av bidrag	5 394	4 536	-3 014
Finansiella intäkter	244	70	32
Summa	10 243	9 342	1 085
<i>Forskningsinformation</i>			
Intäkter av avgifter	2 090	1 942	1 793
Intäkter av bidrag	26 827	21 640	11 903
Finansiella intäkter	109	269	69
Summa	29 027	23 851	13 765
<i>Strategi och analys</i>			
Intäkter av avgifter	146	1 893	1 546
Intäkter av bidrag	19	23	984
Finansiella intäkter	0	16	12
Summa	166	1 932	2 542
<i>SUNET</i>			
Intäkter av avgifter	114 098	102 783	116 092
Intäkter av bidrag	14	0	702
Finansiella intäkter	272	828	599
Summa	114 385	103 611	117 393
<i>Forskningsanläggningar och utrustning*</i>			
Intäkter av avgifter	0	-	-
Intäkter av bidrag	1 761	-	-
Finansiella intäkter	0	-	-
Summa	1 761	-	-
<i>Totalt Vetenskapsrådet</i>			
Intäkter av avgifter	120 940	111 354	123 497
Intäkter av bidrag	34 016	26 200	10 576
Finansiella intäkter	626	1 183	712
Summa	155 582	138 736	134 784

* Verksamhetsgrenen Forskningsanläggningar och utrustning ingick t.o.m. 2006 i verksamhetsgrenen Forskningsstöd.

4. VERKSAMHETSOMRÅDE FORSKNING OCH UTVECKLING

Mål enligt regleringsbrevet

- *Den statliga organisationen för forskningsfinansiering skall vara ett effektivt verktyg för att främja de forskningspolitiska målsättningarna, stärka det svenska systemet för FoU samt öka forskningens bidrag till Sveriges internationella konkurrenskraft och en hållbar samhällsutveckling.*

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

- *Vetenskapsrådet skall redovisa en samlad bedömning av hur rådets verksamhet bidragit till målet för verksamhetsområdet. Rådet skall redogöra för vilka avvägningar och bedömningar som gjorts vid fördelning av resurser mellan olika insatsformer och ämnesråd.*
-

Vetenskapsrådets huvudmål är att fördela forskningsstöd till den forskning som har högst vetenskaplig kvalitet och bäst främjar förnyelsen av svensk grundforskning. I arbetet med att identifiera denna forskning används peer review, dvs. att andra forskare granskar och bedömer ansökningar från forskare. Att stärka forskningen genom att konkurrensutsätta förslagen till forskningsprojekt är ett väl beprövat och väl fungerande sätt. Det hjälper även forskare att samma system används i den nationella finansieringen som i den internationella. Genom organisationsöversynen förväntas stödet för denna process bli effektivare så att resurser frigörs till omvärldsbevakning och analyser. Genom detta kommer de beslutande organen att få ännu bättre beslutsunderlag i frågor av mera strategisk karaktär som t.ex. svenska satsningar på postdoktorsnivån i förhållande till andra länders. För närvarande är det alltför få som kan arbeta med internationell statistik och fördjupa kunskaperna om denna genom t.ex. studiebesök. För att kunna göra rättvisande jämförelser krävs djupa kunskaper om hela forskningssystemet i andra länder. Vetenskapsrådets möjlighet att göra denna typ av analyser bedöms kunna öka redan 2008.

Under 2007 har samverkan med andra forskningsfinansiärer stärkts och bl.a. har Linnéstöd utlysts tillsammans med Formas. Flera diskussioner pågår om andra samverkansprojekt som ännu inte tagit form, t.ex. med VINNOVA om möjligheter att till vissa starka forskningsmiljöer knyta nya typer av stöd för att snabbare få ut resultat till användare. Liknande diskussioner har även förts med Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) om möjligheten att knyta särskild expertis på resultat användning i utvecklingsländer till utvalda starka forskningsmiljöer genom riktade stöd. Det återstår dock en hel del arbete innan dessa diskussioner kan leda till konkreta förslag.

Flera initiativ har tagits för att stärka och visa upp Sverige som forskningsnation inom t.ex. klimat- och miljöforskning genom att förlägga en konferensserie till Sverige samtidigt som särskilda utlysningar av medel inom området hållbar utveckling görs. I bägge fallen sker det i samverkan med andra, konferensserien tillsammans med Formas och ESF och utlysningen tillsammans med Formas och Rymdstyrelsen. I andra fall har särskilt stöd getts till forskarskolor för att öka intresse och kompetens inom särskilda områden, t.ex. inom området Global Health. Tillsammans med stödet för postdoktorstjänster i Sverige ökar det möjligheten till inflöde av forskare till Sverige.

Rådets bedömning är att den bredd och kvalitet som kan byggas upp med forskarinitierade projekt prövade i konkurrens med andra idéer är nödvändig för att stärka svensk FoU och Sveriges internationella konkurrenskraft. Utifrån denna bas bör nya vägar prövas för att få ut resultat snabbare till användare.

Utifrån denna bas och med kännedom om det svenska forskningssystemet sker de avvägningar och bedömningar som leder till fördelning av resurser. Man bör dock komma ihåg att redan i forskningspropositioner och regleringsbrev sker den huvudsakliga fördelningen. De två stora avvägningar som ändå görs vid Vetenskapsrådet är fördelningen mellan medel till infrastruktur och andra stödformer samt fördelning av stödet till unga forskare på ämnesområden. I det förstnämnda fallet har rådet bedömt att en ökning utöver tilldelning i forskningspropositionen varit nödvändig och den synen stöds också av de analyser som gjorts vid rådet. Analyserna visar på vikande investeringar i utrustning och infrastruktur ute i högskolan. När det gäller fördelningen av resurser till unga forskare har rådet valt att se propositionens skrivningar om medel som en basresurs för att det ska finnas tillräckligt med kompetenta forskare för att ersätta de forskare som avgår med pension inom en relativt snar framtid. Utöver denna bas kan varje ämnesråd utlysa ytterligare medel om det är motiverat inom det enskilda ämnesområdet. Fördelningen mellan ämnesområdena har gjorts utifrån en analys av antalet forskare i högskolan och ålderfördelningen på dessa inom olika ämnesområden. Skillnaden mellan år är liten och endast en gång sedan rådet bildades 2001 har fördelningen justerats.

När det gäller Linnéstöd och fördelning har utgångspunkten varit att alla ämnesområden ska kunna få stöd och därför har den utlysta summan delats upp fem delar, varav en del motsvarar humaniora, samhällsvetenskap och utbildningsvetenskap och de andra tre medicin, naturvetenskap respektive teknikvetenskap samt en gemensam del som den övergripande panelen ska fördela utifrån kvalitetskriterier. Ämnesråden har också för sin egen fördelning en mekanism där en viss omfördelning mellan delområden inom respektive ämnesområde sker varje år utifrån kvalitetskriterier.

5. VERKSAMHETSGREN FORSKNINGSTÖD

Tabell 3 Kostnader för verksamhetsgren forskningsstöd (tkr)

	2007	2006	2005
Summa	2 482 044	2 909 575*	2 677 402*

* Inkluderar kostnader för forskningsanläggningar och utrustning. Se även tabell 29.

Tabell 4 Fördelning av lämnade bidrag till verksamhetsgrenarna Forskningsstöd och Forskningsanläggningar och utrustning (tkr)

(Se även kapitel 8.2 för beskrivning av forskningsanläggningar och utrustning)

Bidrag till forskare/forskargrupper	2007	2006	2005
Humaniora och samhällsvetenskap ap. 1	245 096	241 455	228 773
Humaniora och samhällsvetenskap ap. 5	70 281	57 296	49 821
Humaniora och samhällsvetenskap, forskaranställningar	1 260	4 344	9 494
<i>Summa Humaniora och samhällsvetenskap</i>	<i>316 636</i>	<i>303 095</i>	<i>288 088</i>
Medicin ap. 2	538 498	478 853	425 408
Medicin ap. 5	119 991	91 388	74 782
<i>Summa Medicin</i>	<i>658 489</i>	<i>570 240</i>	<i>500 190</i>
Naturvetenskap och teknikvetenskap ap. 3	874 069	840 345	771 435
Naturvetenskap och teknikvetenskap ap. 5	245 515	220 807	196 626
<i>Summa Naturvetenskap och teknikvetenskap</i>	<i>1 119 583</i>	<i>1 061 152</i>	<i>968 060</i>
Utbildningsvetenskap ap. 4	130 767	124 068	124 270
Utbildningsvetenskap ap. 5	4 783	4 668	4 343
<i>Summa Utbildningsvetenskap</i>	<i>135 549</i>	<i>128 736</i>	<i>128 613</i>
Forskningsanläggningar och utrustning	151 577	161 352	126 390
Övrig forskning	62 590	14 551	6 714
Demokratiforskning	4 600	5 000	5 000
Summa	2 449 025	2 244 127	2 023 055
Nationella forskningsresurser (driftsbidrag)			
Forskningsanläggningar och utrustning	193 925	167 284	155 937
Summa	193 925	167 284	155 937
Internationellt samarbete (medlemsbidrag)			
Humaniora och samhällsvetenskap	38	518	181
Medicin	13	14	485
Naturvetenskap och teknikvetenskap	2 647	2 550	5 673
Forskningsanläggningar och utrustning	279 208	264 838	253 666
Övrig forskning	17 678	15 845	13 811
Summa	299 583	283 765	273 815
Återbetalade bidrag			
Humaniora och samhällsvetenskap	-2 356	-1 165	-670
Medicin	-5 973	-2 387	-4 636

Naturvetenskap och teknikvetenskap	-2 617	-3 550	-1 934
Utbildningsvetenskap	-244	0	-305
Forskningsanläggningar och utrustning	0	-1 569	0
Övrig forskning	-1 040	-484	-155
Summa	-12 231	-9 154	-7 699
Summa lämnade bidrag från forskningsanslag*	2 930 302	2 686 022	2 445 109
Extern finansiering**			
Humaniora och samhällsvetenskap	0	50	2 420
Medicin	9 785	9 335	8 600
Naturvetenskap och teknikvetenskap	4 640	16 072	40 726
Utbildningsvetenskap	0	0	100
Forskningsanläggningar och utrustning***	8 700	12 960	15 082
Övrig forskning****	42 242	31 324	30 817
Administrerade bidrag	19 702	19 979	19 395
Återbetalade bidrag	-250	-926	-17
Summa externfinansierade bidrag	84 819	88 794	117 123
Summa forskningsstöd*	3 015 120	2 774 816	2 562 231

* Jämfört med tabell 1 är 1 260 tkr överförda från administrativa kostnader (forskningsanslagen) till lämnade bidrag till forskare/forskargrupper år 2007. De överförda kostnaderna avser personalkostnader för forskare (HS) som administrerats av Vetenskapsrådet och de återfinns inte under lämnade bidrag i resultaträkningen.

** Medel från andra myndigheter, stiftelser och fonder som Vetenskapsrådet utbetalar.

***Externa medel till forskningsanläggningar och utrustning specificeras i tabell 5 och tabell 23.

****Externa medel till övrig forskning specificeras i tabell 11 och tabell 23.

5.1 Vetenskaplig kvalitet och förnyelse

Mål enligt regleringsbrevet

- *Vetenskapsrådet skall stödja den forskning som har högst vetenskaplig kvalitet och bäst främjar förnyelsen av svensk grundforskning.*

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet. Dessutom skall rådet särskilt redovisa följande:

- *- hur rådet arbetat för att säkra den vetenskapliga kvaliteten i forskningsstödet,*
- *- hur rådet säkerställt att den forskning som rådet stödjer bedöms i ett internationellt perspektiv,*
- *- behovet av förnyelse, kraftsamling och profilering inom angelägna forskningsområden och hur rådet har arbetat för att uppnå detta, och*
- *- hur utförda utvärderingar påverkat fördelningen av forskningsstödet.*
- *Vetenskapsrådet skall vidare redovisa hur rådet arbetar med stöd till starka forskningsmiljöer och forskarskolor. Redovisningen skall omfatta riktlinjer och strategiska ställningstaganden för rådet, ämnesrådets och kommittéernas verksamhet.*
- *Vidare skall särskilt redovisas hur rådet arbetat tillsammans med universitet och högskolor för att samordna resurser och profilera forskning och forskarutbildning.*

- *Vetenskapsrådet skall redovisa vilka gemensamma initiativ som rådet i samråd med andra forskningsfinansiärer har identifierat och finansierat.*
- *Vetenskapsrådet skall redovisa hur och i vilken omfattning samordning och samarbete har skett.*
- *Vad gäller rådets samverkan med andra aktörer skall det framgå i vilka former som samverkan har bedrivits, vilka aktiviteter som genomförts, vilka särskilda initiativ rådet tagit för att utvidga och fördjupa samverkan samt en bedömning av hur arbetet bidragit till förnyelse, kraftsamling och profilering av forskningen.*
- *Vetenskapsrådet skall vidare redovisa vilka identifierade och gemensamma initiativ som tagits tillsammans med Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) samt Verket för innovationssystem (Vinnova). Rådet skall dessutom redovisa om och i vilken form samverkan med dessa aktörer skett vad gäller starka forskningsmiljöer, samt*
- *- insatser och resultat för de särskilda satsningar och verktyg som beslutats med anledning av propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80).*

5.1.1 Vetenskaplig kvalitet

En stor del av Vetenskapsrådets arbete avser granskning och bedömning av ansökningarnas vetenskapliga kvalitet. Arbetet sker i beredningsgrupper som utses av respektive ämnesråd/kommitté. Antalet beredningsgrupper anges i tabell 8. För varje ämnesråd finns ett bestämt system för delkriterier och poängbedömning eller betygsättning. Parallellt härmed redovisar ämnesråden bedömningen av vetenskaplig kvalitet i en gemensam femgradig skala. Vetenskapsrådet betonar starkt betydelsen av publicering och att bedömningen av kvaliteten sker i ett internationellt perspektiv. Det är alltid en svår avvägning mellan att finansiera många projekt för att få bredd och att hålla en hög finansieringsgrad för att ge de enskilda projekten högre kvalitet. Samtliga ämnesråd strävar efter att höja bidragsnivån för att öka den internationella konkurrenskraften, se tabell 11. Ämnesrådet för medicin har under senare år haft en positiv anslagsutveckling som till stora delar har använts för att höja medelbidraget. Antal ansökningar 2007 och utfallet av årets utlysningar redovisas i tabellerna 11-21. Kostnaderna för beredning av ansökningar redovisas i tabell 23.

För att upprätthålla kvalitén i ett system med beredningsgrupper som har avgränsade områden och uppdrag att prioritera ansökningar inom en given budgetram krävs fortlöpande översyner av användningen av det mångfacetterade kvalitetsbegreppet, avgränsningen av områdena och de givna budgetramarna. De olika ämnesråden och kommittéerna har under året arbetat med utveckling utifrån sina respektive behov. Arbetet har utförts med tanke på att flexibilitet krävs för att kunna hantera skillnader i antalet ansökningar per år och olika delområden samtidigt som det finns ett stort krav på effektivitet. I en del fall har beredningsgrupperna samverkat för att få ansökningar belysta ur flera perspektiv. Samverkan har även skett mellan ämnesråden, t.ex. när det gäller beslutet om bidrag till forskning om hållbar utveckling. För ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap som infört allt mer explicit formulerade kvalitetskriterier har omfördelning av budgetramar mellan beredningsgrupper kommit i fokus och man införde under 2006 en ny modell för detta. Under 2007 fortsatte arbetet enligt denna modell. Ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap har under flera år haft en tvåstegsmodell för denna omfördelning. Man har påbörjat diskussioner för att se om modellen kan förenklas men samtidigt ge de positiva effekter av omfördelning som nuvarande modell ger. Ämnesrådet för medicin har gjort en större översyn av sin beredningsorganisation och utökat antalet beredningsgrupper. Ämnesrådet införde flera nya bidragsformer för att kunna stimulera kvalitetsutvecklingen. Hit hör samverkansbidrag, återvändarbidrag, bidrag till gästforskare och bidrag till medeldyr utrustning. Kommittén för utbildningsvetenskap, som arbetar mycket med kapacitetsbyggande inom sitt fält, har utfört ett antal utvärderingar av effekter av olika stödformer. Resultatet påverkade utlysningen under 2007. Kommittén har också i beredningsarbetet uppmärksammat vikten av internationell publicering. Grundtanken är att svensk forskning ska kunna relateras till och bedömas i förhållande till den internationella forskningsfronten inom fältet.

Under 2006 fick beredningshandböckerna en gemensam utformning som underlättar informationsflödet från rådet till bedömarna. Under 2007 gjordes en första revision av innehållet baserat på erfarenheterna från första omgången med gemensam utformning. Rådet söker underlätta för granskarna att göra så bra och jämförbara granskningar som möjligt genom att ge samlad och tydlig information om beredningen av ansökningar.

5.1.2 Internationellt perspektiv

I beredningsprocessen utnyttjas ofta internationella sakkunniga både som ledamöter i beredningsgrupperna och som externa granskare. Inom de flesta ämnesområden publiceras resultaten så gott som uteslutande i internationella vetenskapliga tidskrifter med sakkunniggranskning av manuskript. Detta utgör en viktig möjlighet att vid granskningen av ansökningar bedöma den internationella konkurrenskraften. Avvägningen mellan att få ett internationellt perspektiv genom att använda internationella sakkunniga för enskilda ansökningar, internationella sakkunniga ledamöter i beredningsgrupperna och tidskrifternas sakkunniggranskningar görs olika inom olika områden. Vid utvärdering av forskning används oftast internationella experter.

Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap använder internationella bedömare för ansökningar om bidrag till ledande forskare samt när bedömningar av enskilda projektansökningar fordrar specialkompetens som inte finns inom Sverige eller när det föreligger jäv. Ämnesrådet för medicin använder sig främst av tidskrifternas bedömningssystem för att få ett internationellt perspektiv men anlitar även ett ökande antal internationella sakkunniga för bedömning av ansökningar. Ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap har en lång tradition med att utnyttja internationell expertis i bedömningsarbetet såväl som att utnyttja internationell publicering som ett kvalitetsmått. Utbildningsvetenskapliga kommittén har nyttjat nordiska experter som externa bedömare. Kommittén arbetar för att utöka kretsen av internationella bedömare.

I beredningen av ansökningar om Linnéstöd som inkom under 2007 kommer endast internationella bedömare att användas.

Slutligen ger den i avsnitt 6.1 beskrivna utvecklingen av bibliometriska analyser nya möjligheter att göra internationella jämförelser.

5.1.3 Förnyelse, kraftsamling och profilering samt utvärdering

Förnyelse sker till stor del genom att forskare byter miljö och får nya kunskaper, influenser eller experimentmöjligheter. En viktig del är därför att stödja rörlighet för unga forskare för att dessa ska kunna utvidga sitt kunnande i nya miljöer efter doktorexamen. Stödet för denna form av förnyelse redovisas i avsnitt 5. För mera seniora forskare sker förnyelse i samspel med det internationella forskarsamhället och visar sig i ansökningar om forskningsstöd men är svår att kvantifiera på ett enkelt sätt.

Under 2007 har utlysningen av stödet till starka forskningsmiljöer i form av Linnéstöd inneburit en möjlighet till förnyelse, kraftsamling och profilering. Universitet och högskolor har i samband med ansökningarna gjort en prioritering av vilka miljöer de anser vara mest konkurrenskraftiga. Denna process har sett olika ut vid olika lärosäten och har lett till en pågående läroprocess inom forskningssystemet med bl.a. samlade utvärderingar av all forskning vid ett lärosäte.

I vägvisaren till forskningens infrastrukturer ges en del förslag till hur forskningen skulle kunna både förnyas, kraftsamlas och profileras genom satsningar på infrastruktur. Flera av dessa förslag bereds inom rådet och det nya stödet till Svensk Nationell Datatjänst är ett exempel på samling av resurser och profilering. Flera delar i vägvisaren bygger på genomförda utvärderingar och utredningar som t.ex. MAX IV-förslaget om uppgradering av synkrotronljuskällan MAX i Lund och biobanker. Inom infrastrukturområdet pågår också ett långsiktigt arbete med att samla ihop resurser till större anläggningar. Det sker ofta i internationella kollaborationer, som t.ex. i den planerade kärnfysikanläggningen FAIR eller frielektronlasern X-FEL, bäge i Tyskland. Resultatet är ännu så länge inte synbart även om planeringen med vetenskapligt innehåll, teknisk konstruktion och administrativa och legala aspekter på organisering av en internationell anläggning kommit långt.

Bidragen till medicinsk teknik är ett exempel där rådet i samverkan med andra finansiärer både förnyar, kraftsamlar och profilerar forskning. Under 2007 planeras för en liknande process inom området mikroelektronik. Processen inleds med en utvärdering för att få underlag till diskussioner om det behövs särskilda insatser och vilka som i så fall kan vara lämpligast. Se även 6.1.

Vetenskapsrådets internationella utvärderingar av olika ämnesområden är ett underlag för prioriteringsarbetet och är viktiga för att kvalitetssäkra beredningsprocessen. Generellt kan sägas att utvärderingar av ett särskilt forskningsfält används under flera år i beredningen och det är ofta svårt att ge ett tydligt exempel på effekter under ett enskilt år. Vilken relevans utvärderingen har för det aktuella årets ansökningar varierar.

Under 2007 har ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap planerat för flera utvärderingar som kommer att vara klara under 2008. Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap har tagit fram en ny modell för utvärderingar som kommer att prövas med start under 2008. Ett av syftena är att underlätta användningen utvärderingar i beredningsarbetet. Ämnesrådet för medicin har beslutat att ge bidrag till en forskarskola i odontologi som ett resultat av utvärdering av området.

5.1.4 Starka forskningsmiljöer och forskarskolor

Under 2007 har rådet utlyst Linnéstöd som är ett stöd till starka forskningsmiljöer vilket bara kan sökas av universitet och högskolor. Under utformandet av utlysningen gavs möjlighet för synpunkter från universitet och högskolor genom presidiet för Sveriges Universitets- och Högskoleförbund (SUHF). Genom denna tidiga samverkan har en utlysning tagits fram som tagits väl emot och i slutet av 2007 inkom 105 ansökningar. Dessa är nu under beredning. Beslut om utlysningen togs av styrelsen. I beslutet ingår beredningsproceduren som består av granskning av enskilda experter som lämnar utlåtanden, sammanvägning av dessa i ämnesvisa paneler samt slutligen framtagning av beslutsförslag i en övergripande panel med ordföranden i de förra samt ytterligare några medlemmar. Ansökningarna behandlas därmed inte i ämnesråd eller kommittéerna och inga riktlinjer har utfärdats. Det strategiska ställningstagandet är att använda internationella experter för att få bästa möjliga utvärdering och undvika jäv.

Forskarskolor utlystes inför 2007 och styrelsen beslutade om en hanteringsordning med en särskild panel. Panelen bestod av sju ledamöter: fem vetenskapliga ledamöter och två allmänrepresentanter. De vetenskapliga ledamöterna har föreslagits av huvudsekreterarna. Allmänrepresentanterna inklusive ordförande utsågs av generaldirektören. Yttranden inhämtades från relevanta beredningsgrupper men det fanns inget krav på behandling av ansökningarna i ämnesråd och kommittéer. Styrelsen beviljade 19 av totalt 63 inkomna ansökningar om bidrag till forskarskolor.

5.1.5 Samverkan med universitet och högskolor

En viktig del i samverkan med universitet och högskolor är diskussionerna med SUHF om Linnéstöd som redovisas under 5.1.4. Dessa diskussioner har också öppnat för diskussioner av bredare slag. Särskilt bör nämnas diskussionerna om framtida hantering av oredlighetsfrågor. Vetenskapsrådet har tillsammans med SUHF tagit fram ett förslag som har skickats till regeringen och innehåller bl.a. ett förslag om inrättande av en fristående instans för utredning av misstänkt forskningsfusk.

Samverkan sker också mellan ämnesråden och motsvarande fakulteter på universiteten. Oftast sker detta genom att huvudsekreteraren och medarbetare besöker universiteten och diskuterar med företrädare för fakulteten. Inom medicin har det gett konkreta resultat som forskarskolan i odontologi, den gemensamma tidskriften *Forskning och Medicin* samt samverkan för att skapa bättre information om djurförsök på Internet. Även de andra ämnesråden/kommittéerna har besökt universiteten och diskuterat med företrädare för respektive område.

5.1.6 Samverkan med andra finansiärer

I två av Vetenskapsrådets kommittéer, Utbildningsvetenskapliga kommittén och kommittén för forskningens infrastrukturer, har FAS, Formas och VINNOVA föreslagit var sin ledamot. Därmed har dessa myndigheter full insyn i verksamheten och kan på ett tidigt stadium delta i diskussioner inom dessa områden.

I fallet med KFI har denna insyn lett till att rådets arbete med infrastrukturfrågor har blivit accepterat och vägvisaren till infrastrukturen fått en stor tyngd som ett välförankrat dokument. På denna grund har vägvisaren även blivit ett viktigt dokument för pågående diskussioner med företrädare för Knut och Alice Wallenbergs stiftelse (KAW). Dessa diskussioner har hittills lett till samverkan runt finansiering av vissa datorresurser och datagriden. Genom samverkan har rådet kunnat säkerställa att det i dessa fall både finns driftsresurser tillgängliga samtidigt som KAW står för den största delen av investeringskostnaderna. Det är rådets förhoppning att denna modell ska kunna överföras även till andra områden och förberedande diskussioner har inletts.

Rådet deltar även i två grupper som möts regelbundet, de s.k. lilla och stora finansiärsgруппerna, där FAS, Formas och VINNOVA möts i en mindre konstellation och i en större krets kompletteras de av Riksbankens Jubileumsfond (RJ), Stiftelsen för Strategisk Forskning (SSF), Vårdalstiftelsen, Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen), Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT) och KAW. Mötena är informationsmöten där diskussioner kan mynna ut i att särskilda arbetsgrupper tillsätts. FAS, Formas, Vetenskapsrådet och VINNOVA har t.ex. tillsatt en grupp under ledning av VINNOVAs vice GD för att inventera behov av ytterligare gemensamma satsningar. Detta arbete pågår för närvarande. Det sker även ett utbyte vad avser årets inkomna ansökningar och planering av nästa års utlysning i en samverkansgrupp.

Mera konkreta samverkansprojekt är t.ex. samarbetet med Formas runt Linnéstöden. Vetenskapsrådet tar in ansökningar och rådets beredningssystem används under beredningen. Handläggare från Formas deltar i planering och beredning i relevanta paneler och ser till att förslagen är anpassade till Formas beslutsstruktur. Myndigheterna fattar beslut om var sin del genom att ansökningar förs över till Formas för beslut.

Under 2007 bereddes även den gemensamma utlysningen inom Hållbar utveckling där Vetenskapsrådet, Formas och Rymdstyrelsen deltog. Även där användes Vetenskapsrådets ansökningssystem och i stort samma förfarande som för Linnéstöd. Beslut förväntas i februari 2008.

Samarbetet med Energimyndigheten runt energirelaterad grundforskning har fortsatt. Vetenskapsrådet bistår med granskning av vetenskaplig kvalitet i ansökningar som Energimyndigheten beslutar om.

Tillsammans med FAS har medel inom området "Barns hälsa" lysts ut. Både bidrag till anställning som forskarassistent och projektstöd har beviljats.

Diskussioner om möjliga framtida satsningar förs med VINNOVA och Sida för att undersöka möjligheterna att komplettera bidrag till starka forskningsmiljöer med särskilda bidrag för kommersialisering respektive anpassning/utveckling av forskning för behov i utvecklingsländer. För närvarande görs undersökningar av vilka miljöer som kan vara tänkbara samt vilka exempel som finns i andra länder.

Samverkan har även skett inom informationsområdet, se kapitel 7 för en utförlig redovisning. Som en särskild insats under 2007 bör rådets samverkan med FAS, Riksbankens Jubileumsfond och Vitterhetsakademien runt SAMspråk, en föredragsserie under Almedalsveckan, nämnas. Förutom personal och föredragshållare bidrog rådet med 50 tkr.

Ett långsiktigt konferensprogram i samverkan med Formas och ESF startade 2007 i syfte att bygga upp en konferensserie under temat "Global environmental change". Serien är tänkt att göra Sverige till en mötesplats för sådana frågor.

5.2 Mång- och tvärvetenskap

Mål enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall stödja angelägen mång- och tvärvetenskap när forskningens utveckling motiverar detta.

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet. Dessutom skall rådet särskilt redovisa följande:

- *Vetenskapsrådet skall översiktligt redovisa gränssnitt inom och mellan ämnesområden som rådet bedömt vara aktuella samt givit stöd till. Vidare skall rådet redovisa omfattningen av stödet.*

Vetenskapsrådet har idag ett system för behandling av mång- och tvärvetenskapliga ansökningar som bygger på kommunikation mellan berörda beredningsgrupper för att komma överens om huvudansvar för ansökan och bedömning i samråd. Systemet fungerar även mellan ämnesråden. Hanteringen har idag förtroende bland såväl forskare i ämnesråden/kommittéerna som andra finansiärer vilket stödet till medicinsk teknik är ett exempel på.

I takt med att ämnesråden/kommittéerna utvecklat sin beredningsorganisation för att kunna ta hand om forskning som spänner över flera beredningsgrupper och ämnesrådets gränser har behovet av särskilda satsningar minskat och fr.o.m. 2006 har rådet inte längre utlyst särskilda medel till mång- och tvärvetenskap. Rådet anser det vara en alltför betungande uppgift att varje år klassificera alla ansökningar utan anser det vara mera effektivt att göra det i form av större undersökningar som den som genomfördes 2005 (Tvärvetenskap - en analys, Vetenskapsrådets rapportserie 2005:10). Nedan redovisas medel som utlysts med särskild inriktning där mång- och tvärvetenskap naturligt kommer in.

Tabell 5 Mång- och tvärvetenskap, de viktigaste insatserna inom Vetenskapsrådets forskningsanslag (tkr)

Insats	2007	2006	2005
Medicinsk teknik*	35 006	20 836	20 947
Genusforskning	17 960	10 104	10 169
Biologisk mångfald	17 936	19 986	20 339
Mång- och tvärvetenskap m. m.*	17 544	27 163	21 231
Mångvetenskaplig demokratiforskning	4 837	5 000	5 000
Kultur och hälsa	4 735	5 015	-
Hållbar utveckling	19 608	10 003	-
Handikappforskning	3 000	-	-
Kultur och samhälle i Asien	0	50	17
Forskning om offentlig sektor	138	0	280
Etik i vården	0	0	1 150
Mångvetenskap mellan HS och övriga områden	0	0	2 135
Summa forskningsanslag	120 764	98 156	81 269
Medicinsk teknik, extern finansiering			
VINNOVA	5 400	-	-
Curth Nilsons Stiftelse	2 556	-	-
Summa extern finansiering	7 956	-	-

* Siffrorna för 2006 och 2005 har justerats för insatserna inom forskningsanslag för naturvetenskap och teknikvetenskap.

5.3 Forskarkarriär och åldersfördelning

Mål enligt regleringsbrevet

Nydisputerade forskare skall ha goda förutsättningar att fortsätta sin forskarkarriär.

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet. Dessutom skall rådet särskilt redovisa följande:

- - hur och i vilken omfattning rådet bidragit till att ge nydisputerade forskare möjlighet att fortsätta sin forskarkarriär,
- - hur de särskilt avsatta medlen för meriteringsanställningar och individuella bidrag till framstående yngre forskare utnyttjats, samt
- - åldersfördelad statistik avseende forskningsansökningar, andel beviljade ansökningar och Vetenskapsrådets fördelning av forskningsstödet, fördelningen till respektive vetenskapsområde, Utbildningsvetenskapliga kommitténs fördelning och i tillämpliga delar fördelningen för annan forskning som finansieras genom beslut av Vetenskapsrådet.

5.3.1 Unga och nydisputerade forskare

Vetenskapsrådet har fortsatt sina satsningar på unga forskare och fördelningen mellan olika stödformer och ämnesområden framgår av tabell 6 och 7.

Tabell 6 Beslut om nya bidrag till unga forskare

	UTLYSNINGSÅR		
	2007	2006	2005
Postdoktorsstipendier *			
Humaniora och samhällsvetenskap			
Antal ansökningar	64	48	81
Antal beviljade ansökningar	7	16	12
Andel beviljade ansökningar (%)	10,9	33,3	15,0
Medicin			
Antal ansökningar	103	44	74
Antal beviljade ansökningar	41**	19	21
Andel beviljade ansökningar (%)	39,8	43,2	28,0
Naturvetenskap och teknikvetenskap			
Antal ansökningar	120	115	159
Antal beviljade ansökningar	24	27	25
Andel beviljade ansökningar (%)	20,0	23,5	16,0
Utbildningsvetenskap			
Antal ansökningar	2	7	4
Antal beviljade ansökningar	1	2	0
Andel beviljade ansökningar (%)	50	28,6	0,0
Nationella postdoktorsanställningar*			
Humaniora och samhällsvetenskap			
Antal ansökningar	131	85	137
Antal beviljade ansökningar	11	9	4
Andel beviljade ansökningar (%)	8,4	10,6	2,9

Medicin			
Antal ansökningar	162	84	137
Antal beviljade ansökningar	23	10	18
Andel beviljade ansökningar (%)	14,2	11,9	13,1
Naturvetenskap och teknikvetenskap			
Antal ansökningar	132	83	164
Antal beviljade ansökningar	13	15	12
Andel beviljade ansökningar (%)	9,8	18,1	7,3
Utbildningsvetenskap			
Antal ansökningar	11	3	7
Antal beviljade ansökningar	1	1	1
Andel beviljade ansökningar (%)	9,1	33,3	14,3
Forskarassistentanställningar			
Humaniora och samhällsvetenskap			
Antal ansökningar	227	-	374
Antal beviljade ansökningar	22	-	26
Andel beviljade ansökningar (%)	9,7	-	7,0
Medicin			
Antal ansökningar	290	284	355
Antal beviljade ansökningar	48	37	28
Andel beviljade ansökningar (%)	16,6	13,0	7,9
Naturvetenskap och teknikvetenskap			
Antal ansökningar	282	325	341
Antal beviljade ansökningar	34	32	46
Andel beviljade ansökningar (%)	12,1	9,8	13,5
Utbildningsvetenskap			
Antal ansökningar	46	32	25
Antal beviljade ansökningar	6	6	5
Andel beviljade ansökningar (%)	13,0	18,8	20,0
Forskaranställningar			
Medicin			
Antal ansökningar (heltid)	376	64	107
Antal ansökningar (halvtid)	61	6	32
Antal beviljade ansökningar (heltid)	6***	7***	4
Antal beviljade ansökningar (halvtid)	1***	6***	2
Naturvetenskap och teknikvetenskap			
Antal ansökningar	81	120	118
Antal beviljade ansökningar	7+1***	8+2***	7+7***

* Denna bidragsform utlystes vid två tillfällen under 2007, vid ett tillfälle på våren och ett på hösten, och båda redovisas här.

** Av dessa finansieras 26 av VR och 15 överlämnades till annan finansör efter beviljning.

*** Anställningar som hör till tidigare års utlysning.

Tabell 7 Antal finansierade forskarassistent- och forskaranställningar i slutet av året

	2007	2006	2005
Humaniora och samhällsvetenskap			
Forskarassistenter Kvinnor	13	13	16
Forskarassistenter Män	13	13	27
Forskarassistenter Totalt	26	26	43
Forskare Kvinnor	5	6	8
Forskare Män	2	2	6
Forskare Totalt	7	8	14
Medicin			
Forskarassistenter Kvinnor	68	69	66
Forskarassistenter Män	50	54	53
Forskarassistenter Totalt	118	123	119
Forskare Kvinnor	18	17	16
Forskare Män	40	37	32
Forskare Totalt	58	54	48
Naturvetenskap och teknikvetenskap*			
Forskarassistenter Kvinnor	37	39	48
Forskarassistenter Män	98	113	103
Forskarassistenter Totalt	135	152	151
Forskare Kvinnor	14	16	14
Forskare Män	64	60	62
Forskare Totalt	78	76	76
Utbildningsvetenskap			
Forskarassistenter Kvinnor	11	8	5
Forskarassistenter Män	8	6	4
Forskarassistenter Totalt	19	14	9
Övrig forskning			
Forskarassistenter Kvinnor	2	0	0
Forskarassistenter Män	1	0	0
Forskarassistenter Totalt	3	0	0
Summa*			
Forskarassistenter Kvinnor	131	129	135
Forskarassistenter Män	170	186	187
Forskarassistenter Totalt	301	315	322
Forskare Kvinnor	37	38	38
Forskare Män	106	99	100
Forskare Totalt	143	137	138

* Inklusive energiforskning.

5.3.2 Särskilda medel till unga forskare

De särskilda medlen för unga forskare har använts för bidrag till anställningar, postdoktorsstipendier och projektbidrag. Andelen som används till bidrag under postdoktorsperioden ökar och rådet avser att öka andelen ytterligare under de två närmaste åren. För att minska tiden mellan doktorsexamen och postdoktorsvistelsen införde rådet två utlysningar per år fr.o.m. 2007. Utökningen avser både stipendier för utlandsvistelse och bidrag för anställning vid svenskt universitet. Programmet har betytt mycket när det gäller att öka Vetenskapsrådets stöd till forskare yngre än 40 år och en förhoppning är att utökningen också ska öka inflödet av unga forskare till Sverige.

5.3.3 Forskningsstödet åldersfördelning

Åldersfördelningen bland de sökande 2007 framgår av diagrammen i slutet av årsredovisningen. De visar antalet ansökningar som avslogs och antalet som beviljades bidrag inom olika vetenskapsområden. Diagrammen avser projektledarens ålder.

5.4 Jämställdhet

Mål enligt regleringsbrevet

Könsfördelning bland Vetenskapsrådets mottagare av forskningsstöd samt inom den egna beredningsorganisationen skall vara jämn.

Vetenskapsrådet skall ha underlag för att i efterhand kunna analysera huruvida kön, anställning el. dyl. har haft betydelse för bedömning av ansökningar om forskning och forskaranställningar.

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet. Dessutom skall rådet särskilt redovisa följande:

- *- könsfördelningen inom rådets beredningsorganisation som helhet och per ämnesråd och kommitté,*
- *- könsuppdelad statistik för olika vetenskapsområden och för annan forskning som finansieras genom beslut av Vetenskapsrådets styrelse avseende antal beviljade bidrag i relation till antalet inkomna forskningsansökningar och antalet inkomna forskningsansökningar i relation till antal forskare vid lärosätena, samt*
- *- vilka framtida insatser rådet planerar utifrån en analys av hinder och möjligheter för jämställdhet.*

Vetenskapsrådet bedriver ett målmedvetet arbete för att uppnå jämställdhet i sitt forskningsstöd. En reviderad jämställdhetsstrategi antogs av styrelsen i oktober 2006. Där anges följande mål: 1) att uppnå och behålla en jämn könsfördelning i beredningsgrupper och beslutande organ, 2) att bevaka att andelen kvinnor och män bland dem som söker bidrag från Vetenskapsrådet motsvarar kvinnors och mäns andelar bland högskolans disputerade lärare/forskare, 3) att ha samma beviljningsgrad för kvinnor och män och att ha samma genomsnittliga storlek på bidragsbeloppen till kvinnor och män med hänsyn tagen till forskningens karaktär och till stödformen samt 4) att främja jämställdheten inom det svenska forskarsamhället.

5.4.1 Könsfördelningen inom beredningsorganisationen

Vetenskapsrådet verkar för ökad jämställdhet både när det gäller att utse representanter i beredningsgrupper och när det gäller att bevilja bidrag till projekt, anställningar m.m. Andelen kvinnor i rådets beredningsgrupper framgår av tabell 8, där också antalet grupper med mindre än 40 % kvinnor anges särskilt. Könsfördelningen varierar avsevärt mellan olika ämnesområden.

Tabell 8 Könsfördelningen inom beredningsorganisationen

Beredningsgrupper	Antal grupper med <40% under- representerat kön	Antal ledamöter	Antal kvinnor	Antal män	Kvinnor procent	
År 2007						
Humaniora och samhällsvetenskap	13	3 K+1 M	102	49	53	48
Medicin	22	8 K+6 M	138	62	76	45
Naturvetenskap- och teknikvetenskap	23	18 K	204	56	148	27
Utbildningsvetenskap	5	2 K+2 M	30	15	15	50
Forskningsinfrastruktur	6	3 K	45	19	26	42
Summa	69	34 K+9 M	519	201	318	39
År 2006						
Humaniora och samhällsvetenskap	9	3 K+2 M	65	30	35	46
Medicin	19	7 K+4 M	113	51	62	45
Naturvetenskap och teknikvetenskap*	23	21 K	208	51	157	25
Utbildningsvetenskap	5	1 K	30	14	16	47
Forskningsinfrastruktur	4	0	29	13	16	45
Summa	60	32 K+6 M	445	159	286	36
År 2005						
Humaniora och samhällsvetenskap	11	7 K	80	33	47	41
Medicin	13	5 K+2 M	80	37	43	46
Naturvetenskap och teknikvetenskap*	23	18 K	224	62	162	28
Utbildningsvetenskap	5	1 K	29	14	15	48
Forskningsinfrastruktur	4	2 K	29	11	18	38
Summa	56	33 K+2 M	442	157	285	36

* Inklusive kommittén för biologisk mångfald.

Som framgår av tabell 8 var könsfördelningen bland Vetenskapsrådets beredningsgrupper jämn år 2007, med i genomsnitt runt 45 % kvinnor, utom när det gällde beredningsgrupperna inom naturvetenskap och teknikvetenskap, där andelen kvinnor i genomsnitt var 27 %.

Av Vetenskapsrådets ämnesråd är det ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap som har den mest ojämna könsfördelningen bland de sökande; kvinnorna utgjorde endast cirka 19 % procent bland de sökande till projektbidrag och anställningar 2007 (tabell 9b). Bland de 23 beredningsgruppernas 204 ledamöter var år 2007 andelen kvinnor totalt 27 procent, dvs. 56 kvinnor, men andelarna varierade mellan grupperna. Några grupper hade en mycket låg andel kvinnliga ledamöter; oftast har dessa grupper också en mycket låg andel kvinnliga sökande.

5.4.2 Könsuppdelad ansökningsstatistik

Andelen totalt utbetalade bidrag 2007 som gick till kvinnor inom olika ämnesområden framgår av tabell 9a. Som jämförelse visas i tabell 9b kvinnors och mäns andelar av inkomna respektive beviljade ansökningar och av totalt beviljat belopp i den stora utlysningen 2007.

Andelen kvinnor bland högskolans forskare varierar mycket mellan olika ämnesområden (från cirka 17 % inom naturvetenskap och teknikvetenskap till 41 % inom medicin). För att få en rättvisande uppfattning av jämställdheten i forskningsstödet bör beviljningsgraden, dvs. andelen beviljade ansökningar, för kvinnor respektive män granskas. I rapporten Jämställdheten inom Vetenskapsrådets forskningsstöd 2003-2006 studerades mer än 20 000 ansökningar om projektbidrag, postdoktorsstöd, forskarasistentanställningar och infrastrukturstöd som kom in till Vetenskapsrådet under perioden 2003-2006. Rapporten visar att år 2006 hade kvinnor lägre beviljningsgrad än män när det gällde projektbidrag inom medicinområdet och inom humanistisk-samhällsvetenskapligt område samt

därmed i Vetenskapsrådet som helhet, trots att analysen tog hänsyn till att sökande män i genomsnitt hade en högre "karriärålder", dvs. tid sedan doktorsexamen, än kvinnor. Inom övriga stödformer var beviljningsgraden jämn mellan kvinnor och män år 2006.

Motsvarande analys av 2007 års allmänna utlysning visar att när det gällde projektbidrag hade kvinnorna år 2007 mindre framgång än män inom naturvetenskap och teknikvetenskap och därmed inom Vetenskapsrådet som helhet, även när hänsyn tagits till skillnader mellan könen i karriärålder, dvs. tid sedan doktorsexamen. Kvinnor och män hade däremot samma framgång när det gällde postdoktorsstipendier för vistelse utomlands, postdoktorsanställningar i Sverige och forskarassistentanställningar. Kvinnor hade större framgång än män när det gällde infrastrukturstöd.

Tabell 9a Kvinnors och mäns andelar av totalt lämnade bidrag för projekt och anställningar (procent)

	Utbetalningsår					
	2007		2006		2005	
	K	M	K	M	K	M
Andel lämnade bidrag						
Humaniora och samhällsvetenskap*	34,0	66,0	37,1	62,9	37,9	62,1
Medicin	30,5	69,5	31,9	68,1	31,1	68,9
Naturvetenskap och teknikvetenskap	14,8	85,2	16,5	83,5	17,0	83,0
Utbildningsvetenskap	49,6	50,4	47,2	52,8	44,5	55,5
Forskningsinfrastruktur**	16,5	83,5	14,0	86,0	54,6	45,4
Övrig forskning, genusforskning	48,6	51,4	100,0	0,0	96,2	3,8

* Inklusiv konstnärlig FoU-verksamhet.

** Siffrorna för 2005 avser endast bidrag till databaser och longitudinella studier.

Tabell 9b Kvinnors och mäns andelar av inkomna respektive beviljade ansökningar samt av totalt beviljat belopp för projekt och anställningar (procent)

	UTLYSNINGSÅR					
	2007		2006		2005	
	K	M	K	M	K	M
Humaniora och samhällsvetenskap*						
Andel bland inkomna ansökningar***	41,5	58,5	39,6	60,4	40,3	59,7
Andel bland beviljade ansökningar***	40,0	60,0	32,5	67,5	36,9	63,1
Andel av totalt beviljat belopp***	44,1	55,9	31,7	68,3	36,2	63,8
Varav andel bland inkomna ansökningar, forskarassistenter	48,5	51,5	-	-	44,4	55,6
Andel bland nya forskarassistenter	45,5	54,5	-	-	50,0	50,0
Andel bland inkomna ansökningar postdoktorsstipendier/-anställningar	54,9	45,1	51,9	48,1	43,6	56,4
Andel bland nya postdoktorsstipendier/-anställningar	55,6	44,4	48,0	52,0	31,2	68,8
Medicin						
Andel bland inkomna ansökningar***	41,5	58,5	38,6	61,4	42,0	58,0
Andel bland beviljade ansökningar***	35,8	64,2	28,5	71,5	35,4	64,6
Andel av totalt beviljat belopp***	37,4	62,6	28,4	71,6	33,1	66,9
Varav andel bland inkomna ansökningar, forskarassistenter	57,2	42,8	56,7	43,3	56,3	43,7
Andel bland beviljade ansökningar, forskarassistenter	56,3	43,8	54,1	45,9	50,0	50,0
Andel bland inkomna ansökningar postdoktorsstipendier/-anställningar	55,8	44,2	63,3	36,7	64,0	36,0
Andel bland beviljade ansökningar, postdoktorsstipendier/-anställningar	59,4	40,6	62,1	37,9	46,2	53,8

Naturvetenskap och teknikvetenskap						
Andel bland inkomna ansökningar***	18,6	81,4	20,3	79,7	17,6	82,4
Andel bland beviljade ansökningar***	14,8	85,2	19,1	80,9	16,1	83,9
Andel av totalt beviljat belopp***	15,2	84,8	18,2	81,8	14,6	85,4
Varav andel bland inkomna ansökningar, forskarassistenter	25,9	74,1	24,6	75,4	25,5	74,5
Andel bland beviljade ansökningar, forskarassistenter	23,5	76,5	31,2	68,8	21,7	78,3
Andel bland inkomna ansökningar postdoktorsstipendier/-anställningar	41,3	58,7	31,8	68,2	39,6	60,4
Andel bland beviljade ansökningar, postdoktorsstipendier/-anställningar	37,8	62,2	33,3	66,7	32,4	67,6
Utbildningsvetenskap						
Andel bland inkomna ansökningar***	51,9	48,1	46,2	53,8	47,4	52,6
Andel bland beviljade ansökningar***	47,4	52,6	42,9	57,1	51,3	48,7
Andel av totalt beviljat belopp***	49,6	50,4	47,3	52,7	53,0	47,0
Varav andel bland inkomna ansökningar, forskarassistenter	63,0	37,0	53,1	46,9	60,0	40,0
Andel bland beviljade ansökningar, forskarassistenter	50,0	50,0	50,0	50,0	60,0	40,0
Andel bland inkomna ansökningar postdoktorsstipendier/-anställningar	38,5	61,5	90,0	10,0	71,4	28,6
Andel bland beviljade ansökningar, postdoktorsstipendier/-anställningar	50,0	50,0	100,0	0,0	50,0	50,0
Forskningsinfrastruktur, databaser						
Andel bland inkomna ansökningar	_****	_****	-	-	37,5	62,5
Andel bland beviljade ansökningar	_****	_****	-	-	40,0	60,0
Andel av totalt beviljat belopp	_****	_****	-	-	31,1	68,9

* Inklusive konstnärlig FoU-verksamhet.

** Siffrorna för 2005 avser endast bidrag till databaser och longitudinella studier.

*** Exklusive postdoktorsstipendier/postdoktorsanställningar.

**** Beslut tas 2008.

5.4.3 Framtida insatser för ökad jämställdhet

Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap beaktar jämställdhetsfrågorna bl.a. vid beslut om forskningsbidrag och följer principen om att prioritera underrepresenterat kön när de vetenskapliga kvalifikationerna är likvärdiga. Ämnesrådet beaktar också könsfördelningen vid tillsättandet av beredningsgrupperna och har uppnått en jämn representation i dessa.

Ämnesrådet för medicin gör stora ansträngningar för att rekrytera kvinnor som ledamöter och sakkunniga i granskningsarbetet. Ämnesrådet har initierat flera studier med det övergripande syftet att förstå varför manliga huvudsökande i många fall beviljas bidrag i större utsträckning än kvinnliga sökande. Bedömningsprocessen studeras på olika sätt, bl.a. för att söka klarlägga om kvinnors/mäns bedömningar av kvinnors respektive mäns ansökningar varierar. Vidare har en pilotstudie initierats med frågeställningen om utfallet av granskningen blir annorlunda om sökandens kön är känt för granskaren. Granskarna som deltar i studien har bedömt ansökningarna till bidragsformerna postdoktorsstipendier samt bidrag till anställning som postdoktor i Sverige såväl avidentifierade som kompletta. Även det slutliga utfallet i form av beslutade bidrag analyseras, bl.a. för att försöka finna mönster i fördelningen av forskningsmedel som är relevanta för jämställdheten.

Kunskapen från studierna kommer att ligga till grund för ett fortsatt arbete i syfte att öka kunskapen hos granskarna om faktorer som påverkar jämställdheten samt att finna procedurer för bedömningen så att partiskhet till förmån för män eller kvinnor minimeras.

Andelen kvinnliga forskare inom naturvetenskap och teknikvetenskap är generellt sett låg. I utlysningssomgången 2007 gjordes en stor särskild satsning på teknikvetenskaplig forskning, ett område där kvinnor är kraftigt underrepresenterade. Detta bidrog till en ytterligare försämrade genomsnittlig beviljningsgrad för kvinnor inom naturvetenskap och teknikvetenskap som helhet. I

2008 års utlysning är ingen sådan satsning aktuell. Ämnesrådet fortsätter att arbeta för ökad jämställdhet genom att dels vid beslut om forskningsbidrag prioritera sökande av det underrepresenterade könet om de är likvärdigt meriterade, dels vid tillsättning av beredningsgrupper sträva efter att minst 40 procent av ledamöterna skall vara av underrepresenterat kön.

Utbildningsvetenskap har en förhållandevis jämn könsfördelning bland de sökande och bland dem som får bidrag. Kommittén har därför inte planerat särskilda insatser för jämställdhet.

Vetenskapsrådet beslutade i slutet av 2004 om ett nytt program för nationella postdoktorsanställningar, se tabell 6 och avsnitt 5.3.2. Dessa anställningar är avsedda dels för personer med utländsk doktorsexamen, dels för personer med svensk doktorsexamen som avser att fortsätta sin forskning vid ett annat svenskt universitet eller högskola. Detta bör kunna underlätta för unga forskare med familj att påbörja en forskarkarriär. Denna bidragsform har en mycket hög andel kvinnliga sökande.

Vetenskapsrådets analys av utfallet av 2007 års allmänna utlysning visar att när det gällde projektbidrag hade kvinnorna år 2007 mindre framgång än män inom naturvetenskap och teknikvetenskap samt därmed inom Vetenskapsrådet som helhet, även när hänsyn tagits till skillnader mellan könen i karriärålder, dvs. tid sedan doktorsexamen. Generellt hade kvinnor och män däremot samma framgång när det gällde postdoktorsstipendier för vistelse utomlands, postdoktorsanställningar i Sverige och forskarassistentanställningar. Kvinnor hade större framgång än män när det gällde infrastrukturstöd.

Detta innebar att jämställdheten i Vetenskapsrådets fördelning av forskningsstöd förbättrades 2007 med undantag för projektbidrag inom naturvetenskap och teknikvetenskap. Vetenskapsrådet kommer att analysera situationen inom naturvetenskap och teknikvetenskap; inom dessa områden har beviljningsgraderna under tidigare år varit jämna, om man tar hänsyn till de sökandes karriärålder, dvs. antal år efter doktorsexamen. Dessutom har, som nämnts ovan, flera fördjupade studier av jämställdheten i forskningsstödet påbörjats under 2007.

Vetenskapsrådet avser att fortlöpande följa upp jämställdheten i rådets forskningsstöd med utgångspunkt i sin jämställdhetsstrategi och kan komma att överväga åtgärder för att främja jämställdheten. Rådet har fortlöpande utbildning i och diskussion av jämställdhetsfrågor för beredningsorganisationen och personalen. Vetenskapsrådet deltar också i samarbete på EU-nivå om jämställdhetsfrågor.

5.5 Genusforskning

Mål enligt regleringsbrevet

Ett genusperspektiv skall finnas i den forskning där det är möjligt.

Åtterrapporeringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet.

Dessutom skall rådet särskilt redovisa hur de särskilda medel som avsatts för genusforskning utnyttjats samt på vilket sätt Vetenskapsrådet arbetat vid fördelning av medlen.

Vetenskapsrådet har under styrelsen inrättat en kommitté för genusforskning för att arbeta med de uppdrag som ges i instruktionen och söka uppnå målet i regleringsbrevet.

Kommittén för genusforskning har en proaktiv och policyskapande roll. Den arbetar för att stödja framväxt av genusforskningens vetenskapliga kvalitet och dess etablering både som en vetenskaplig disciplin och som ett viktigt perspektiv inom andra discipliners områden. Under år 2007 fokuserade genuskommittén sitt arbete på aktiviteter som skulle främja integration, internationalisering och samverkan mellan aktörer inom området.

I samverkan med Nationella sekretariatet för genusforskning anordnande genuskommittén en konferens med titeln: Genus, innovation och forskningspolitik – en hearing om genusforskning för politiker.

I enlighet med sin instruktion har kommittén också biträtt med genusvetenskaplig kompetens till styrelsen, ämnesråden och UVK. Ledamöterna har granskat flera hundra ansökningar som av den sökande bedömts ha genusperspektiv och lämnat förslag på genuskompetenta granskare när sådana ansågs behövas.

Två uppföljningar av ämnesrådets beredningsarbete med genusrelaterade ansökningar, (inom medicin och utbildningsvetenskap) publicerades i VR:s rapportserie. Tre uppföljningar av år 2004 arbete översattes till engelska och kommer att tryckas i en publikation. Tillsammans visar dessa tre rapporter ett sätt att kunna följa upp de genusrelaterade ansökningarnas beredning och i vilken grad de blir framgångsrika i konkurrens om medel i jämförelse med icke genusrelaterade ansökningar. En konferens genomfördes med presentation av de tre uppföljningarna (HS, M och UVK) till de berörda ämnesråden och till inbjudna företrädare för de nordiska forskningsfinansiärerna. Bland frågorna som diskuterades var bland annat forskarnas och beredningsgruppernas tolkning av genusbegreppet. Konstaterades att det är första gången som en forskningsfinansiär har kunnat redovisa antal av genusrelaterade ansökningar och deras "success rate". Anledningen till svårigheten att kunna redovisa/svara på ovanstående frågor är att de flesta genusrelaterade ansökningar är tvärdisciplinära och att både forskare och granskare ibland kan tolka genusbegreppet på olika sätt. Kommittén har fortsatt följa upp utvecklingen och integration av genusforskning genom att genomföra ytterligare en uppföljning av HS ämnesrådets beredning och utfall av genusrelaterade ansökningar under år 2006.

Genuskommitténs ledamöter engagerades också i den årligen återkommande utbildningen i genus-och jämställdhetskunskap för ämnesråden, beredningsgrupper och personal.

Ett viktigt arbete var att utarbeta ett strategidokument som underlag till Vetenskapsrådets forskningsstrategi. Syfte var att lämna förslag till på vilket sätt genusforskningen kan bidra till kunskapsuppbyggnad i allmänhet och i synnerhet till kunskap om hur man kan öka jämställdheten i samhället.

Dessutom har under år 2007 genomförts två kartläggningar med syfte att undersöka genusforskningens behov av satsningar på infrastruktur. Tryckning av dessa rapporter planeras ske år 2008. För samma år planeras fortsatta aktiviteter riktade till företrädare för EU:s forskningsplanerande- och finansierande organ. Kommittén önskar fokusera på att på olika sätt underlätta svenska genusforskarens deltagande i dessa strukturer. Dessutom planeras ytterligare effektivisering av genuskommitténs omfattande granskningsarbete.

Under våren 2008 ska också en uppföljning av första årets verksamhet vid de nya Centers of Gender Excellence (CGEx) genomföras med "site visits". Detta kan leda till om disposition av medel från 2009.

Sammanfattningsvis användes de under år 2007 för genusforskning avsedda 17 500 tkr till stöd för tre CGEx med ca 10 700 tkr, stöd till 8 projekt (ca 5 700 tkr) och för finansiering av två utredningar gällande genusforskningens behov av infrastruktur (400 tkr) Det bör påpekas att förutom av de för år 2007 särskilt avsatta medlen finansierades förmodligen ett antal genusrelaterade projekt även från ämnesrådets och utbildningsvetenskapliga kommitténs respektive budgetar.

Ytterligare medel (ca 700 tkr) användes för finansiering av följande proaktiva och policyskapande aktiviteter: en uppföljning, två konferenser, översättning av två rapporter, ett 10 tal förberedande planeringsmöten, granskningsarbete, deltagande i utformning av EU:s forskningsstyrande dokument samt utarbetande av ovan nämnda strategidokument.

5.6 Internationellt forsknings-samarbete

Mål enligt regleringsbrevet

Svenska forskare ska ha ett högt deltagande i europeiskt och internationellt forsknings-samarbete och erfarenhetsutbyte. Vidare ska Sverige ha betydande resurser av europeiska och internationella forskningsmedel som en förstärkning av den nationella forskningsfinansieringen.

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet. Dessutom skall rådet särskilt redovisa följande:

- *- kostnaderna för Sveriges medlemskap i europeiska och internationella forskningsorganisationer i förhållande till de totala kostnaderna för dessa organisationer, en kortfattad beskrivning av verksamheten vid organisationerna samt uppgifter som belyser förhållandet mellan svenska forskares andel i verksamheten och Sveriges andel av kostnaderna,*
- *- samordningsaktiviteter med andra nationella forskningsfinansierare avseende deltagande i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling och myndighetens egna stödåtgärder för deltagande inom respektive delprogram, samt*
- *- hur rådet arbetat för att öka samverkan med forskningsfinansierare i andra länder och för att förstärka den nationella forskningsfinansieringen med europeiska och internationella forskningsmedel och storleken på dessa stöd.*
- *Vidare skall rådet redovisa och kommentera de insatser som vidtagits inom ramen för det europeiska forskningsrådet.*

5.6.1 Sveriges medlemskap i europeiska och internationella forskningsorganisationer

European Science Foundation

Vetenskapsrådet, liksom FAS, Formas, VINNOVA, Kungl. Vetenskapsakademien (KVA) och Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien (KVHAA), är medlem i ESF och koordinerar dessutom det svenska deltagandet gentemot ESF. ESF har under året bl a inrättat en styrkommitté för Governing Council samt börjat utlysa Forward Looks-teman. En utvärdering av EUROCORES-programmet har lett till att man beslutat effektivisera processen för att ta fram nya EUROCORES, infört s.k. TOP-CORES vilka ger utrymme för top-down initiativ samt en s.k. Tool Kit inom ramen för vilken medlemsorganisationerna ska kunna köpa tjänster från ESF. Målet för projektfinansiering inom ramen för EUROCORES är en 100 % "common pot". Som ett steg mot detta mål har man beslutat införa ett s.k. Open Funding System i några få pilotprojekt. Inom ramen för ESF:s konferensprogram hölls under hösten den första internationella konferensen i en planerad serie inom Global Change-området, förlagd till Nynäshamn, vilken samfinansierades av Vetenskapsrådet och Formas. Vetenskapsrådet gick vidare med i två s.k. Member Organisation Fora; en om "Evaluation of funding schemes and research programmes" samt en om "Research Careers". Inom ramen för ESF:s nya format för årsmöten, vilka ska kopplas till en konferens, åtog sig VR att stå värd för årsmötet 2008. Konferensen kommer att fokusera på stora forskningssamarbeten med forskning om klimatförändringar som modell. VR har slutligen under året utsett en nationell kontaktperson för infrastrukturprogrammet European Reference Index for the Humanities (ERIH).

Den svenska andelen av ESF:s basbudget 2007 uppgick till 2,70 % vilket motsvarar 189 440 € Vetenskapsrådet har dessutom under året stött 38 nätverksprogram och tillägsaktiviteter i form av kommittéer. Till detta kommer deltagande i 9 EUROCORES-program av vilka Vetenskapsrådet gick med i två nya under året (Logical Modelling in Interaction, Communication, Cognition and

Computation (LogIccc) och Stress and Mental Health). Sex förslag till nya EUROCORES togs fram 2007 och Vetenskapsrådet har preliminärt tagit ställning för att delta i alla dessa. Totalt deltog under året 378 forskare från Sverige (4,1 %) i ESF:s forsknings- och forskningspolicyinriktade aktiviteter.

Tabell 10 Lämnade bidrag till Vetenskapsrådets internationella projekt och åtaganden (tkr)

(Se även kapitel 8.2.2 för beskrivningar)

	2007	2006	2005
Organisation			
Europeiska partikelfysiklaboratoriet (CERN, medlemsavgift)	144 404	157 768	151 910
Europeiska partikelfysiklaboratoriet (CERN, övrigt)	4 970	1 954	3 995
Röntgenfielektronlaser (X-FEL)	12 724	-	-
Europeiska sydobsvatoriet (ESO)*	22 571	31 662	30 798
Europeiska synkrotronljuskällan (ESRF)	12 650	11 973	12 003
Europeiska molekylärbiologilaboratoriet och stipendieprogrammet (EMBL och EMBC)	20 804	19 278	18 372
Internationella cancerforskningsorganisationen (IARC)	6 967	7 464	6 250
Europeiska universitetsinstitutet i Florens (EUI)	5 970	5 860	5 680
Internationella biodiversitetsdatabasen (GBIF)	725	796	685
Europeisk fusionsforskningsanläggning (JET)	1 625	1 599	1 683
Jonosfärforskningsanläggning (EISCAT)	5 400	2 742	2 742
Nordiskt optiskt teleskop (NOT)	3 514	3 457	3 317
Internationellt havsborrningsprogram (IODP/ODP)	2 309	2 504	2 258
Neutronkälla (ILL, ISIS)	12 847	9 103	12 693
Europeiska forskningsrådssamarbetet (ESF)	4 399	4 712	4 838
Internationellt neuroinformatikprogram (INCF)	757	817	843
Bidrag till nordiskt samarbete (NOS och NOP)	7 813	8 043	7 858
Nordiska excellenscentra	6 617	4 499	3 887
Nordiska datasystemprojekt (Nordunet 3, NDGF)	6 055	3 792	999
Nordisk jonmikrosond (NORDSIM)	650	650	650
Ny europeisk neutronkälla (ESS Scandinavia)	13 500	3 000	1 500
Europeiskt pris (EURYI Awards)	1 305	1 659	479
Neutriniteleskop på Sydpolen (IceCube)	480	-	-
Polarforskning	261	229	147
Biodiversitet	191	189	189
Övrigt samarbete	74	14	40
Summa forskningsanslag	299 583	283 765	273 815
Extern finansiering			
Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (EURYI Awards)	187	-	-

*Medlemsavgiften 2007 har reducerats med 8 250 tkr (900 000 €) för tidigare extra inbetalning till ESO.

5.6.2 EU:s ramprogram

Inom det sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling fick Vetenskapsrådet under året expertansvar för kommittéarbetet i delområdena Hälsa, Samhälle och ekonomi, Idéer, Människor, Forskningsinfrastruktur, Vetenskap i samhälle samt Fusion. Referensgrupper för de sex första områdena tillsattes under året. Referensgrupperna innehåller berörd National Contact Point (NCP) samt representanter för andra finansiärer, forskarsamhället och industrin. På grund av mångfalden inom Vetenskap i Samhället tillsattes tre separata referensgrupper för detta delprogram; en för kommunikation, en för etik (VRs etikkommitté) och en för jämställdhet (VRs genuskommitté). Referensgrupper för samtliga delprogram har haft sammanträden under året. Fusion hanteras i annan ordning. Utöver expertansvar fick VR primärt National Contact Point (NCP)-ansvar för Idéer (det europeiska forskningsrådet – ERC) samt sekundärt NCP-ansvar för Vetenskap i Samhället.

Inom delprogrammet Hälsa har referensgruppen startat en diskussion om hur man vill arbeta och driva frågor som berör temat Hälsa. Synpunkter på kommande arbetsprogram, vilket blivit försenat, har lämnats. Inom Samhälle och ekonomi har VRs expert tillsammans med VINNOVAs NCP genomfört flera informationsmöten för forskare. VR arrangerade vidare i början av 2007 ett första informationsmöte om det europeiska forskningsrådet för andra finansiärer. Ett internt utbildningsarbete med tonvikt på ERC:s utlysningar under året (ERC Starting Grants resp. ERC Advanced Grants) genomfördes vidare under året. En av VR, FAS, Formas, VINNOVA, RJ och SSF finansierad nationell expert vid ERC tillträdde sitt arbete den 1 november 2007. Inom delprogrammet Människor har programkommittén, på initiativ från Sverige, Danmark och Nederländerna, haft en arbetsgrupp som diskuterat lönenivåer för Marie Curie-forskare i relation till motsvarande löner på nationell nivå. Arbetet har resulterat i utfästelser från den europeiska kommissionen om årliga uppföljningar av lönesituationen för mobilitetsforskare.

I den nystartade Programkommittén för Forskningsinfrastruktur, inom ramprogram 7, fungerar Vetenskapsrådet som expertrådgivare till utbildningsministeriet. Under året har 4 möten hållits där de första utlysningarna inom FP7:s infrastrukturel del har diskuterats och presenterats. En referensgrupp med aktörer från de övriga statliga forskningsfinansiärerna samt för teknikföretagen har satts upp, för att ge råd till den svenska medverkan i kommittén.

Inom vetenskap i samhället arrangerade Vetenskapsrådet en informationsdag om europeiskt samarbete kring forskningskommunikation i samband med att EU hade presenterat årets utlysningar. Vetenskapsrådet ger också ut ett nyhetsbrev som under året utkommit med 4 nummer. En dialog har inletts med den svenska medlemmen i Advisory Group och fokus har ökat på tidig påverkan. Initiativ har bl. a. tagits i fråga om Researchers´ Night och frågan om incitament för samverkansuppdraget i programkommittén.

Vetenskapen i Samhället (*Science in society*). Fem möten har hållits med den ny tillsatta referensgruppen för forskningskommunikation, representerande medier, samhällsorgan och ideella föreningar. Arbetet har formaliserats och ambitionerna ökat med en ny ledamot från departementet i programkommittén, med rådets informationschef som expert för kommunikationsdelen och med NCP-ansvar (*National Contact Point*) för programmet. Information om utlysningarna m.m. har bland annat spritts genom ett elektroniskt nyhetsbrev 4 ggr/år och genom den informationsdag som i år ägde rum i april. En dialog har inletts med den svenska medlemmen i *Advisory Group* och fokus har ökat på tidig påverkan. I programkommittén som haft tre möten i Bryssel under året har initiativ bl.a. tagits i fråga om *Researchers´ Night* och frågan om incitament för samverkansuppdraget.

Totalt deltog Vetenskapsrådet i nio ERA-NET vilka tillkommit inom ramen för det sjätte ramprogrammet. Vetenskapsrådet var även representerat i European Research Infrastructures Development Watch liksom i expertgruppen för Women in Science Decision Making. Vetenskapsrådet rapporterade vidare i enlighet med uppdrag i regleringsbrev till Vetenskapsrådet och VINNOVA om det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling samt bidrog till genomförandet av den effektutvärdering av tidigare relevanta ramprogram för forskning och utveckling inom EU som VINNOVA fått huvudansvar för. Vetenskapsrådet svarade på remissen "Grönbok Nya perspektiv på europeiska forskningsområdet" samt tog fram förslag till konferenser under det svenska ordförandeskapet andra halvan av 2009. Rådet nominerade slutligen ledamöter till den nya European Research Advisory Board (ERAB).

5.6.3 Samverkan med andra länder

Vetenskapsrådet samarbetar med sina nordiska systerorgan i nordiska samarbetsnämnder för olika ämnesområden (NOS-HS, NOS-M och NOS-N) samt i den nordiska publiceringsnämnden (NOP). Inom NOS-HS utlystes under året 12-16 explorative workshops. Det självständiga samnordiska finansieringsorganet under Nordiska Ministerrådet, NordForsk, deltog som medfinansierare. Inom NOS-M har under året två NOS-M-seminarier anordnats, dels rörande biobank och hälsoregister, och dels inom området klinisk translationell forskning med inriktning på infektion och inflammatoriska sjukdomar. Ytterligare ett seminarium på det senare temat beviljades 2007 och är planerat att genomföras 2008. NOS-M har på begäran formellt kommenterat Nordiska Ministerrådets e-Science strategi. Därtill diskuterades bl.a. nordiska aspekter och möjligheter vad gäller databaser, hälsoregister, biobank och annan medicinsk infrastruktur ingående vid årets två NOS-M möten. Även NOS-N har kommenterat Nordiska Ministerrådets e-Science strategi. NOS-N har vidare utvärderat Nordic Data Grid Facility (NDGF).

NordForsk engagerade sig under året i de nordiska ministrarnas globaliseringsinitiativ, initierade NORIA-net, ett nytt instrument riktat till forskningsfinansierare, samt utlyste bl.a. samarbete vad gäller forskningsinfrastruktur och ett mobilitetsprogram inom stamcellsområdet för postdoktorer. Vetenskapsrådet beslutade att utöver pågående Nordic Centre of Excellence-deltagande även delta i NORIA-net inom områdena "peer review" samt bibliometri.

NSF i USA avser att inrätta ett program för att skicka doktorander utomlands under några månader och träffade som ett led i detta strävande en överenskommelse med Vetenskapsrådet om att ett pilotprojekt med detta syfte skulle genomföras i Sverige.

Viktiga frågor inom EUROHORCs, en sammanslutning av forskningsfinansierare i Europa, var bl.a. att lämna synpunkter på den europeiska kommissionens grönbok om nya perspektiv på det europeiska forskningsområdet, påbörja arbete med att ta fram en "Roadmap to Excellence" i vilken man skulle identifiera områden som måste tacklas för att man skulle uppnå ett väl fungerande europeiskt forskningsområde (ERA) samt att undersöka möjligheterna att inrätta s.k. "common pots" för projektfinansiering på Europa-nivå. EUROHORCs inrättade vidare tillsammans med National Science Foundation en arbetsgrupp för att se över om det går att standardisera data från olika typer infrastruktur i syfte att göra dessa data mer tillgängliga. Det av EUROHORCs initierade programmet European Young Investigator Awards (EURYI Awards) lades ned efter den fjärde ansökningsomgången i och med att det europeiska forskningsrådet utlyste ett närmast identiskt program för unga forskare.

På uppdrag av Sida hanterar Vetenskapsrådet sedan 2002 programmet Swedish Research Links. Programmet syftar till att främja forskningssamarbete mellan forskare i Sverige och forskare i mer resursstarka utvecklingsländer. Swedish Research Links riktar sig mot tre regioner: Asien, Mellanöstern och Nordafrika (MENA) samt Sydafrika.

Ansökningstrycket har stadigt växt under de år som Vetenskapsrådet administrerat programmet. Vid 2007 års utlysning inkom totalt 230 ansökningar (2006: 181 ansökningar). Över hälften av ansökningarna (131 st.) avsåg ansökan om bidrag för forskningssamarbete med länder i Asien (45 beviljade), 54 ansökningar avsåg forskningssamarbete med Mellanöstern/Nordafrika (21 beviljade). 45 ansökningar avsåg forskningssamarbete mellan Sverige och Sydafrika (22 beviljade, samfinansierade med Sydafrika). Programbudgeten är oförändrat ca. 36 000 tkr. Beviljningsgraden sjönk därför något – 38 % av inkomna ansökningar beviljades medel (genomsnitt hela programmet). Merparten av beviljade bidrag avser forskningssamarbete över tre år, 2008-2010. Ett mindre antal planeringsbidrag och fortsättningsbidrag, båda ett-åriga, finns också bland de beviljade bidragen. Med stöd av Sida genomfördes under 2007 en planeringsworkshop i samarbete mellan Svenska Forskningsinstitutet i Istanbul och Svenska Institutet i Alexandria, med syfte att stärka MENA-delen av programmet Swedish Research Links.

Vetenskapsrådet beviljade medel för två workshops samt (tillsammans med VINNOVA) ett resebidrag för samarbete med forskare i Sydkorea inom ramen för det bilaterala avtalet. Vid Vetenskapsrådet finns sekretariat för de svenska kommittéerna för de internationella programmen inom geologi, International Lithosphere Program (ILP), inom miljö, International Geosphere-Biosphere Programme

(IGBP), och inom klimat, World Climate Research Program (WCRP). International Group of Funding Agencies for Global Change Research (IGFA) är ett internationellt forum för forskningsfinansiärer med forskning om globala klimat- och miljöförändringar på programmet. Vetenskapsrådet deltog i IGFA:s årsmöte i Wien 29-31 oktober.

5.6.4 Europeiska forskningsrådet

Vetenskapsrådet har det övergripande nationella uppdraget som primär National Contact Point (NCP), för det Europeiska Forskningsrådet. Vetenskapsrådet har även expertrollen i ERCs internationella Programkommitté. Vetenskapsrådet har därför inrättat en Referensgrupp som ska bistå med underlag inför möten med Programkommittén. Referensgruppen har träffats en gång under 2007. Vetenskapsrådets expert har deltagit vid ett flertal möten med ERCs Programkommitté.

Vetenskapsrådet har arrangerat två nationella informationsdagar, den 22 februari och 10 oktober 2007, riktade mot alla Sveriges forskare. Deltagande i informationsdagarna var ett hundratal forskare från hela landet, NCP, en svensk medlem av ERC Scientific Council samt en EU-tjänsteman från ERC. Som en del av NCP-uppdraget har information om ERC kunnat återfinnas på Vetenskapsrådets hemsida, där aktuell information om utlysningar ständigt har uppdaterats.

ERC utlyste under 2007 sin första utlysning för Unga Forskare (ERC Starting Independent Researcher Grant) med en total budget på 289,5 miljoner €. Ca 250 anslag förväntas beviljas med start 2008. 9167 ansökningar kom in i den första ansökningsomgången och av dessa kom 454 ansökningar från Sverige (5 %). Sverige hade flest ansökningar av alla länder i förhållande till sin folkmängd. 559 ansökningar valdes ut till steg 2 i utvärderingen. De 559 sökande blev inbjudna att skicka in en mer omfattande ansökan samt blev kallade till en personlig intervju i Bryssel. Av de 559 sökande kom 19 från svenska universitet (3 %), varav 10 % var från "Humanities and Social Sciences", 42 % från "Physics, Mathematics and Engineering" och 47 % från "Life Science". Könsfördelningen bland de sökande var 21 % kvinnor och 79 % män. Vetenskapsrådet lyckades spåra dessa 19 via vår hemsida och kontakter med universiteten och anordnade två träningsdagar där forskarna bjöds in till Vetenskapsrådet för att tränas i presentationsteknik samt i ERC-historik. Detta som ett led i förberedelserna inför intervjuerna i Bryssel. Resultaten från denna första utlysning väntas vara klart under 2008.

Vidare har informationsdagar anordnats för Vetenskapsrådets personal som utbildats i ERC frågor och om specifika detaljer i de utlysningar som ägt rum. NCP har också informerat ämnesråden om händelseutvecklingen vid ERC.

En nationell expert (Elisabeth Sjöstedt) har utsetts och börjat sin anställning vid ERC den 1 november 2007. Vetenskapsrådet, VINNOVA, FAS, Formas, RJ samt SSF finansierar gemensamt anställningen vid kommissionen.

5.8 Utfall fördelat per område

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa följande uppgifter:

- - antalet beviljade ansökningar i förhållande till totala antalet ansökningar,
- - beviljade bidrag i förhållande till sökta bidrag,
- - genomsnittlig bidragsstorlek,
- - hur forskningsstödet fördelat sig mellan nya bidragsmottagare och mottagare av forskningsstöd även året innan, samt

- - hur forskningsstödet fördelat sig mellan olika lärosäten samt mellan projektmedel, anställningar och andra stödformer.

Ovanstående uppgifter skall redovisas totalt för Vetenskapsrådet samt fördelat per vetenskapsområde och för relevanta ämnesområden inom respektive vetenskapsområde. Uppgifterna skall också redovisas avseende Utbildningsvetenskapliga kommittén, Kommittén för forskningens infrastruktur och i tillämpliga delar avseende annan forskning som finansieras genom beslut av Vetenskapsrådets styrelse. Återrapporteringen skall där så är möjligt redovisas i form av tidsserier för de tre senaste budgetåren.

Vetenskapsrådets indelning i ämnesråd följer i stort vetenskapsområdena, men skiljer sig på några punkter. Naturvetenskap och teknikvetenskap har ett gemensamt ämnesråd medan en särskild kommitté handhar utbildningsvetenskap. Vetenskapsrådet har även en kommitté för forskningens infrastrukturer som ger bidrag till verksamhet som många gånger är områdesövergripande. I det följande används Vetenskapsrådets indelning snarare än en indelning i vetenskapsområden. Se även kapitel 5.1 för beskrivning av årets ansökningsomgång.

5.8.1 Ansökningar

Tabell 11 Antal ansökningar, beviljade ansökningar och beviljat belopp i den allmänna utlysningen

	UTLYSNINGSÅR		
	2007	2006	2005
a) Ansökningar utom postdoktorsstipendier/ -anställningar och dyrbar utrustning			
<i>Humaniora och samhällsvetenskap</i>			
Antal ansökningar	1 279	1 059	1 390
Antal beviljade ansökningar	145	114	127
Beviljat belopp första året (tkr)	99 978	71 718	90 383
Medelbidrag (tkr)	690	629	712
<i>Konstnärlig FoU-verksamhet</i>			
Antal ansökningar	4	32	25
Antal beviljade ansökningar	4	14	14
Beviljat belopp första året (tkr)	2 700	5 400	10 476
Medelbidrag (tkr)	675	386	748
<i>Medicin</i>			
Antal ansökningar	1 442	1 310	1 473
Antal beviljade ansökningar	413	413	390
Beviljat belopp första året (tkr)	312 614	201 269	171 240
Medelbidrag (tkr)	757	487	439
<i>Naturvetenskap och teknikvetenskap</i>			
Antal ansökningar	1809	1 941	2 201
Antal beviljade ansökningar	533	458	566
Beviljat belopp första året (tkr)	373 509	293 472	348 862
Medelbidrag (tkr)	701	641	617
<i>Utbildningsvetenskap</i>			
Antal ansökningar	318	341	274
Antal beviljade ansökningar	38	63	39
Beviljat belopp första året (tkr)	42 211	40 690	42 648
Medelbidrag (tkr)	1 111	646	1 094
<i>Forskningsinfrastruktur, databaser</i>			
Antal ansökningar	-	-	32
Antal beviljade ansökningar	-	-	10
Beviljat belopp första året (tkr)	-	-	8 330
Medelbidrag (tkr)	-	-	833

Forskningsinfrastruktur, planeringsbidrag

Antal ansökningar	11	52	44
Antal beviljade ansökningar	4	11	16
Beviljat belopp första året (tkr)	2 126	2 649	6 386
Medelbidrag (tkr)	532	241	399
Summa antal ansökningar	4 863	4 735	5 407
Summa antal beviljade ansökningar	1 137	1 073	1 152
Summa beviljat belopp första året (tkr)	833 138	615 198	669 995
Summa medelbidrag (tkr)	733	573	582

b) Postdoktorsstipendier/-anställningar (se tabell 7) *

Antal ansökningar	725	469	763
Antal beviljade ansökningar	121	99	93

c) Forskningsinfrastruktur, dyrbarvetenskaplig utrustning**

Antal ansökningar	67	88	59
Antal beviljade ansökningar	22	26	11

d) Forskningsinfrastruktur, driftsbidrag

Antal ansökningar	21		
Antal beviljade ansökningar	3		

Summa allmänna ansökningsomgången

Antal ansökningar	5 676	5 204	6 170
Antal beviljade ansökningar	1 283	1 172	1 245

* Postdoktorsstipendier/-anställningar hade två utlysningar under 2007; en på våren och en på hösten, båda redovisas här.

** Dyrbar utrustning hade två utlysningar under 2006; en på våren och en på hösten, båda redovisas här.

Tabell 12 Antal ansökningar, beviljade ansökningar och beviljat belopp i särskilda utlysningar

	Utlisningsår		
	2007	2006	2005
Starka forskningsmiljöer			
Antal ansökningar	105 (Linné)	106 (Linné)	22 (Berz.)
Antal beviljade bidrag	0	20+4*	10*
Forskarskolor			
Antal ansökningar	63	61	-
Antal beviljade bidrag	19	8	-
Humaniora och samhällsvetenskap			
Tidskrifter			
Antal ansökningar	40	36	39
Antal beviljade bidrag	31	31+7*	28+10*
Beviljat belopp (tkr)	3 437	3 530	3 863
Publicering			
Antal ansökningar	55	78	62
Antal beviljade bidrag	31	31+17*	34+26*
Beviljat belopp (tkr)	2 178	3 546	4 086
Konferenser			
Antal ansökningar	93	103	80
Antal beviljade bidrag	41	45	30
Beviljat belopp (tkr)	2 538	3 526	2 454

Medicin			
Sabbatstermin			
Antal ansökningar	4	8	2
Antal beviljade bidrag	4	8	1
Nätverk			
Antal ansökningar	10	-	-
Antal beviljade bidrag	5	-	-
Konferenser/Symposier			
Antal ansökningar	18	23	18
Antal beviljade bidrag	10	12	13
Beviljat belopp (tkr)	1 305	1 366	787
Naturvetenskap och teknikvetenskap			
Resor utomlands			
Antal ansökningar	200	223	179
Antal beviljade bidrag	142	156	129
Beviljat belopp (tkr)	3 598	4 216	2 863
Konferenser			
Antal ansökningar	52	49	37
Antal beviljade bidrag	48	43	34
Beviljat belopp (tkr)	2 553	1 944	1 485
Utbildningsvetenskap			
Konferenser/utlandsvistelse m.m.			
Antal ansökningar	74	67	79
Antal beviljade bidrag	56	39	54
Beviljat belopp (tkr)	1 686	1 621	1 696
Extern finansiering			
Projektbidrag, Sida-program			
Antal ansökningar	230***	181***	176**
Antal beviljade bidrag	88***	84***	103**

* Från tidigare ansökningsomgång.

** Inklusive Sydafrika.

*** Inklusive Sydafrika, MENA och Asien.

5.8.2 Beviljningsgrad

Tabell 13 Andel beviljade ansökningar i procent (beviljningsgrad) och andel beviljat belopp i den allmänna utlysningen (procent)*

	UTLYSNINGSÅR		
	2007	2006	2005
Humaniora och samhällsvetenskap			
Andel beviljade ansökningar**	11,3	10,8	9,1
Beviljat belopp i procent av ansökt belopp	66	67	83
Konstnärlig FoU-verksamhet			
Andel beviljade ansökningar	100	43,8	56,0
Beviljat belopp i procent av ansökt belopp	-***	35	58

Medicin			
Andel beviljade ansökningar**	28,6	31,5	26,5
Beviljat belopp i procent av ansökt belopp	37	21	30
Naturvetenskap och teknikvetenskap			
Andel beviljade ansökningar**	29,5	23,6	25,7
Beviljat belopp i procent av ansökt belopp	48	49	49
Utbildningsvetenskap			
Andel beviljade ansökningar**	11,9	18,5	14,2
Beviljat belopp i procent av ansökt belopp	73	73	80
Forskningsinfrastruktur, databaser			
Andel beviljade ansökningar	-	-	31,3
Beviljat belopp i procent av ansökt belopp	-	-	90
Summa			
Andel beviljade ansökningar**	23,4	22,7	21,3
Summa allmänna ansökningsomgången			
Andel beviljade ansökningar	22,6	22,5	20,2

* Beviljat belopp (exklusive påslag) dividerat med sökt belopp för de forskare som har beviljats bidrag.

** Exklusive ansökningar om postdoktorsstipendier/-anställningar (se tabell 6) och dyrbar utrustning.

*** Sökta belopp finns ej angivna.

5.8.3 Forskningsstöd till nya bidragstagare

Tabell 14 Andel nya bidragstagare i den allmänna utlysningen

	UTLYSNINGSÅR		
	2007	2006	2005
Humaniora och samhällsvetenskap			
Personer som beviljats bidrag	145	149	141
Personer som inte hade bidrag ansökningsåret	132	128	127
Andel nya bidragstagare (%)	91	86	90
Medicin			
Personer som beviljats bidrag	394	416	383
Personer som inte hade bidrag ansökningsåret	356	175	181
Andel nya bidragstagare (%)	90	42	47
Naturvetenskap och teknikvetenskap			
Personer som beviljats bidrag	529	493	555
Personer som inte hade bidrag ansökningsåret	493	212	266
Andel nya bidragstagare (%)	93	43	48
Utbildningsvetenskap			
Personer som beviljats bidrag	37	64	40
Personer som inte hade bidrag ansökningsåret	34	52	33
Andel nya bidragstagare (%)	92	81	83
Summa			
Personer som beviljats bidrag	1 090*	1 122	1 119
Personer som inte hade bidrag ansökningsåret	1 002	567	607
Andel nya bidragstagare (%)	92	51	54

* Om man summerar siffrorna för varje ämnesgrupp kommer totalsumman att överstiga den summa som redovisas för hela Vetenskapsrådet i tabellen eftersom 14 personer beviljats bidrag av mer än en ämnesgrupp.

5.8.4 Forskningsstödet fördelning på bidragsformer

Tabell 15 Lämnade bidrag till forskare/forskargrupper fördelade på bidragsformer, inklusive externfinansierade bidrag (tkr)

	2007	2006	2005
Projektbidrag			
Humaniora och samhällsvetenskap*	207 817	199 886	201 853
Medicin	427 592	379 808	358 307
Naturvetenskap och teknikvetenskap	796 057	762 809	742 058
Utbildningsvetenskap	103 665	107 312	102 354
Forskningsanläggningar och utrustning**	14 851	9 477	4 800
Övrig forskning	20 100	950	5 725
Extern finansiering	42 427	42 831	65 633
Summa	1 612 510	1 503 074	1 480 731
Starka forskningsmiljöer			
Humaniora och samhällsvetenskap	8 800	8 800	4 400
Medicin	13 200	13 200	6 600
Naturvetenskap och teknikvetenskap	22 000	22 000	11 000
Övrig forskning	10 730	2 500	0
Summa	54 730	46 500	22 000
Högskolebidrag			
Humaniora och samhällsvetenskap	24 416	9 213	0
Medicin	46 540	22 120	0
Naturvetenskap och teknikvetenskap	70 300	45 150	0
Utbildningsvetenskap	5 500	2 800	10 650
Övrig forskning	23 500	10 600	0
Summa	170 256	89 883	10 650
Anställningar			
Humaniora och samhällsvetenskap	59 909	68 880	65 785
Medicin	150 380	136 420	122 956
Naturvetenskap och teknikvetenskap	209 170	206 700	188 703
Utbildningsvetenskap	16 510	12 128	7 428
Övrig forskning	2 388	-	-
Extern finansiering	1 353	1 219	3 963
Summa	439 711	425 348	388 835
Stipendier			
Humaniora och samhällsvetenskap	6 226	2 766	2 696
Medicin	10 083	13 831	8 360
Naturvetenskap och teknikvetenskap	13 034	16 180	11 407
Utbildningsvetenskap	325	0	0
Summa	29 668	32 777	22 463
Utrustning, databaser, försöksdjur			
Medicin	4 143	3 205	2 980
Naturvetenskap och teknikvetenskap	1 308	1 794	9 102
Forskningsanläggningar och utrustning**	119 221	137 131	117 629
Summa	124 672	142 130	129 711
Resor och konferenser			
Humaniora och samhällsvetenskap	3 195	3 676	2 455
Medicin	1 524	526	587
Naturvetenskap och teknikvetenskap	7 225	6 329	5 498
Utbildningsvetenskap	1 886	1 771	1 772
Forskningsanläggningar och utrustning**	24	36	132
Övrig forskning	458	501	239
Summa	14 312	12 839	10 683
Publicering, tidskrifter			
Humaniora och samhällsvetenskap	6 426	7 076	8 228
Summa	6 426	7 076	8 228

Övriga bidrag

Humaniora och samhällsvetenskap*	4 446	7 798	7 672
Medicin	5 027	1 130	400
Naturvetenskap och teknikvetenskap	490	190	292
Utbildningsvetenskap	7 663	4 725	6 409
Forskningsanläggningar och utrustning**	17 482	14 708	3 828
Övrig forskning	5 413	0	750
Extern finansiering	41 038	13 731	14 565
Summa	81 559	42 281	33 917

Bidrag till forskare/forskargrupper fördelade på anslagspost/anslag

Humaniora och samhällsvetenskap*	321 236	308 094	293 088
Medicin	658 489	570 240	500 190
Naturvetenskap och teknikvetenskap	1 119 583	1 061 152	968 060
Utbildningsvetenskap	135 549	128 736	128 613
Forskningsanläggningar och utrustning**	151 577	161 352	126 390
Övrig forskning	62 590	14 551	6 714
Extern finansiering	84 819	57 781	84 162
Summa statsanslag	2 533 844	2 301 907	2 107 217

* Inklusive demokratiforskning.

** Verksamhetsgrenen Forskningsanläggningar och utrustning ingick t.o.m. 2006 i verksamhetsgrenen Forskningsstöd.

5.8.5 Forskningsstödet fördelning på mottagare

Tabell 16 Lämnade bidrag till forskare/forskargrupper fördelade på mottagande högskola och vetenskapsområde, inklusive externfinansierade bidrag (tkr)

	2007	2006	2005
Uppsala universitet			
Humaniora och samhällsvetenskap*	52 942	51 717	56 110
Medicin	70 229	60 514	54 311
Naturvetenskap och teknikvetenskap	163 051	173 760	175 134
Utbildningsvetenskap	18 917	11 999	11 435
Forskningsanläggningar och utrustning***	34 702	31 113	20 487
Övrig forskning	35 207	9 023	4 752
Summa	375 048	338 126	322 229
Lunds universitet			
Humaniora och samhällsvetenskap*	41 113	42 558	41 199
Medicin	109 279	113 103	87 486
Naturvetenskap och teknikvetenskap	177 215	194 354	176 620
Utbildningsvetenskap	3 001	3 304	6 083
Forskningsanläggningar och utrustning***	29 032	37 677	26 616
Övrig forskning	79 581	9 862	7 582
Summa	439 220	400 857	345 586
Göteborgs universitet			
Humaniora och samhällsvetenskap*	40 950	46 137	42 710
Medicin	85 619	75 210	70 248
Naturvetenskap och teknikvetenskap	61 585	59 162	61 904
Utbildningsvetenskap	22 465	24 698	19 772
Forskningsanläggningar och utrustning***	8 621	7 475	7 693
Övrig forskning	9 293	1 605	2 270
Summa	228 533	214 287	204 597
Stockholms universitet			
Humaniora och samhällsvetenskap*	58 183	67 375	59 489

Medicin	6 586	5 600	3 555
Naturvetenskap och teknikvetenskap	129 862	120 531	117 291
Utbildningsvetenskap	12 201	10 612	9 894
Forskningsanläggningar och utrustning***	21 030	19 894	17 176
Övrig forskning	20 108	2 055	2 825
Summa	247 970	226 068	210 230
Umeå universitet			
Humaniora och samhällsvetenskap	14 252	18 659	16 318
Medicin	40 646	34 978	32 701
Naturvetenskap och teknikvetenskap	51 361	52 209	54 298
Utbildningsvetenskap	6 395	8 553	9 660
Forskningsanläggningar och utrustning***	7 311	5 856	4 487
Övrig forskning	25 682	6 580	3 406
Summa	145 647	126 835	120 870
Linköpings universitet			
Humaniora och samhällsvetenskap	6 848	10 653	4 855
Medicin	20 705	16 721	17 623
Naturvetenskap och teknikvetenskap	71 101	68 189	64 807
Utbildningsvetenskap	16 091	21 684	25 036
Forskningsanläggningar och utrustning***	4 245	2 655	3 561
Övrig forskning	14 729	1 325	1 450
Summa	133 719	121 228	117 332
Karolinska institutet			
Humaniora och samhällsvetenskap	5 116	5 431	3 800
Medicin	239 422	243 104	217 457
Naturvetenskap och teknikvetenskap	22 708	24 782	27 132
Utbildningsvetenskap	0	0	2 200
Forskningsanläggningar och utrustning***	17 059	17 877	15 058
Övrig forskning	36 690	5 415	4 593
Summa	320 995	296 609	270 240
Kungliga Tekniska Högskolan			
Humaniora och samhällsvetenskap	11 760	8 700	6 605
Naturvetenskap och teknikvetenskap	155 820	158 917	142 356
Utbildningsvetenskap	2 685	4 980	6 080
Forskningsanläggningar och utrustning***	21 462	8 475	4 820
Övrig forskning	30 631	3 286	2 638
Summa	222 358	184 358	162 500
Luleå tekniska universitet			
Humaniora och samhällsvetenskap	1 950	2 158	1 495
Naturvetenskap och teknikvetenskap	9 122	9 449	9 266
Utbildningsvetenskap	181	416	2 957
Forskningsanläggningar och utrustning***	0	302	781
Övrig forskning	843	200	150
Summa	12 096	12 525	14 649
Sveriges lantbruksuniversitet			
Humaniora och samhällsvetenskap	539	100	429
Medicin	2 487	3 552	2 505
Naturvetenskap och teknikvetenskap	24 952	29 758	22 186
Utbildningsvetenskap	473	338	338
Forskningsanläggningar och utrustning***	957	1 352	2 754
Övrig forskning	2 314	995	1 650
Summa	31 722	36 096	29 861
Handelshögskolan/EFI			
Humaniora och samhällsvetenskap	2 782	3 440	3 854
Medicin	992	992	992
Summa	3 774	4 432	4 846
Chalmers Tekniska Högskolan			
Humaniora och samhällsvetenskap	950	1 709	900

Medicin	637	0	0
Naturvetenskap och teknikvetenskap	102 535	106 625	104 251
Utbildningsvetenskap	1 330	1 783	770
Forskningsanläggningar och utrustning***	20 615	17 748	13 097
Övrig forskning	20 647	1 775	2 400
Summa	146 714	129 640	121 418
Övriga universitet och högskolor			
Humaniora och samhällsvetenskap	27 178	22 609	28 630
Medicin	5 894	1 688	2 539
Naturvetenskap och teknikvetenskap	23 311	23 874	23 034
Utbildningsvetenskap	47 948	40 219	34 414
Forskningsanläggningar och utrustning***	2 100	3 121	1 734
Övrig forskning	1 780	1 349	650
Summa	108 211	92 860	91 001
Summa universitet och högskolor	2 416 006	2 183 919	2 015 359
Övriga mottagare			
Humaniora och samhällsvetenskap	23 457	26 898	29 114
Medicin	26 039	24 114	19 372
Naturvetenskap och teknikvetenskap**	36 896	56 357	30 507
Utbildningsvetenskap	3 862	150	0
Forskningsanläggningar och utrustning***	6 041	8 065	9 625
Övrig forskning	21 543	2 405	3 240
Summa	117 838	117 988	91 858
Summa totalt	2 533 844	2 301 907	2 107 217

* Inklusive demokratiforskning.

** I beloppet för 2006 ingår stöd till Berzelii Centra med 3 750 tkr vardera till Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Stockholms universitet och Karolinska institutet. Bidragen distribuerades av VINNOVA. Vidare ingår 2 500 tkr i Linnéstöd till Stockholms universitet. Bidraget distribuerades av Formas.

*** Verksamhetsgrenen Forskningsanläggningar och utrustning ingick t.o.m. 2006 i verksamhetsgrenen Forskningsstöd.

5.8.6 Forskningsstödet fördelning på delområde

Tabell 17 Lämnade bidrag till forskare/forskargrupper fördelade på ämnesområden inom humaniora och samhällsvetenskap (tkr)

	2007	2006	2005
Ämnesområden			
Språkvetenskap (inklusive småämnena)	20 755	22 375	25 660
Historiskt-filosofiska området	66 285	66 861	71 528
Beteendevetenskap	24 905	27 018	25 054
Övrig samhällsvetenskap*	124 724	134 539	118 775
Rättsvetenskap	8 103	7 784	10 503
Religionsvetenskap	8 278	7 098	7 399
Konstnärligt område	18 489	19 164	19 669
Demokrati och offentlig förvaltning	6 705	0	0
Forskning om offentlig sektor	138	0	280
Kultur och samhälle i Asien	0	50	17
Kriminalvetenskap	0	0	525
Nazism	75	0	1 928
Kommunism	0	0	0
HS allmänt (bidrag till högskolor)	18 425	11 050	0
HS allmänt (stipendier, gästprofessur, litteraturutgivning, teaterhistoria, ERA-NET Norface m.m.)	24 353	12 156	11 750
Summa forskningsanslag	321 236	308 095	293 088

Särskilda program och regeringsuppdrag

SI (professur i Tartu)	0	50	0
Nazism	0	0	1 473
NORFA	0	0	948
Summa särskilda program och regeringsuppdrag	0	50	2 420

* Inklusive demokratiforskning.

Tabell 18 Lämnade bidrag till forskare/forskargrupper fördelade på ämnesområden/målområden inom medicin (tkr)

	2007	2006	2005
Ämnesområden			
Andningsorganen	7 876	6 279	9 267
Anestesiologi och intensivvård	5 010	4 385	4 812
Beroendeframkallande medel	5 852	3 822	2 755
Biokemisk struktur och metabolism	19 488	19 768	22 318
Blodets koagulering/blodpropp	7 061	6 566	6 116
Cancer	37 316	26 350	12 258
Cell- och molekylärbiologi	75 091	71 337	71 461
Diabetes	28 822	24 110	22 138
Djurförsök	4 143	3 205	0
Endokrina organ	18 641	17 157	15 214
Folkhälsovetenskap	18 563	12 924	11 904
Genetik och genetiska sjukdomar	22 341	21 667	20 647
Hjärtat och kärlsystemet	34 576	33 278	31 213
Huden	1 748	925	825
Läkemedel	1 725	500	500
Matsmältning/njurar	15 196	13 065	14 449
Miljömedicin och toxikologi	3 253	3 503	3 508
Mikrobiologi och infektioner	104 348	96 466	82 356
Nervsystemet	91 826	81 471	74 511
Odontologi	3 550	2 725	4 397
Prenatal- och perinatalforskning	9 792	7 352	5 546
Psykiska sjukdomar	22 417	21 444	21 719
Radiologi och bildteknik	3 991	2 845	3 415
Reproduktionsorganen	7 977	10 333	8 893
Rörelseapparaten	22 314	19 904	19 281
Sinnesorgan	8 919	10 137	8 736
Utvecklingsbiologi	14 061	12 019	8 017
Vård	14 352	14 484	10 963
M allmänt	4 000	100	2 472
M allmänt (bidrag till högskolor)	44 240	22 120	0
Etik i vården	0	0	500
Summa forskningsanslaget	658 489	570 240	500 190
Extern finansiering			
Djurskyddsmyndigheten	785	785	0
Grönbergska fonden	3 000	2 550	0
JDRF/Svenska Diabetesförbundet (Stamceller)	6 000	6 000	8 600
Summa extern finansiering	9 785	9 335	8 600

Tabell 19 Lämnade bidrag till forskare/forskargrupper fördelade på ämnesområden inom naturvetenskap och teknikvetenskap (tkr)

	2007	2006	2005
Ämnesområden			
Nya områden och tvärvetenskap	7 255	5 812	12 333
Medicinsk teknik	25 310	22 006	18 180
Processer i mark, luft, vatten	49 960	48 952	43 458
Geologi och geofysik	46 307	46 295	38 430
Bioteknik	41 903	44 246	44 023

Biokemi och biofysik	48 374	42 598	43 723
Organisk, oorganisk och analytisk kemi	44 974	44 030	42 287
Fysikalisk och teoretisk kemi	46 645	47 721	46 768
Kemiteknik	32 838	29 954	22 802
Ekologi och biodiversitet	90 375	89 488	82 878
Organismbiologi	61 392	60 399	62 300
Cell- och molekylärbiologi	55 061	55 621	64 571
Halvledarfysik, elektronik, elektroteknik och fotonik	45 181	42 048	41 700
Subatomär fysik och astrofysik	61 578	65 507	62 827
Atom- och molekylfysik, rymd- och plasmafysik	39 922	35 916	32 933
Kondenserade materiens fysik	56 793	56 527	55 955
Teknisk fysik	44 089	42 055	39 236
Materialvetenskap	40 193	37 858	30 012
Matematik och teknisk matematik	66 690	63 658	55 745
Datavetenskap	43 784	38 984	37 971
Signaler och system	48 036	43 808	40 352
Teknisk mekanik	40 036	38 522	33 411
NT allmänt (industridoktorander, vissa forskaranställningar)	12 589	13 997	16 164
NT allmänt (bidrag till högskolor)	70 300	45 150	0
Summa forskningsanslag	1 119 583	1 061 152	968 060
Extern finansiering			
Bränslen	1 900	8 185	17 513
Transport	0	2 498	4 873
Elproduktion	0	3 612	15 640
Industri	0	0	0
Miljöeffekter och systemfrågor	0	1 778	2 470
Summa Energiforskning	1 900	16 072	40 496
Tage Erlanders fond (ekologi och biodiversitet)	184	0	230
Curth Nilsons Stiftelse (medicinsk teknik)	2 556	-	-
Summa extern finansiering	4 640	16 072	40 726

Tabell 20 Lämnade bidrag till forskare/forskargrupper fördelade på ämnesområden inom utbildningsvetenskap (tkr)

	2007	2006	2005
Ämnesområden			
Utbildningshistoria	12 875	15 054	11 738
Utbildningssystem	22 077	11 857	9 504
Värdefrågor	14 189	13 034	7 855
Individens lärande	20 536	14 426	11 961
Grupprocesser	17 523	22 755	21 654
Didaktik	25 889	22 487	33 118
Professioner	12 915	20 116	21 783
Effektstudier	6 013	2 555	2 060
Utbildningsvetenskap allmänt	3 532	6 452	8 940
Summa forskningsanslag	135 549	128 736	128 613

Tabell 21 Lämnade bidrag till forskare/forskargrupper fördelade på ämnesområden inom forskningsanläggningar och utrustning och övrig forskning (tkr)

	2007	2006	2005
Ämnesområden			
Forskningsanläggningar och utrustning			
Dyrbar utrustning			
Dyrbar utrustning, beslut t.o.m. 2006	0	103 561	96 760
Infrastruktur medicin	15 591	-	-
Infrastruktur naturvetenskap	58 999	-	-
Infrastruktur teknikvetenskap	12 976	-	-
Infrastruktur humaniora	480	-	-
Infrastruktur areella näringar	1 195	-	-
Summa dyrbar utrustning	89 240	103 561	96 760
Databaser			
Longitudinell forskning	12 585	21 560	20 869
Infrastruktur medicin	3 762	-	-
Infrastruktur samhällsvetenskap	4 512	-	-
Infrastruktur humaniora	1 107	-	-
Infrastruktur utbildningsvetenskap	2 000	-	-
Summa databaser	23 966	21 560	20 869
Desirée (Stockholms universitet)	4 800	4 800	4 800
Ny infrastruktur (planering)	6 602	6 988	-
Kärnteknisk forskning	0	4 750	-
Neutronanvändning/Neutronspridning	10 250	14 650	-
Röntgenfrielektronlaser (X-FEL)	5 000	-	-
Kärn- och hadronfysikexperiment (FAIR)	5 000	-	-
Fusionsteknik	3 400	3 427	3 478
Polarforskning	1 604	1 616	302
Övrigt	1 716	-	-
Tekniskt industriellt utbyte	0	0	181
Summa forskningsanläggningar och utrustning	151 577	161 352	126 390
Övrig forskning			
Genusforskning	11 310	3 450	5 325
Tvärvetenskap (bidrag till högskolor)	23 500	10 600	0
Medicinsk teknik för bättre hälsa	10 815	-	-
Handikappforskning	3 000	-	-
Europeisk pris (EURYI Awards)	1 298	-	-
Internationella polaråret (IPY)	3 004	-	-
Internationellt samarbete	3 178	0	0
Open Access	632	-	-
Huvudsekreterarnas forskning	4 372	-	-
Etik i vården	0	0	400
Internationella malariasekretariatet	0	0	750
Övrigt	1 481	501	239
Summa övrig forskning	62 590	14 551	6 714
Summa forskningsanslag	214 167	175 903	133 104
Extern finansiering			
Forskningsanläggningar och utrustning			
Kärnteknisk forskning	4 000	-	-
Internationellt sekretariat för neuroinformatik	1 000	1 000	1 500

Summa extern finansiering forskningsanläggn. och utrustning	5 000	1 000	1 500
Övrig forskning			
Sida - Swedish Research Links	36 655	31 324	28 771
Medicinsk teknik	5 400	-	-
Databas - demens	0	0	2 046
Summa extern finansiering övrig forskning	42 055	31 324	30 817
Summa extern finansiering	47 055	32 324	32 317

5.9 Särskilda forskningssatsningar

5.9.1 Insatser för vård- och omsorgsforskning samt kultur och hälsa

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa omfattning och inriktning av sina insatser inom områdena vård- och omsorgsforskning samt inom kultur och hälsa.

Vård- och omsorgsforskning

Nedan redovisas de bidrag som ges inom den särskilda satsningen på vård- och omsorgsforskning, vilken syftar till att ge goda förutsättningar för en fortsatt utbyggnad av forskningsområdet som på sikt ska kunna konkurrera på lika villkor med annan medicinsk forskning. Utöver dessa särskilda medel beviljas ytterligare bidrag till ansökningar som behandlats inom beredningsgrupperna för folkhälsa och vårdvetenskap.

Kultur och hälsa

I proposition 2004/05:80 "Forskning för ett bättre liv" fick ämnesrådet HS i uppdrag att ansvara för programmet Kultur och hälsa - 5 000 tkr/år för 2006 – 2008. Programmet avsåg enligt propositionstexten "forskning om kulturens roll för hälsan" i vid mening.

Det inkom efter utlysning 63 ansökningar som representerade ett tvär- och mångvetenskaplig synsätt och i flera fall ett brett kulturbegrepp. Av dessa beviljades 9 projekt – allt ifrån hur estetiska uttryck påverkar hälsan till mer antropologiska/etnologiska perspektiv kring medicin/hälsa/kultur/samhälle. Under maj 2007 arrangerades ett uppföljningsseminarium där programmets styrgrupp fick träffa representanter från beviljade projekt, vilka lämnade lägesrapporter och höll korta anföranden. Trots att projekten endast hade pågått en kortare tid var det genomgående intrycket att de påbörjats på ett mycket bra och lovande sätt. I början av 2009 planeras en större konferens där projekten kommer att slutredovisas och en bredare krets med anknytning till området kommer att inbjudas.

Tabell 22 Lämnade bidrag till riktade satsningar enligt forskningspropositionen (tkr)

	2007	2006	2005
Unga forskare (ap. 5)	138 265	122 576	111 950
Biologisk mångfald (ap. 5)	17 932	20 490	19 859
Biologisk mångfald (ap. 3)	29 985	30 011	30 019
Hållbar utveckling (ap. 5)	19 608	10 003	-
Vårdvetenskap (ap. 2)	17 927	16 030	19 503
Barns hälsa (ap. 2)	5 242	-	-
Kultur och hälsa (ap. 1)	4 735	4 992	-
Summa	233 694	204 102	181 332

5.9.2 Polarforskning

Åtterrappporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa hur ansvaret för den vetenskapliga planeringen av svensk polarforskning har hanterats och alla forskningsprojekt som genomförts vid årets polarforskningsexpeditioner. Vidare ska rådet översiktligt beskriva den planerade polarforskningens inriktning och redovisa de initiativ som tagits för att samla polarforskningsinsatserna inom ramen för det internationella polaråret (IPY)

Svensk polarforskning och Internationella Polaråret (IPY)

För verksamheten under det internationella polaråret 2007-2009, inrättade Vetenskapsrådet redan 2006 den Svenska kommittén för internationella polaråret. Kommittén har förberett inriktning och aktiviteter för svenska IPY genom fyra tematiska arbetsgrupper. Vetenskapsrådet avsatte 5 000 tkr för vardera 2007 och 2008 och ytterligare 4 000 tkr har efter särskild framställning tillskjutits av fyra departement (U, UD, Mi och Jo).

Polaråret invigdes i Jukkasjärvi 1 mars 2007 med internationella gäster och ett särskilt vetenskapligt program. Den svenska verksamheten under IPY kan delas in i tre olika block:

informationsinsatser kring polartrakterna som ömtåliga ekologiska system, där människor lever och arbetar. Även historiska tillbakablickar har getts stöd om hur olika ekonomiska intressen har styrt intresset för polartrakterna. Efter ett svenskt initiativ utvecklas ett Nordiskt webb-baserat informationsmaterial på flera språk i serien Infact med namnet *Polar Regions*. Här bidrar Nordiska ministerrådet med ca 40 % av kostnaderna. IPY-kommittén har också finansierat en vandringsutställning genom Teknikens hus i Luleå. Utställningen heter *Alla tiders poler* och hade sin premiär i House of Sweden, Washington DC 10 april 2007 under namnet *Cold Poles Hot Stuff*. Insatser för internationell samordning av ett övervakningssystem för den arktiska miljön. Efter ett svenskt initiativ hölls den första internationella workshopen i en serie av tre i Stockholm 12-14 november och invigdes av Kronprinsessan Victoria. Återstående två konferenser kommer att hållas i Kanada, Edmonton, och i Finland under 2008.

Datahantering. IPY-kommittén har i samarbete med KFI under 2007 dragit upp riktlinjerna för en långsiktig hantering av data som samlats in inom ramen för svenska IPY-projekt.

Sammanlagt ca 70 projekt med svensk medverkan genomförs som internationella IPY-projekt.

Projekten representerar en mångfald inriktningar som t ex övervakning, föroreningar, gränssnitts-dynamik, kolflöden, ekosystem/ekologi, klimathistoria, oceanografi och geovetenskap, smittskydd, historia, socialvetenskap, ekonomi och atmosfärfysik.

Vetenskapsrådet har gett stöd åt det internationella programkontoret för IPY (Cambridge, UK) genom att ställa svensk personal till förfogande motsvarande en halvtidstjänst.

Annat internationellt samarbete

Vetenskapsrådet deltar i ERA-NET Europolar. Inom projektet har Vetenskapsrådet tillsammans med Italien och Danmark publicerat en rapport om den europeiska polarforskningens status (*The Landscape of European Polar Research Volume I: An Assessment of Current Strategic Management, Polar Programme Definition and Processes*). Vetenskapsrådets har särskilt analyserat olika europeiska länders polarforskningsstrategier och hur finansiering av polarforskning sker i andra europeiska länder. Rapporten har lett fram till en gemensam europeisk utlysning för forskning kring klimatförändringen i polarområdena och dess inverkan på övriga områden (http://www.europolar.org/assets/files/ESF_polarV1.pdf).

Vetenskapsrådet har bidragit med 1 580 tkr för IASC-sekretariatet (International Arctic Science Committee) som är placerat på KVA. IASC består av 18 medlemsstater och har som uppgift att främja och organisera samarbete om arktisk forskning. Under 2007 har Vetenskapsrådet erbjudit IASC en långsiktig finansiering och aktivt diskuterat sekretariatets framtida organisation.

Vetenskaplig planering av svensk polarforskning

Vetenskapsrådet har under 2007 utarbetat en ny arbetsprocess för den vetenskapliga planeringen av svensk polarforskning. Processen bygger på en treårig planeringscykel. Fokus för det första året är att efter en ansökningsprocess och internationell bedömning välja ut och finansiera större, expeditionsbärande projekt för isbrytaren Oden och annan omfattande logistik- eller infrastruktur. Under andra året kompletteras aktuella expeditioner med ytterligare forskningsprojekt efter ansökan i ordinarie beredningsgrupper. Forskningen genomförs det tredje året. Planeringscykeln ger god framförhållning för internationella konsortier att bildas kring de bästa svenska forskningsplanerna och ger också Polarforskningssekretariatet utrymme för den omfattande logistikplanering som krävs för större expeditioner. Den nya arbetsprocessen kommer att tillämpas första gången 2008. Vetenskapsrådet avsatte för polarforskning 22 900 tkr under 2007 (2006: 14 900 tkr, 2005: 11 900 tkr) och under de senaste fem åren 64 600 tkr via konkurrensutsatta beredningsgrupper. Starka områden är paleoglacologi, paleoklimatologi, kvartärgeologi, meteorologi och oceanografi med marin kemi.

Polarforskningsexpeditioner

Under 2007 har en lång rad polarforskningsprojekt genomförts. En stor del av dessa var delprojekt inom större konsortier som utnyttjade olika svenska och utländska forskningsplattformar. Här redovisas de större projekt som genomfördes.

Två större expeditioner erhöll väsentlig finansiering av Vetenskapsrådet och genomfördes av Polarforskningssekretariatet: LOMROG-expeditionen till havsområdena norr om Grönland med Docent Martin Jakobsson, Stockholms universitet som projektledare och JASE, en japansk-svensk travers över Antarktis med professor Per Holmlund, Stockholms universitet som ledare för den svenska gruppen. Dessutom startades det nordiska Kinnvika projektet med omfattande fältarbete på Svalbard under ledning av Docent Veijo Pohjola, Uppsala universitet.

LOMROG (Lomonosov Ridge off Greenland) innehåller två forskningsfrågor nämligen kartläggning av arktisk glacialhistoria (APEX) samt områdets tektoniska utveckling. Projektet drar nytta av det multistråleekolod (multibeam) instrument och sedimentekolod som nyligen installerats på isbrytaren Oden 2007 och finansierades av KAW, Vetenskapsrådet och Sjöfartsverket.

APEX (Arctic Palaeoclimate and its Extremes) syftar till att kartlägga och förstå historiska klimatförändringar i Arktis. Forskningen inriktas särskilt på att identifiera mönster och magnitud i historiska klimatvariationer. Hur såg det normala klimatet ut under olika epoker och vilka extrema variationer kan utläsas. I projektet ingår forskare från 15 europeiska länder samt Kanada och USA. Projektet drar nytta av orörda sedimentarkiv i mycket otillgängliga, isbelagda havsområden norr om Grönland.

Ett viktigt syfte är undersöka erosionsspår av isberg på Lomonosovryggens krön. Erosionsspår vid sådana djup möjliggör en uppskattning av inlandsisens tjocklek. LOMROGs andra komponent gäller områdets tektoniska utveckling och då särskilt Lomonosovryggens karaktär som förkastning eller av vulkanologiskt ursprung.

Expeditionen genomfördes i augusti-september i samarbete med Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland som avsåg att samla in bl.a. geologiska data som grund för en havsrättslig framställning till FN i anslutning till UNCLOS (UN Convention on the Law of the Sea).

JASE (Japan-Swedish Transect) som del i det internationella projektet TASTE-IDEA (Trans-Antarctic Scientific Traverses Expeditions—Ice Divide of East Antarctica) avser att samla data på den Antarktiska kontinenten för kartläggning av topografin under inlandsisen och utbredning av subglaciala sjöar – stora områden av fritt vatten under inlandsisen. Fyra bandvagnar utgick från den svenska stationen Wasa och tre från den japanska stationen Syowa. Bandvagnstågen bemannas av forskare från båda länderna. I projektet samarbetar glaciologer, atmosfärskemister, meteorologer och geodeter. Forskarna utgår från de två djupborrkärnorna EPICA-DM och Dome Fuji som finns i området och som båda möjliggjort rekonstruktion av klimat- och miljöförändringar. De 250 mil långa bandvagnsexpeditionerna korsade den Antarktiska kontinenten från var sitt håll. Expeditionen startade i december 2007 och beräknas pågå i tre månader.

Kinnvika-projektet på Svalbards Nordostland (ca 80° Nord) utgår från en gammal svensk-finsk-schweizisk forskningsstation som byggdes under 1950-talet. Projektet är vetenskapligt mycket brett och innehåller bland annat forskning om massbalans och isflöden för en kalottglaciär Vestfonna på Svalbard och klimatets framtida effekter på flora, fauna och den arktiska befolkningen. Projektet innehåller också forskning om bl.a. atmosfären (luftburna föroreningar, klimatpåverkan, snödyamik, mm), historiska klimatarkiv (iskärnor), studier av kolets omsättning, historisk samhällsforskning om Arktis betydelse under andra världskriget.

Bland andra större projekt som genomfördes med finansiering från Vetenskapsrådet kan nämnas MARA och IceCube inom atmosfärfysiken respektive astropartikelfysiken: MARA (Moveable Atmospheric Radar for Antarctica) med professor Sheila Kirkwood, institutet för rymdfysik, Kiruna som projektledare. Projektet avser att bestämma hur solens aktivitet påverkar temperaturer, vindar, elektriska fält och laddade partiklar. Cirkulationen, strålningen och kemin i stratosfären (höjd 10-50 km) påverkas av olika processer i mesosfären och termosfären ovanför (50-150 km) och ger effekter på klimat och atmosfärskemi i troposfären därunder. Systemet påverkas genom vertikalt kopplade processer som bäst kan studeras i polarregionerna. Dessa processer har stor betydelse för hur variationer i solens strålning kommer att påverka vårt klimat. Det är viktigt att denna klimatpåverkan kan urskiljas från den antropogena, något som IPCC understrukt.

Projektet IceCube startade 2005 och bygget av instrumentet ska pågå till år 2010. Professor Per Olof Hulth, Stockholms universitet ansvarar för den svenska medverkan. Syftet är att studera elementarpartiklar, neutriner, som bildas när radioaktiva partiklar sönderfaller. Neutriner, som kan passera tvärs genom planeter och andra himlakroppar, kan berätta var i universum en händelse inträffat. Fysiker vid Stockholms och Uppsala universitet deltar bland annat genom att bygga 900 optiska instrument som ska ingå i IceCube. Detektorerna registrerar myoner som frigörs då en neutrino kolliderar med en vattenmolekyl och kan avläsas via Internet. Sverige bidrar ekonomiskt via Vetenskapsrådet och KAW med 36 000 tkr.

Samarbete med US National Science Foundation (NSF)

Vetenskapsrådet undertecknade den 11 juli ett avtal om polarforskning med USA. Avtalet inbegriper Polarforskningssekretariatet och syftar bl.a. till ett vidgat samarbete mellan länderna. Ett första steg gäller Antarktisk forskning som genomförs i samband med att isbrytaren Oden under fem år assisterar den amerikanska forskningsbasen McMurdo. Under 2007 deltog en grupp svenska forskare i en första expedition och som nästa steg arrangeras i Sverige en större workshop för det fortsatta samarbetet mellan NSF, Vetenskapsrådet och Polarforskningssekretariatet.

5.10 Forskning inom utbildningsvetenskap

Åtterrappporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall särskilt redovisa inriktningen av den forskning som finansieras av Utbildningsvetenskapliga kommittén. Vidare skall rådet särskilt åiterrapportera sina insatser vad gäller forskning inom folkbildningsområdet.

Innehållslig utveckling

Årets beviljade projekt ger liksom tidigare år relativt jämn fördelning över forskningsområden. Projekten redovisas i åtta områden: utbildningshistoria, utbildningssystem, värdefrågor, individens lärande, gruppprocesser, didaktik, professioner och effektstudier. Tidigare satsningar på att stimulera forskning riktad mot effektstudier har gett resultat. Ett ökat nyttjande av existerande databaser har skett inkluderande forskning kring resultat och effekter av internationella prov. Den förskjutning som kunde noteras under föregående år, att didaktisk forskning kommit mer i paritet med andra områden kan ses även i år. En förklaring till detta är att forskning inom didaktik, som före Utbildningsvetenskapliga kommitténs tillkomst var eftersatt, till del nu kommit i balans med övriga delar av utbildningsvetenskap. Tidigare dominerade projekt riktade mot didaktiska frågor. Därefter följde forskning rörande individens lärande och värdefrågor. Även om dessa inriktningar fortfarande får en omfattande del av medlen har en viss utjämning skett i förhållande till andra forskningsfält.

Ett av villkoren för finansiering till utbildningsvetenskaplig forskning är kravet på samverkan mellan forskare vid olika lärosäten har inneburit att en mångfald av olika typer av samarbete mellan institutioner och fakulteter inom ett lärosäte och mellan institutioner vid skilda lärosäten har etablerats. Dessa samarbeten har många gånger varit disciplinöverskridande. Alla fakultetsområden finns representerade bland huvudsökande och medsökande. Byggandet av kapacitet inom området har inneburit att i många fall innesluter projekten doktorandtjänster. Doktorandstödet innebär dock att de seniora forskarnas utrymme blir mindre, vilket bland annat påpekats i de två internationella utvärderingar som gjorts av avrapporterade projekt. Den första utvärderingen gjordes 2005, inriktad på forskning inom ämnesdidaktik (matematik, naturvetenskap och svenska). Den andra genomfördes 2006 och gällde värdegrund, demokrati och genus. Utvärderarna pekar också på att internationella forskningskontakter och publicering inom båda dessa områden synes vara lägre än förväntat. Kommittén har uppmärksammat detta och initierat en genomgång av publiceringsstrategier inom fältet samt beslutat att stimulera till internationell publicering genom bidrag till språkgranskning. Med satsningen på större projekt som innesluter doktorander, liksom med finansiering av forskarskolorna har tematiseringar inom utbildningsvetenskap åstadkommit. Under de år utbildningsvetenskapliga kommittén verkat har forskningsområdet etablerats och dess mångvetenskapliga karaktär förstärkts. Utbildningsvetenskap är nu i Sverige, liksom i en rad länder ett etablerat forskningsfält, där forskare inom en rad olika discipliner arbetar. Området innesluter forskning från studier av hjärnans minnesstruktur till utbildningshistoria. .

Folkbildning

I budgetpropositionen 2006 tilldelades Vetenskapsrådet 5 000 tkr för forskning inom folkbildningsområdet. Vetenskapsrådet /UVK utlyste forskningsmedel för projekt och nätverk. Folkbildningsområdet uttolkades, i utlysningstexten som den verksamhet som möjliggör lärande utanför det formella utbildningsväsendet och som kan förändra människors livssituation och ge ökade möjligheter att delta i samhällets utveckling. Syftet angavs till, förutom ökad kunskap om folkbildningens betydelse för samhälle och individ, bidra med metod- och teoriutveckling inom området. I utlysningstexten gavs exempel på några områden där mer kunskap behöver utvecklas:

Folkbildningens betydelse i ett informations- och kunskapsamhälle behöver uppmärksammas. Informations- och kommunikationstekniken ger nya möjligheter att utveckla folkbildningens olika verksamheter. Samtidigt kan ett alltmer tekniskt avancerat samhälle leda till att människor utesluts genom att de inte har fått möjligheter att tillägna sig ny teknik. Informella bildningsprocesser som läsning, kulturellt skapande, konstnärlig praktik liksom bildningsarbete i nya folkrörelser är centrala områden. Av särskild betydelse är folkbildningens roll för den demokratiska utvecklingen, gamla och nya folkrörelsens roll för bildning och kunskapsbyggande och dess uppdrag för jämställdhet och social integrering. Omställningen till ett samhälle byggs för hållbar utveckling ställer nya krav på folkbildningen. Forskning kring hur folkbildningen kan påverka kunskapsutveckling och attityder om och kring hållbar utveckling har en generell tillämpning inte bara för utvecklandet av folkbildningen i sig utan för all av samhället ordnad utbildning.

Fjorton ansökningar inkom varav tre tilldelades medel. Dessa tre har projekttitlarna: Folkbildningens nytta; en studie om kapitalformer i folkbildande verksamhet, Mobiliseringsdidaktik samt Studieförbund och civilsamhälle. Resultat kommer att redovisas under 2010.

5.11 Administrativa kostnader

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa vilka kostnader för utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, resor och seminarier som belastat anslaget 26:1.

Se även kapitel 5.1 för beskrivning av årets ansökningsomgång.

Tabell 23 Administrativa kostnader på forskningsanslaget, verksamhetsgren forskningsstöd och Forskningsanläggningar och utrustning (tkr)

	2007	2006	2005
Utvärderingar			
Humaniora och samhällsvetenskap	226	243	0
Medicin	151	0	4
Naturvetenskap och teknikvetenskap	125	789	712
Utbildningsvetenskap	964	684	130
Forskningsanläggningar och utrustning	500	500	199
Övrig forskningsfinansiering	14	354	166
Summa utvärderingar	1 980	2 570	1 211
Beredningsarbete			
Humaniora och samhällsvetenskap	3 303	2 871	3 064
Medicin	4 391	3 973	3 565
Naturvetenskap och teknikvetenskap	7 045	7 638	8 671
Utbildningsvetenskap	883	714	674
Forskningsanläggningar och utrustning	1 688	1 113	813
Övrig forskningsfinansiering	2 462	3 810	892
Summa beredningsarbete	19 772	20 118	17 680
Konferenser och seminarier			
Humaniora och samhällsvetenskap	143	36	215
Medicin	832	14	222
Naturvetenskap och teknikvetenskap	9	0	95
Utbildningsvetenskap	198	210	367
Forskningsanläggningar och utrustning	27	293	7
Övrig forskningsfinansiering	380	86	215
Summa konferenser och seminarier	1 589	640	1 121
Övriga resor			
Humaniora och samhällsvetenskap	740	787	773
Medicin	1 115	1 082	886
Naturvetenskap och teknikvetenskap	663	554	663
Utbildningsvetenskap	197	297	296
Forskningsanläggningar och utrustning	1 993	2 445	2 057
Övrig forskningsfinansiering	1 089	2 144	832
Summa övriga resor	5 797	7 308	5 508
Övriga administrativa kostnader			
Humaniora och samhällsvetenskap	2 007	3 085	3 360
Medicin	4 262	4 410	3 535
Naturvetenskap och teknikvetenskap	2 223	2 279	2 431
Utbildningsvetenskap	1 998	2 292	2 200
Forskningsanläggningar och utrustning	5 418	4 521	3 012
Övrig forskningsfinansiering	6 935	4 965	2 359
Summa övriga administrativa kostnader	22 844	21 552	16 897
Summa administrativa kostnader			
Humaniora och samhällsvetenskap*	6 420	7 022	7 412
Medicin	10 752	9 479	8 213
Naturvetenskap och teknikvetenskap	10 065	11 260	12 572
Utbildningsvetenskap	4 240	4 196	3 667
Forskningsanläggningar och utrustning	9 626	8 873	6 088
Övrig forskningsfinansiering	10 881	11 359	4 464
Summa administrativa kostnader	51 982	52 188	42 417

* Exklusive forskaranställningar förvaldade av Vetenskapsrådet.

6. VERKSAMHETSGREN STRATEGI OCH ANALYS

Tabell 24 Kostnader för verksamhetsgren strategi och analys (tkr)

	2007	2006	2005
Summa	20 002	19 737	20 596

6.1 Analyser och utvärderingar

Mål enligt regleringsbrevet

Analyser och utvärderingar av hög kvalitet skall vara ett underlag för Vetenskapsrådets strategier och bedömningar i frågor som rör svensk forskning, forskningspolitik samt utveckling av rådets egna verksamhet.

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet. Dessutom skall rådet särskilt redovisa vilka analyser och utvärderingar som initierats eller genomförts, de viktigaste slutsatserna av dessa, vilka åtgärder de föranlett samt planerade utvärderingar och analyser.

Vetenskapsrådet skall vidare lämna en kortfattad redovisning och analys av det svenska forskningsläget i ett internationellt perspektiv och i samband med detta belysa aktuella forskningspolitiska frågor.

Det viktigaste strategiska arbetet inom verksamhetsgrenen 2007 var arbetet med forskningsstrategin. Arbetet påbörjades redan 2006 eftersom en ny styrelse och nya ämnesråd/kommittéer skulle tillträda i januari 2007. För att samla upp erfarenheterna i de gamla församlingarna gjorde dessa ett första underlag som presenterades för de nya ledamöterna i slutet av januari 2007. Denna överlämning av erfarenheter bildade sedan stommen för det fortsatta arbetet som kulminerade i en kortfattad strategi om tio sidor i december 2007. Förutom denna finns också de underlag som styrelsen begärde in från ämnesråd och kommittéer tillgängliga på Vetenskapsrådets webbplats.

Strategin innehåller dels rådets syn på forskningssystemet i stort samt rådets syn på den egna verksamheten.

Principen vid fördelning av medel i systemet bör enligt rådet vara kvalitet och konkurrens. För att uppnå detta bör fördelningen av ansvar och uppgifter mellan universitet och högskolor ses över. En horisontell fördelning av god högre utbildning är önskvärd samtidigt som forskningen bör kunna differentieras vertikalt mellan olika utförare med avseende på inriktning, omfattning och kvalitet. Vidare bör användningen av ny kunskap stimuleras så att den snabbare kommer till användning i

samhället. Dessa förslag och andra mera specifika bör genomföras så att förtroendet för forskningen och forskningspolitiken kan förstärkas.

I fråga om grundforskning betonas betydelsen av att forskare själva kan formulera problem och initiera forskning om dessa. Med tanke på globaliseringens effekter på en lång rad områden inom HS-området föreslår rådet en ökad satsning på detta område. Denna bas av forskarinitierad forskning kan kompletteras med särskilt stöd till prioriterad grundforskning, forskningsmiljöer samt nordisk, europeisk och global samverkan. En särskild process för identifiering och prioritering av områden bör innefatta ett steg där ämnesråd och kommittéer föreslår styrelsen områden. Som underlag för detta ska utvärderingar och bedömningar av framstående forskare kunna användas. Rådet har identifierat två breda områden som kan utgöra startpunkt för en satsning på prioriterade områden: Samhällen i global förändring och energi, klimat och miljö.

Vidare föreslås att en utredning av ombildning ämnesrådet för medicin till ett ämnesråd för hälsa bör genomföras. Utredningen bör innehålla en konsekvensanalys och belysa avgränsningar och samarbetsytor mot övriga finansiärer.

6.1 Analyser och utvärderingar

Förutom nedanstående analyser och utvärderingar har ett antal interna analyser, beslutsunderlag och promemorior, samt mindre underlag för exempelvis utbildningsdepartementets räkning, producerats inom Vetenskapsrådet. Vidare samverkar rådet löpande med andra aktörer kring analys och utvärdering med syfte att utbyta erfarenheter, diskutera aktuella frågor samt öka jämförbarheten. En del analyser har även utförts i samband med de uppdrag regeringen givit Vetenskapsrådet, se avsnitt 10.

Bibliometrin har kommit att få en allt större betydelse för diskussionerna kring forskningens kvalitet, både nationellt och internationellt. Vetenskapsrådets publikationsdatabas, med data inköpta tillsammans med VINNOVA från Thomson Scientific, har legat till grund för en rad deskriptiva analyser, för inomnationella och internationella jämförelser samt för ett metodutvecklingsarbete rörande bedömningen av publikationer och citeringar. Under 2007 har rapporten "Vetenskapligt publiceringssamarbete mellan svenska företag och högskolor" (Vetenskapsrådet 2007) samt "A bibliometric survey of Swedish scientific publications between 1982 and 2004" (Vetenskapsrådet 2007) utkommit. Samarbeten mellan Vetenskapsrådet å ena sidan och såväl högskolor som andra forskningsfinansiärer å den andra är under uppbyggnad. Vidare pågår diskussioner om möjliga samarbeten på den nordiska nivån. En rad promemorior har författats under året och deltagandet från Vetenskapsrådet i olika sammankomster har varit frekvent. Nu senast gjordes ett inlägg i samband med Resursutredningens diskussioner om indikatorer för forskningskvalitet. Inlägget publicerades med titeln "Vad är en svensk doktorsavhandling värd enligt det norska systemet att värdera publikationer?" som bilaga 7 i Resursutredningens slutbetänkande (SOU 2007:81). Thomson Scientifics databas har en låg täckningsgrad vad gäller humaniora och delar av samhällsvetenskapen. Mot denna bakgrund pågår diskussioner om indikatorer för forskningskvalitet inom dessa vetenskapsområden. Det mest intressanta i den "norska modellen" är uppbyggnaden av en databas. Utbildningsvetenskapliga kommittén har i samarbete med NIFU/STEP i Norge börjat konstruera en sådan databas för utbildningsvetenskaplig forskning. Detta arbete kommer att utvecklas tillsammans med bland annat Göteborgs universitet.

Inom forskningsfinansieringsområdet kommer en övergripande analys "Finansiering av forskning inom den svenska högskolan 1995-2006" att publiceras i början av 2008. De huvudsakliga resultaten refererades och diskuterades vid Vetenskapsrådets två s.k. konvent i april och i november 2007. På regeringens uppdrag har Vetenskapsrådet, Statistiska centralbyrån och Högskoleverket tillsammans granskat forskningsfinansieringsstatistiken inom högskolesektorn från år 1995 och framåt. Ett antal felaktigheter och problem i statistiken har identifierats; något som lett till korrigeringar av statistiken. Arbetsrapporten "Om statistiken som beskriver forskningsfinansieringen inom högskolesektorn" (Högskoleverket, Statistiska centralbyrån, Vetenskapsrådet 2007) har publicerats under året. Ett annat arbete befinner sig i slutskedet och rör "Investeringar i forskningsutrustning vid svenska universitet och högskolor 1997 till 2005". Resultatet pekar på en minskning av utrustningsinvesteringarna. Räknat per aktiv forskare har investeringarna halverats under perioden.

Vetenskapsrådets egen fördelning av forskningsstöd studeras kontinuerligt, bland annat uppdelad på kön. I synnerhet Vetenskapsrådets jämställdhetsuppföljningar har rönt internationellt intresse. En publikation på engelska, "Equality between men and women in Swedish research funding?" (Vetenskapsrådet 2007), och en på svenska, "Jämställdheten i Vetenskapsrådets forskningsstöd 2003-2006" (Vetenskapsrådet 2007) har publicerats under året. Kontinuerligt pågår också en bevakning av de reformer inom forskning och forskarutbildning som genomförs, med en årlig uppdatering av en rapport "Reformer inom forskning och forskarutbildning 1990-2006" (Vetenskapsrådet 2007). Vidare följer Vetenskapsrådet diskussionerna om och den pågående förändringen av forskningskarriärer såväl i Sverige som i flertalet övriga europeiska stater samt på europainivå. I första hand gäller det möjligheterna till en mer förutsägbar och strukturerad karriärgång, men också problemen vad gäller den omfattande stipendiefinansieringen av postdoktorer i Europa. Som ett led i Vetenskapsrådets uppföljning pågår för närvarande två studier inom medicinområdet rörande effekten på forskarkarriären av beviljade medel för forskarassistenttjänst respektive forskartjänst. Vetenskapsrådet har även engagerat sig i Befattningsutredningens arbete, bland annat genom bilaga 8 "Rekrytering och pensioneringar i högskolan det närmaste decenniet" i betänkandet (SOU 2007:98). Rådet har även bidragit med finansieringsstatistik och bibliometriska data till utredningen om klinisk forskning. Med utgångspunkt i verksamheten som rör personal, forskningsfinansiering och bibliometri har Vetenskapsrådet inlett ett arbete för att utvärdera olika indikatorer för ett prestationsbaserat resurstilldelningssystem.

Det utbildningsvetenskapliga forskningsfältet är under uppbyggnad och alltsedan starten 2001 har Vetenskapsrådet dokumenterat, utvärderat och analyserat den forskning som finansierats. Syftet är att nå ökad kvalitet och då inbegripet ambitionen att finna drivkrafter för att producera ny och innovativ forskning som förmedlar ny förståelse, nya insikter. Under 2007 har följande områden särskilt diskuterats, både internt och externt: problemställningar samt teori- och metodval, utvecklingen av och karaktären på forskningsområdet, publicering och internationalisering. Erfarenheter och slutsatser kommuniceras i första hand på seminarier och konferenser, men också via publikationer. Bland publikationer under 2007 kan nämnas "Forskningsstrategi för utbildningsvetenskap 2005-2008", "Reflektioner kring specialpedagogik", "Resultatdialog 2007", "Forskning inom utbildningsvetenskap" samt "Expansion och kontraktion".

Vetenskapsrådets ämnesråd för humaniora och samhällsvetenskap har under året inriktat sig på granskningar av och underlag för bedömning och utvärdering av forskning samt för val av stödformer. I det sammanhanget har även frågor om uppfattningen om rådets ansöknings- och beredningsarbete riktats direkt till forskare inom vetenskapsområdet. Resultaten har främst diskuterats i ämnesrådet och kommer att ligga till grund för den fortsatta verksamheten.

Som ett led i Vetenskapsrådets ansvar för forskningens infrastrukturer har data för svensk klimat- och miljöforskning utretts under 2007. En rapport med samma namn har publicerats. Utredningen visar att forskarnas tillgång till data som finns hos miljöövervakande myndigheters behöver förbättras, vidare att data insamlade inom ramen för forskningsprojekt inte alltid hanteras optimalt och inte alltid görs tillgängliga för andra forskare. Mot denna bakgrund avsätter Vetenskapsrådet medel dels för ett nationellt centrum för klimat- och miljödata som insamlats inom ramen för forskningsprojekt, dels för en förbättring av tillgängligheten till befintliga data av relevans för området.

Vad gäller den svenska polarforskningens organisation, logistik och infrastrukturer är två utredningar i slutskedet.

Vidare har svenska biobankers potential och utvecklingsmöjligheter belysts ur ett forskningsperspektiv. Utredningen visar att initiativ krävs för att öka tillgängligheten, långsiktigheten och samordningen av biobankers för att dessa ska fungera på bästa möjliga sätt för forskningsändamål. En rapport med titeln "Biobanks - the integration of human information to improve health" har publicerats och är för närvarande utsänd på remiss till berörda instanser. Resultatet kommer att ligga till grund för Vetenskapsrådets fortsatta arbete i frågan.

Behoven av att digitalisera uppgiftssamlingar inom humaniora har uppmärksammats i två utredningar under året, "Databaser och digitalisering inom humaniora -existerande resurser och framtida behov" samt "Svensk språkteknologi – existerande forskningsinfrastruktur och framtida behov". Mot denna bakgrund har Vetenskapsrådet initierat en utredning om rättsliga frågor rörande tillgång till viss information av relevans för den humanistiska forskningen, bland annat upphovsrättskyddat material

Att det råder ytterst svåra betingelser för den odontologiska forskningen i Sverige är känt. Vetenskapsrådet har mot den bakgrunden under året publicerat en lägesbeskrivning av forskningen inom området, dvs. sjukdomstillstånd i munhåla, käkar och tänder. Rapportens titel är "Allvarligt läge: En rapport om svensk odontologisk forskning". Slutsatsen är att de utmaningar som den odontologiska forskningen står inför kräver omfattande åtgärder, i första hand internt strategiskt arbete på de odontologiska forskningsinstitutionerna, nationellt och internationellt samarbete samt en större finansiering av forskningen. En konferens med inbjudna representanter från de odontologiska forskningsinstitutionerna har genomförts.

Under året har även rapporten "Framsteg inom hälsoforskningen" publicerats, en översikt över de senaste forskningsrönen vad gäller de största sjukdomsgrupperna. I rapporten beskrivs de medicinska fält där svensk forskning är särskilt stark.

Vetenskapsrådet, VINNOVA och SSF kommer i samverkan att utvärdera svensk forskning inom mikroelektronik 2003 – 2007. Den gemensamma utvärderingen ska genomföras av en grupp internationella experter under våren 2008. Syftet med utvärderingen är att ur ett internationellt perspektiv bedöma den vetenskapliga kvaliteten på svensk mikroelektronikforskning. Starka och svaga områden kommer att identifieras. Utvärderarna kommer också att belysa internationella utvecklingstendenser inom området samt de svenska mikroelektronikforskarnas förutsättningar att bedriva världsledande forskning.

Vetenskapsrådet planerar att även utvärdera området oorganisk kemi under 2008.

Vad gäller särskilda uppdrag rörande EU redovisade Vetenskapsrådet i april 2007 regeringsuppdraget att analysera det svenska deltagandet i EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling och ge förslag till insatser för att förbättra deltagandet. VINNOVA har för närvarande regeringens uppdrag att i samarbete med bland andra Vetenskapsrådet genomföra en effektutvärdering av EU:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling. Uppdraget ska rapporteras under 2008. Effektutvärderingen kommer att utföras av företaget Technopolis, med bibliometriska studier från Vetenskapsrådet.

6.2 Forskningsläget

Vetenskapsrådet har under året arbetat aktivt med att belysa det svenska forskningsläget i internationellt perspektiv. En stor del av arbetet har skett i anslutning till utarbetandet av den forskningsstrategi som lämnades till utbildningsdepartementet i december. I detta tiosidiga dokument sammanfattas de viktigaste slutsatserna av de analyser som genomförts. Dessa baseras dels på de rapporter som tagits fram inom analysenheten där Sverige jämförs med andra länder exempelvis när det gäller forskningsfinansiering och bibliometri och dels på rapporter som tagits fram just för att utgöra ett underlag till den nämnda strategin. Den viktigaste av dessa är den av Sverker Sörlin författade fristående rapporten "Forskningens nya horisonter: Svensk forskning i en multipolär omvärld". Dessutom har material framtagit i anslutning till den två forskningspolitiska konvent som ordföranden i Vetenskapsrådet tagit initiativ till. Vetenskapsrådets har därtill under året beslutat om en förstärkning av forskningspolitisk omvärldsanalys i syfte att bredda och fördjupa analysen av det svenska forskningsläget betraktat i internationellt perspektiv.

6.3 Forskningsetiska frågor

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa vilka insatser som genomförts iforskningsetiska frågor.

Enligt instruktionen ska Vetenskapsrådet "... ta initiativ till att etiska frågor uppmärksammas vid forskning och förmedla information om forskningsetiska frågor, ...". Huvudansvaret för beredning av övergripande forskningsetiska frågor samt för att sprida information och skapa en större medvetenhet om dess betydelse både i forskarsamhället och i samhället i övrigt ligger på Vetenskapsrådets etikkommitté.

Etikkommittén har under året anordnat en nationell konferens på temat ”Kommersialisering av forskningsresultat”. Ämnet belystes och diskuterades utifrån etiska frågeställningar och olika perspektiv. Konferensen vände sig till forskare och forskningsfinansiärer, politiker, näringslivsrepresentanter samt intresseorganisationer. Ca 120 personer deltog i konferensen.

Etikkommittén har också utarbetat och publicerat ett PM om ”Hantering av integritetskänsligt forskningsmaterial”. Bakgrunden till PM är att efter några uppmärksammade rättsfall inleddes en debatt i Sverige om hur integritetskänsligt material borde hanteras i forskningen. Den turbulens som debatten ledde till medförde att det blev angeläget att försöka finna brett stöd för principer och riktlinjer som bör gälla.

Nu när regeringen överlämnat propositionen 2007/08:44 Vissa etikprövningsfrågor m.m. till riksdagen har arbetet med att revidera Riktlinjer för god medicinsk forskning och Forskningsetiska principer inom human-samhällsvetenskaplig forskning m.m. tagit fart. Målet är att publicera de nya etiska riktlinjerna under slutet av 2008 eller början på år 2009.

Etikkommittén har under året också bistått styrelsen och andra organ inom Vetenskapsrådet i det inre arbetet kring etikfrågor av olika slag. Etikkommittén utgör referensgrupp för forskningsetiska frågor för programmet Science in Society. Förslag för en europisk konferens på temat ”Forskareetik och forskningssamarbete” under Sveriges ordförandeskap i EU har inlämnats till utbildningsdepartementet. Syftet blir att belysa hur man ser på sådana frågor i olika länder i EU.

Expertgruppen för utredning av misstankar om oredlighet i forskningen har under året handlagt fyra ärenden. Ett av ärendena rör plagiat och ett annat ”stöld” av en databas. Dessa båda ärenden är externt initierade. De två andra ärendena rör uppgivande av misstänkt falska uppgifter i samband med forskningsfinansiering.

Vetenskapsrådet har tillsammans med SUHF tagit fram ett förslag till framtida hantering av oredlighetsfrågor. Förslaget har skickats till regeringen och innehåller bl.a. ett förslag om inrättande av en fristående instans för utredning av misstänkt forskningsfusk.

7. VERKSAMHETSGREN FORSKNINGSGRUPP

Tabell 25 Kostnader för verksamhetsgren forskningsinformation (tkr)

	2007	2006	2005
Summa*	74 562	64 970	44 385

* Varav medel för Linnéjubileet 25 491 tkr 2007, 14 082 tkr 2006 och 2 927 tkr 2005

Mål enligt regleringsbrevet

Utförare och användare av forskning samt en intresserad allmänhet skall genom Vetenskapsrådet ha god tillgång till information om forskning och forskningsresultat.

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet. Dessutom skall rådet särskilt redovisa följande:

- - vilka informationskanaler som använts för att sprida information om forskning samt omfattning, inriktning och kostnader för respektive informationskanal samt en analys av vilka målgrupper som nåtts av respektive informationskanal och en bedömning av insatsernas resultat.
- - vilka särskilda insatser som genomförts för att stimulera till debatt om och popularisering av forskning, samt
- - hur rådets insatser samordnats med och kompletterat andra aktörers insatser.

Vetenskapsrådets strategi

Forskningskommunikation är ett av Vetenskapsrådets uppdrag. Enligt sin instruktion har myndigheten ett nationellt ansvar för övergripande information om forskning och forskningsresultat. Uppdraget kompletterar det ansvar som universitet och högskolor, andra forskningsfinansiärer och forskarna själva har för att kommunicera forskning.

Öppenhet och tillgänglighet till forskningens resultat är en nyckelfråga. Idag är medborgarna/samhället inte bara passiva mottagare av kunskap utan också beställare, konsumenter och nyttjare av nya forskningsrön. Tillgängligheten till kunskap, måste vara god för att resultaten ska kunna användas av såväl medborgare som näringsliv och politiker. Behovet av internationella kontakter ökar också i takt med att forskningssamverkan görs gränslös. Det kräver att nätverk för

aktörer inom forskningskommunikation utvecklas för erfarenhetsutbyte och samverkan kring teknik- och metodutveckling samt att metoder för utvärdering av kommunikationsarbete utvecklas.

Vetenskapsrådets roll är att vara katalysator för att forskning och forskningsresultat ska komma utförarna, användarna och den intresserade allmänheten till del på ett lättillgängligt sätt. Vetenskapsrådets strategi är att samarbeta med andra aktörer, en strategi som har utvecklats med framgång såväl nationellt som internationellt. Vetenskapsrådets har därför valt att, i samspel med andra aktörer, skapa och stödja en bra infrastruktur för god populärvetenskap och att verka för erfarenhetsutbyte inom området, såväl nationellt som internationellt. Att skapa en bra infrastruktur innebär att bidra till att etablera arenor där forskare och avnämare kan mötas. Målet är att öka dialogen för att främja demokrati och tillväxt. Dessa kanaler och arenor kan vara långsiktiga som medietjänsten Expertsvar och webbplatsen forskning.se, eller tillfälliga och knutna till speciella händelser som Linnéjubileet och Internationella polaråret. Vetenskapsrådets strategi innebär samtidigt att rådet inte annat än i undantagsfall utlyser medel för forskningskommunikation.

EU har i Lissabonstrategin framhållit dialogen mellan medborgarna och forskarsamhället som avgörande för en god samhällsutveckling. Detta betonas ytterligare genom den ökade betydelse programmet Science in Society fått inom EU:s sjunde ramprogram, FP7. Vetenskapsrådet redovisade i sin forskningsstrategi för 2005-2008 hur rådet avsåg att arbeta med uppdraget forskningskommunikation och betonade att arbetet är långsiktigt och resurskrävande.

Kommentarer regeringens återrapporteringskrav

Med hänvisning till den strategi som Vetenskapsrådet har redovisat ovan bör det noteras att aktiviteterna i många fall är svåra att hänföra enbart till ett av återrapporteringskraven. Många aktiviteter uppfyller flera syften och kan därför hänföras till flera återrapporteringskrav samtidigt. Den gruppering som gjorts bygger på en bedömning av var tyngdpunkten i aktiviteten ligger.

I avsnitt 7.1, 7.2 och 7.3 redovisas aktiviteterna individuellt. I denna första del ges en översiktlig analys av det sammantagna resultatet.

Bedömning av resultat med några viktiga exempel

Vetenskapsrådet ska ”informera om forskning och forskningsresultat till såväl utförare och användare av forskning samt till en intresserad allmänhet”. Det innebär mycket skiftande målgrupper. Under 2007 har Vetenskapsrådet prioriterat forskarna och breda grupper som allmänhet och skola. Vetenskapsrådet har också inlett ett arbete för att förbättra dialogen mellan forskare och politiker. Journalister och medier är naturligt viktiga kanaler i kommunikationsarbetet för att nå ut.

En bedömning av de insatser som Vetenskapsrådet gjort inom forskningskommunikationen under år 2007 är att insatsernas kontinuitet, omfattning och bredd sammantaget verkar för att forskning blir diskuterad och att forskningsresultat når ut till allt fler människor. Vid en översiktlig analys av resultatet för de arenor, aktiviteter och produktioner som Vetenskapsrådet har bidragit till i samverkan med andra aktörer, har besökarantal, antal läsare och antal träffar på webbplatser ökat i jämförelse med tidigare år. Därmed har också förutsättningarna för dialog ökat.

Informationskanaler vi har använt

En av Vetenskapsrådets huvudmålgrupper är forskningens utförare, dvs. forskarna själva och forskarsamhället i stort. Denna grupp är relativt lätt att nå då det finns naturliga kontaktytor och motivationen att själv söka information kring Vetenskapsrådets andra huvuduppdrag, forskningsfinansiering och forskningspolitisk analys, är stor. Forskarna och forskarsamhället når vi genom webbplatser, tidskrifter, publikationer, seminarier och konferenser. I takt med att dessa kanaler utvecklas och tillgängligheten förbättras ökar också antalet besökare och användare av tjänsterna. Detta bidrar till att forskning i ett tvärfackligt perspektiv kommer forskarsamhället till del.

En annan av Vetenskapsrådets huvudmålgrupper är skolan. Frågor som internationellt sett prioriteras i forskningskommunikationen är hur man ska öka ungdomars intresse för och engagemang i vetenskap och teknik. Vetenskapsrådet använder här ett flertal kanaler, men den främsta är Internet. Ett exempel är forskning.se som med ett flertal teman och fördjupningar riktade till såväl elever som lärare underlättar användningen av forskningsinformation.

Internet är en mycket viktig kanal och ett kraftfullt verktyg i arbetet med forskningskommunikation. Störst blir effekten när den kombineras med andra kanaler. Inom det här området arbetar Vetenskapsrådet med integrerad kommunikation, dvs. att kombinera webbaserad information med tryckta material, tidskrifter och möten.

Lika viktigt som Internet och en allt viktigare kanal är det direkta mötet. Människor vill i allt större utsträckning möta forskningen ansikte mot ansikte. Det skapar förutsättningar för dialog och diskussion om viktiga forskningsfrågor. Exempel på detta är Forskartorget på Bok & Bibliotek och det nyttillkomna Kunskapstorget på Skolforum. Ett annat exempel är Vetenskapfestivalen i Göteborg som samlar en stor mängd forskningsintresserade människor. De evenemang som anordnas där och på andra arenor har ett stadigt ökande antal besökare och lyssnare. I samband med vandringsutställningen Kaos von Linné har en omfattande programverksamhet anordnats.

Under 2006 startade ett projekt för en ökad dialog mellan forskare och politiker i syfte att förbättra underlaget för politiska beslut. Vetenskapsrådet har under 2007 aktivt arbetat med dessa frågor, dels för att utveckla ett Expertsvar för beslutsfattare, dels i Mötesplatsen för forskare och folkvalda i samarbete med RIFO (Sällskapet riksdagsledamöter och forskare). Mötesplatsen är ett forum som har varit mycket framgångsrikt.

En viktig del i arbetet med att göra forskningen lättillgänglig är att skapa incitament för forskarna att möta den intresserade allmänheten. Här återstår mycket att göra när det gäller att skapa incitament för forskare att arbeta med forskningskommunikation. En del i det arbetet är utbildning, en annan att ge forskningskommunikation ett reellt meritvärde.

Insatser för att skapa debatt om och popularisering av forskning

Många av de aktiviteter som Vetenskapsrådet står bakom är fora för debatt och popularisering av forskning. Under året har olika frågeställningar varit aktuella. I pocketserien Pocketerad populärvetenskap har ämnen som "Bakom vansinnet – forskare om psyke, våld och rädsla" och "Där guld glimmar blått – forskare om den lilla nanorevolutionen" diskuterats på seminarier och konferenser. Att intresset för att få dagsaktuella ämnen av detta slag belysta tvärvetenskapligt är stort märks också på försäljningssiffrorna. En webbplats om djurförsök i forskningen har under 2007 arbetats fram och ska lanseras tidig vår 2008.

Samordning med andra aktörer

Samarbete är som tidigare redovisats en del av Vetenskapsrådets strategi. Samarbete sker inom snart sagt varje aktivitet. Vetenskapsrådet samverkar med ett stort antal partners och fler tillkommer.

Strategin att skapa arenor som bygger på flera samarbetspartners är framgångsrik. Det ger mervärde genom att ge tyngd åt de fora och aktiviteter som skapas och genom att mångfaldiga vägarna ut till våra målgrupper. Ur ekonomisk synpunkt är det också effektivt att många mindre källor blir stora tillsammans. Det är ett sätt att effektivt utnyttja statliga resurser.

Några exempel på detta är forskning.se, ett samarbete med landets lärosäten som idag är ett samägt projekt med tio forskningsfinansiärer. Ett annat är Forskartorget på Bok & Bibliotek där Vetenskapsrådet samarbetar med Utbildningsradion och Nationalencyklopedin. Ett tredje är den världskonferens, PCST10 som förberetts under 2007 och som äger rum i juni 2008. Här samarbetar Vetenskapsrådet med Malmö högskola, Lunds universitet, KVA och Dansk Videnskapsformiddling.

Linnéjubileet 2007 tog sikte på den unga publiken. Vetenskapsrådet gav uppdrag till och samarbetade här med KVA som fick ansvar för det nationella jubileet. En redovisning av det uppdraget sker separat. Vi kan bara konstatera att omfattningen av jubileet har gett svensk forskning en enorm uppmärksamhet både nationellt och internationellt.

Kostnaderna för forskningsinformation har i tabell 28 fördelats på de fyra återrapporteringskraven.

Tabell 26 Kostnader för forskningsinformation (tkr)

Forskningsanslaget	2007	2006	2005
Information om forskning och forskningsetiska frågor			
HS – Tvärsnitt			
administrativa kostnader	1 330	1 437	1 330
M - Forskning & Medicin			
administrativa kostnader	1 359	1 372	1 072
NT – Tentakel			
administrativa kostnader	737	668	771
Skolforum			
administrativa kostnader	75	88	591
lämnade bidrag	0	3	160
Forska			
administrativa kostnader	645	766	771
Nya biologin i skolan			
administrativa kostnader	15	49	0
lämnade bidrag	30	200	0
Ämnesbaserad forskningsinformation			
administrativa kostnader	872	1 467	752
lämnade bidrag	40	30	80
Utvärderingar			
administrativa kostnader	0	84	0
Språktidskrift			
lämnade bidrag	400	0	0
Övriga projekt			
administrativa kostnader	18	0	0
lämnade bidrag	700	0	0
Personalkostnader			
administrativa kostnader	3 490	2 767	2 613
Delsumma	9 710	8 931	8 139
Debatt om och popularisering av forskning			
Pocketerad populärvetenskap/Källa			
administrerade kostnader	912	396	282
Vetenskapsfestival			
administrativa kostnader	96	85	211
lämnade bidrag	500	500	525
Forskartorget/Bok & Bibliotek			
administrativa kostnader	175	315	805
Övriga projekt			
administrativa kostnader	0	4	608
lämnade bidrag	0	0	500
Internationella polaråret (IPY)			
administrativa kostnader	113	-	-
Personalkostnader			
administrativa kostnader	1 429	1 259	553
Delsumma	3 224	2 559	3 484
Samordning med andra aktörers insatser			
Vetenskapslandet			
administrativa kostnader	0	15	3
lämnade bidrag	1 000	1 230	1 230
EU Contest			
administrativa kostnader	0	263	0
Se Hjärnan			
administrativa kostnader	0	63	769
lämnade bidrag	35	70	308

Kunskapspriset			
lämnade bidrag	400	400	400
Linnéåret			
administrativa kostnader	234	1 120	78
lämnade bidrag	86	0	1 750
Vetenskap & allmänhet			
administrativa kostnader	100	0	50
lämnade bidrag	300	300	315
Forskning & Framsteg			
administrativa kostnader	0	0	0
lämnade bidrag	1 511	1 489	1 478
Internationella projekt			
administrativa kostnader	935	651	240
lämnade bidrag	525	520	210
Övriga projekt			
administrativa kostnader	167	371	13
lämnade bidrag	370	0	98
Personalkostnader			
administrativa kostnader	3 522	1 783	675
Delsumma	9 185	8 276	7 617

Internetbaserade informationssystem

Försöksdjurswebben			
administrativa kostnader	351	-	-
Forskarservice			
administrativa kostnader	318	498	641
Forskning.se			
administrativa kostnader	2 941	2 815	2 326
Expertsvar			
administrativa kostnader	368	419	1 277
lämnade bidrag	0	0	88
Expertsvar för beslutsfattare			
administrativa kostnader	648	326	196
Övriga projekt			
administrativa kostnader	1 543	103	0
lämnade bidrag	0	330	0
Personalkostnader			
administrativa kostnader	0	1 346	0
Delsumma	6 169	5 837	4 529

Summa forskningsanslaget	28 288	25 603	23 768
administrativa kostnader	22 391	20 530	16 627
lämnade bidrag	5 197	5 072	7 142

Summa förvaltningsanslaget	17 076	17 301	15 887
Forskningsinformation*	0	0	6 207
Myndighetsinformation, redaktion	17 076	17 301	9 680

Externa medel

Forskning.se			
administrativa kostnader	772	1 090	888
Internationella polaråret (IPY)			
administrativa kostnader	471	-	-
lämnade bidrag	1 955	-	-
Djurförsök.info			
administrativa kostnader	160	-	-
Särskilda projekt (Klimat, Östersjön)			
administrativa kostnader	274	1 535	548
EU Contest			
administrativa kostnader	56	5 114	366
VINNOVA-stipendium			

administrativa kostnader	0	102	0
lämnade bidrag	0	142	0
Linnéjubiléet			
administrativa kostnader	25 491	14 082	2 927
lämnade bidrag	19	0	0
Summa extern finansiering	29 197	22 066	4 729
administrativa kostnader	27 224	21 924	4 729
lämnade bidrag	1 974	142	0
Total finansiering	74 562	64 970	44 384

* Fr.o.m. 2006 ingår inte forskningsinformation i förvaltningsanslaget.

7.1 Vilka informationskanaler som använts för att sprida information om forskning samt omfattning, inriktning och kostnader för respektive informationskanal och en analys av vilka målgrupper som nåtts av respektive informationskanal och en bedömning av insatsernas resultat.

Under denna rubrik redovisar Vetenskapsrådet de informationskanaler som vänder sig till utförarna och användarna av forskning. Forskarna är en nyckelgrupp i Vetenskapsrådets arbete. Engagerade forskare och en god kommunikation mellan olika grupper är en förutsättning för att Vetenskapsrådet ska kunna fullgöra sin uppgift. En omfattande del av rådets insatser riktar sig direkt till denna målgrupp. Det gäller till exempel Vetenskapsrådets tidskrifter, publikationer och annan ämnesspecifik information. Under detta åiterrapporteringskrav återfinns även skolsatsningar och media. Skolan är en prioriterad målgrupp och Vetenskapsrådet har under året, i samarbete med andra aktörer, arbetat för att fördjupa satsningarna mot skolan.

Tidskrifter

Vetenskapsrådet ger ut tre tryckta tidskrifter; Tvärsnitt, Forskning & Medicin och Forska, samt nättidskriften Tentakel. Elektroniska nyhetsbrev ges också ut från respektive ämnesområde.

Genom våra tidskrifter, såväl tryckta som elektroniska, har vi möjlighet att föra en dialog med forskarna kring forskningspolitiska frågor och inte minst frågor kring etik diskuteras och debatteras. Här får också viktiga forskningsresultat som kan ha betydelse för annan forskning möjlighet att lyftas fram. Under året har en större effektivisering och samverkan uppnåtts mellan samtliga publiceringskanaler i syfte att sprida information och kommunikation till forskarna tvärfackligt. Inom skolområdet har Vetenskapsrådet samverkat med andra aktörer t.ex. regionala utvecklingscentra (RUC), resurscentra, lärarnas fackliga organisationer och Myndighetens för skolutveckling.

Under 2007 har de planerade sex numren av Forska givits ut, det sista ett dubbelnummer (nr 5-6). Tidskriften når cirka 6 000 prenumeranter och riktar sig till forskare som får bidrag från Vetenskapsrådet, till ledamöter i Vetenskapsrådets styrelse, ämnesråd, kommittéer och beredningsgrupper samt till andra som berörs av Vetenskapsrådets verksamhet, exempelvis nyckelpersoner vid andra forskningsfinansiärer samt politiker. Syftet är att skapa debatt i forskningsrelaterade ämnen. Nya prenumeranter tillkommer för varje nummer.

Forskning & Medicin är ett samarbetsprojekt mellan Vetenskapsrådets ämnesråd för medicin och de sex medicinska fakulteterna i landet 2002. Syftet är att sprida information om medicinsk forskningsfinansiering, att stimulera till debatt och öka kunskapsspridningen nationellt och fakultetsövergripande. Tidningen utkommer med fyra nummer per år i en upplaga av 12 000 exemplar.

Tidskriften Tvärsnitt ges ut med fyra nummer per år. Tidskriftens huvudsyfte är att vara ett forum för forskare inom (företrädesvis) humaniora och samhällsvetenskap för diskussion av forskning och forskningspolitiska frågor av vikt för human- och samhällsvetenskapen, samt för diskussion av det egna forskningsområdets betydelse och innebörd i relation till andra forskningsområden. Tvärsnitt distribueras till individuellt betalande prenumeranter i pappersform, men också via en egen webbplats.

Projektet att digitalisera äldre årgångar och skapa en ny webbplats för Tvärsnitt har fortsatt under året. Projektet har två syften, dels vill vi genom att bygga upp ett digitalt arkiv med forskningsartiklar ge service åt i första hand personal vid universiteten och på ett enkelt sätt tillhandahålla artiklar som kan användas i både forskning och undervisning, dels vill vi skapa en mer tilltalande webbtidningsversion av Tvärsnitt som lämpar sig bättre än papperstidningen för snabb interaktion, debatt och åsiktsutbyte.

Vetenskapsrådet fortsatte under 2007 utgivningen av nättidningen Tentakel. Tidningens primära målgrupp är forskare inom naturvetenskap och teknikvetenskap. Månadstidningen fungerar som en kontaktkanal inom forskarsamhället och lockar till debatt inom aktuella områden. Innehållet består av forskningspolitik, forskningsfinansiering och forskningsresultat. I Tentakel finns möjlighet att göra direkta kommentarer och även se multimediafiler, till exempel filmer som producerats av forskare. Under 2007 har antalet besök ökat från 3 500 till drygt 6 000 per nummer.

Forskarservice

Under 2007 har sökfunktionen på vår webbplats vr.se utvecklats för att motsvara forskarnas önskemål om lättillgänglig och bättre strukturerad information om forskningsfinansiering och forskningspolitik. Vetenskapsrådet har under året satsat på servicen till forskare, bland annat genom att förbättra webbtjänsterna VR-Direct och VR-Review beträffande både tekniska system och informationsinnehåll. Vr.se har under året haft speciellt fokus på att testa och utveckla nya funktioner som individanpassade sidlistor, diskussionsforum, multimedia, webbanmälan, e-postformulär och nyhetsflöden (rss). Forskarservice i form av s.k. sociala webbar har testats genom nätverk på Facebook och Second Life. Utvärdering återstår.

För att förbättra tillgänglighet och användbarhet har Vetenskapsrådet under året genomfört ett antal utvärderingar och sedan anpassat de aktuella webbkanalerna efter resultaten. Genom nätverket för 24-timmarswebben och webbnätverket för forskningsråden Vetenskapsrådet, FAS, Formas och VINNOVA har arbetet med e-förvaltning förstärkts.

Inom ramen för utökad forskarservice har Vetenskapsrådet under slutet av året även startat ett samordningsprojekt mellan IT- och informationsutveckling. Detta för att våra webbesökare ska uppleva samhörighet mellan informationswebbar och tekniska webbtjänster. Under året har vr.se ökat antal besökare från cirka 400 000 till cirka 500 000.

Publikationer

I Vetenskapsrådets rapportserie publiceras analyser, utvärderingar och dokumentation av den verksamhet som Vetenskapsrådet stödjer. Under 2007 producerades 12 rapporter. Publikationerna säljs genom Vetenskapsrådets publikationstjänst (ingång från vr.se) och på mässor. Många av rapporterna behandlar frågor inom det utbildningsvetenskapliga området. Bland andra ämnen märks genusvetenskap, konstvetenskap, tvärvetenskap och forskningens infrastrukturer.

Konstnärlig forskning under lupp är den fjärde utgåvan i en årlig serie böcker om forskning och utvecklingsarbete inom det konstnärliga området. Boken innehåller även en cd-skiva med ljudkonst i urban miljö.

Pocketerad populärvetenskap är en serie pocketböcker från Vetenskapsrådet som ger en lättillgänglig och tvärvetenskaplig bild av var forskningen står i en aktuell samhällsfråga. Under 2007 har två utgåvor kommit i serien. Bakom vansinnet – forskare om psyke, våld och rädsla samt Där guld glimmar blått – forskare om den lilla nanorevolutionen, läs mer under avsnittet om Pocketerad populärvetenskap.

Mediearbetet under 2007

Vetenskapsrådet har ökat produktionen av pressmeddelande, från ett femtital till över 60. De flesta handlar om vår forskningsfinansieringsverksamhet, utlysningar, nya bidragsformer och beslut, men också rapporter, strategier och remissvar presenteras. Antalet klipp är dock något lägre än 2006. En stor del av medias vetenskapliga rapportering under 2007 har handlat om klimat- och miljöfrågor och Vetenskapsrådet har uppmärksammat aktuell forskning bl.a. genom uppföljningen och bevakningen av den internationella konferensen om "Climate Change" som arrangerades i samarbete med ESF under

hösten. Vetenskapsrådets förslag på ny etikorganisation men också nuvarande hantering av etikärenden har uppmärksammats och debatterats.

En medierelationsbarometer genomfördes under sommaren och Vetenskapsrådets presstjänst får höga poäng för tillgänglighet och service men mer nyheter om forskning efterlyses. Resultatet kommer att användas under 2008 för att utveckla pressfunktionen och servicen.

Skolan – ett prioriterat område

I sin forskningsstrategi har Vetenskapsrådet prioriterat skolans elever och lärare när det gäller forskningskommunikation. Att nå den växande generationen och möta barns nyfikenhet med spännande kunskap från forskning är avgörande för vår framtid. Rekryteringsaspekten är viktig, men än viktigare är den demokratiska aspekten. Alla medborgare berörs av forskningen och dess resultat. I skolan finns en unik möjlighet att skapa ett livslångt engagemang. Samtidigt är skolan ett område som många vill komma in i. Vetenskapsrådet har valt att koncentrera sina satsningar och samarbeta med aktörer med samma mål. Syftet är att genom uthålliga insatser bidra till förändring.

Den nya biologin i skolan syftar till att stödja lärarkårens arbete med att utveckla undervisningen kring den nya biologin i skolans olika stadier. Vetenskapsrådet tillhandahåller inom projektet boken "Genteknik, kloning och stamceller" samt webbresursen Nya biologin. Denna har under året kompletterats med en avdelning med material för lärare. Den tidigare satsningen på fortbildningsträffar för lärare runt om i landet har fortsatt. Genom ett nära samarbete med Nationellt resurscentrum för biologi och bioteknik och nättidskriften Bioscience Explained vid Göteborgs universitet, utnyttjas etablerade kanaler mot lärarkåren.

Planeten på forskning.se

Kunskapsöversikten Planeten på forskning.se har under året kompletterats med en lärarhandledning samt en tipsrad (instuderingsfrågor till eleverna).

Materialet spreds via Science Centers genom Unga Spekulerar. Arenorna kommer att jobba vidare med material under våren 2008.

Satsningen kommer att utvärderas under 2008.

Barn ser på framtiden

Projektet Barn ser på framtiden är ett samarbete mellan Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) och Vetenskapsrådet som påbörjades 2003 och fortfarande pågår. Under 2007 har samarbetet med Natur och Teknik för alla (NTA) fortsatt. Det pedagogiska innehållet/materialet som tagits fram i projektet Barn ser på framtiden kommer att integreras i NTA:s skolmaterial och därmed nå ut till många kommuner och skolor.

Den landsomfattande tävlingen inom projektet avslutades i början av året och prisutdelningen ägde rum på Vetenskapsfestivalen i Göteborg.

Den levande frågelådan

Den levande frågelådan genomförs varje år och är ett samarbete mellan Vetenskapsrådet och Uppsala universitet, Stockholms universitet, Linköpings universitet, Göteborgs universitet, Lunds universitet och Umeå universitet. Syftet är att bejaka nyfikenheten och inspirera till naturvetenskap genom personliga förebilder och intressanta fakta. Universiteten ordnar så kallade levande frågelådor på respektive ort med forskare som svarar på frågor från inbjudna sjätteklassare. Under 2007 har Vetenskapsrådet tillsammans med universiteten producerat ett häfte med tips om experiment. Häftet, som kan användas i undervisningen, ska delas ut vid nästa års evenemang på de olika universiteten.

Hållbar utveckling

I oktober arrangerade Vetenskapsrådet, Formas samt ESF den internationella konferensen "Global Environmental change: The Role of the Arctic". Till konferensen producerade Vetenskapsrådet och Formas en katalog med information om alla projekt inom polarforskning som fått stöd de senaste fyra åren.

Vetenskapsrådet och Formas producerade också en broschyr om forskningsprojekt inom biologisk mångfald som fick stöd i regeringens satsning på området. Broschyren skickades bland annat till landets gymnasieskolor för att användas i undervisning.

TEND – samarbete med Unga Forskare

Under 2007 inledde Vetenskapsrådet ett samarbete med Förbundet Unga Forskare i projektet TEND. Projektet sträcker sig över en treårsperiod och syftet är att fler ungdomar i grundskolan ska söka till de naturvetenskapliga och tekniska programmen på gymnasiet. Under 2007 hösten utbildades närmare 200 gymnasieelever som besökte drygt 400 högstadieskolor.

Kunskapstorget på Skolforum

Kunskapstorget är ett samarbete med Skolforum. Syftet med torget är att besökarna ska få kunskap om den senaste forskningen inom utbildningsvetenskap och andra för skolan relevanta forskningsområden, t.ex. nanoteknik, miljö och meteorologi.

De 29 seminarierna attraherade ett stort antal besökare. De seminarier som lockade flest åhörare handlade om mobbning, adoption, kroppsspråk, läs- och skrivsvårigheter, matematik och naturvetenskap. Nano och fysikshow lockade också mycket publik. Enligt Stockholmsmässan besökte sammanlagt drygt 17 000 personer mässan.

Expertsvar

Medietjänsten Expertsvar fortsätter att växa och närmar sig 6 000 användare varav cirka 5 300 journalister (motsvarande var 3:e aktiv medlem inom Journalistförbundet). Under 2007 hanterades cirka 1 700 journalistfrågor, som fick vardera i snitt två eller tre hänvisningar till forskare som kan det aktuella ämnet. Cirka 1 700 pressmeddelanden publicerades på webbplatsen expertsvar.se. Genom samarbetet med forskning.se exponeras dessa även för allmänheten. Via samarbetsavtal med AlphaGalileo i Storbritannien, IDW i Tyskland och EurekAlert i USA når svenska forskningsnyheter även många läsare världen över. Den främsta målgruppen är journalister, men nya kategorier som studenter och företagare nås via Study in Sweden, Mobility Portal och Community Research and Development Information Service (CORDIS). Expertsvarssamarbetet omfattar alla svenska universitet, de flesta högskolorna, liksom allt fler forskningsinstitut och forskningsfinansiärer.

Under 2007 redovisades resultatet av en större kvalitativ enkätundersökning ställd till alla de journalister som ställde frågor till Expertsvar under april månad 2006. Sammanfattningsvis visar undersökningen att Expertsvar är en mycket uppskattad tjänst bland journalister.

Barns hälsa i samhällsperspektiv

I forskningspropositionen fick Vetenskapsrådet i uppdrag att tillsammans med FAS göra en satsning på Barns hälsa i ett samhällsperspektiv. I juni 2007 genomförde vi ett presseminarium i syfte att sprida information om den nya områdessatsningen och om forskningen som sådan. Ett tiotal journalister kom till pressträffen.

Språktidskrift

Vetenskapsrådet beslutade att ge startstöd till den nyetablerade tidningen Språk. Syftet med att gå in i detta samarbete var att lyfta ett forskningsområde som har stort allmänintresse, men som hittills har haft få forum. Språktidningen får betecknas som en stor framgång. Den hade efter två nummer över 12 000 prenumeranter och hade sålt 3 000 nummer i Pressbyrån.

7.2 Särskilda insatser som genomförts för att stimulera till debatt om och popularisering av forskning.

Under denna rubrik har Vetenskapsrådet valt att presentera projekt vars främsta syfte är dialog. En bra dialog förutsätter kunskap. Vetenskapsrådets roll är att underlätta dialogen mellan forskarna och andra grupper i samhället genom att göra det enklare att producera och hitta god populärvetenskap och lyfta fram viktiga, dagsaktuella frågor till diskussion.

Populärare vetenskap med Forskartorget på Bok & Bibliotek 2007

Forskartorget firade 2007 femårsjubileum på Bokmässan i Göteborg. Huvudsamarbetspartners var som de senaste åren, Utbildningsradion (UR) och Nationalencyklopedin. Därtill var ett fyrtiotal samarbetspartners från universitet, högskolor, stiftelser, akademier, forskningsråd och förlag medarrangörer i projektet och bidrog till att evenemanget blev en stor succé. Syftet att medverka på Bokmässan är att erbjuda en arena där forskare når en bred publik och att förklara forskningens frontlinjer inom en rad ämnesområden. I år samarbetade projektet med Linné2007. Antalet besökare ökar för varje år. Närmare 10 000 personer besökte de cirka 70 populärvetenskapliga aktiviteterna på Forskartorget samt seminarierna, varav 1 000 personer lyssnade till astronauten Christer Fuglesang.

Vetenskapsfestivalen

Vetenskapsrådet är en av huvudmännen för Vetenskapsfestivalen som hölls i Göteborg mellan 16 och 22 april 2007. Temat var Passion, pistill och personlighet med fokus på Linnéåret. Vetenskapsrådet deltog även med programaktiviteter. Bland annat ett seminarium inom Science & Society som arrangerades tillsammans med Vetenskapsfestivalen, SSF, Formas och Vetenskap och Allmänhet. Rubriken var "På gränsen till vetenskap? Om rosenrot, parapsykologi och dragkampen mellan Gud och Darwin." En workshop för forskare i forskningskommunikation, ett antal arrangemang i samband med Linnéåret på tema doft och ett seminarium med utgångspunkt i POP-boken "Bakom vansinnet" var andra aktiviteter.

Vetenskapsfestivalen utgör också en brygga till ett internationellt nätverk genom organisationen EUSCEA, European Science Events Association.

Vetenskapsfestivalen är en etablerad arena för populärvetenskap. Festivalen är enligt besöksenkäter mycket uppskattad och når en stor och blandad publik vad gäller ålder, kön och utbildningsnivå från regionen. Besöksuppgifter för allmänhetens program är cirka 100 000, för skolprogrammet cirka 30 000 och för Science & Societyseminariet 100. Workshopen i forskningskommunikation samlade ett 20-tal forskare.

Pocketerad populärvetenskap

Under 2007 har två böcker i serien Pocketerad populärvetenskap (Pop) producerats: Bakom vansinnet – forskare om psyke, våld och rädsla (om vansinnesdåd och synen på psykiskt sjuka i samhället) och Där guld glimmar blått – forskare om den lilla nanorevolutionen (om fördelar och nackdelar med nanoteknikens intåg i vår vardag). Sedan den första Pop-boken lanserades 2006 har intresset ökat kontinuerligt och serien har under 2007 etablerats i den svenska populärvetenskapliga litteraturen. Totalt har cirka 8 000 Pop-böcker spridits till läsare. Under 2007 anordnades ett flertal välbesökta seminarier kring böckernas tema. För "Där guld glimmar blått" anordnades t.ex. ett seminarium tillsammans med projektet Mötesplatsen för forskare och folkvalda och RIFO där forskare, politiker och representanter för närings- och föreningsliv möttes i en diskussion om nanoteknik. Pop-böckerna har fått bra recensioner i media (se www.vr.se/pop).

Internationella polaråret

Vetenskapsrådet har fått regeringens uppdrag att ansvara för de svenska aktiviteterna under det Internationella polaråret 2007-08. Vetenskapsrådet har fördelat särskilda medel för projektbidrag till forskning och kommunikativa projekt med inriktning på polara frågor. Vetenskapsrådet medverkar både med egna kommunikationsprojekt och i ett flertal samarbetsprojekt. Polaråret skapar möjligheter att belysa svensk polarforskning och stimulera intresse för forskning. Det tvärvetenskapliga perspektivet stimulerar till intressanta ämnen för många målgrupper och skapar nya plattformar för samarbete, debatt och dialog.

Invigningen av det Internationella polaråret ägde rum i Jukkasjärvi den 1 mars 2007. Under hösten var Sverige värd för "1st IPY workshop on Sustaining Arctic Observing Networks" som samlade 112 forskare och myndighetspersoner från 18 länder. Workshopen är den första av tre inplanerade workshops i en process för bättre samordning av övervakning i Arktis.

Webbplats kring djurförsök

År 2006 tillfrågades Vetenskapsrådet om att driva webbplatsen djurforsok.info vidare i samarbete med universiteten i Göteborg, Linköping, Lund, Uppsala, Umeå och Karolinska Institutet. Vetenskapsrådet är nu värmyndighet för projektet.

Syftet med webbplatsen är att ge relevant och saklig information om djurförsök i forskning, förklara nyttan av dem, lyfta fram de etiska frågorna samt visa hur forskare, lärosäten och finansiärer hanterar frågan. Målgrupperna är patientföreningar, forskarsamhället, politiker/beslutsfattare, journalister, lärare och ungdomar i skolan.

Publicering av webbplatsen planeras till våren 2008 efter en fokusgruppundersökning. Därefter följer lanseringsarbete. 2008 ägnas åt fortsatt grundutveckling med fokus på interaktivitet och etiska frågeställningar samt till att sätta upp rutiner för drift samt planera vidareutveckling. Då EU under 2008 påbörjar revisionen av försöksdjursdirektivet förväntas intresset för försöksdjursfrågor öka under kommande år vilket beaktas i aktivitetsplaneringen för detta projekt.

Mötesplatsen för forskare och folkvalda

Vetenskapsrådets projekt "Mötesplatsen för forskare och folkvalda" har arbetat med olika aktiviteter för att stimulera kommunikationen mellan forskare och riksdagsledamöter så att ny kunskap kommer politikerna till godo. Projektet är representerat i den samverkansgrupp som bildats för att samordna forsknings- och framtidsfrågorna inom riksdagen. Vetenskapsrådet samarbetar i detta arbete med organisationer och myndigheter med närliggande intressen och självklart med universitet, högskolor och forskningsinstitut.

För att stimulera dialogen mellan forskare och politiker har projektet under året arbetat med:

- Kontaktförmedling av forskare till politiker och tjänstemän, bland annat via tjänsten Expertsvar för beslutsfattare (se nedan).
- Samarbeten kring seminarier och utfrågningar i riksdagen där utskotten tar initiativ och fastställer innehållet. Arbetet sker i nära samarbete med riksdagens forskningssekreterare. Under året har vi hjälpt till att förmedla forskare till ett seminarium (Miljö- och jordbruksutskottet den 29 mars) och två utfrågningar (Trafikutskottet den 10 maj och Skatteutskottet den 30 oktober).
- Forskarfrukostar tillsammans med RIFO och Riksdagsbiblioteket där forskare inbjuds att berätta om sin forskning vilket åtföljs av diskussioner med politikerna. Under året har sex forskarfrukostar genomförts.
- Seminarier där forskare och politiker möts och diskuterar ett aktuellt ämne. Under våren 2007 anordnades t.ex. ett seminarium om nanoteknik, och under Almedalsveckan arrangerades en diskussion om relationen mellan forskare och politiker.
- Forskningsinventeringar. Ett underlag till forskarinventering inom skatteområdet lämnades till riksdagens forskningssekreterare under våren.
- Studiebesök. Ett besök vid Umeå universitet genomfördes för riksdagsledamöter från Norrland. Sju ledamöter deltog. Forskare från fyra av Umeå universitets starka forskarmiljöer deltog.
- Frågeservice via tjänsten Expertsvar för beslutsfattare. Under 2007 har en försöksverksamhet med att utvidga medietjänsten Expertsvar till att omfatta Riksdagens utredningstjänst inletts. Verksamheten fortsätter 2008.

7.3 Hur rådets insatser samordnats med och kompletterat andra aktörers insatser.

Som tidigare nämnts är samverkan med andra aktörer en övergripande strategi för Vetenskapsrådets arbete med forskningskommunikation. Många aktiviteter skulle kunna rymmas under denna rubrik. Här har vi valt att presentera aktiviteter där Vetenskapsrådet tar en aktiv roll som värmyndighet eller samarbeten där andra organisationer har huvudansvaret.

ForskarFredag

Fredagen den 28 september 2007 utlystes som Researchers' night av Europeiska kommissionen och arrangerades i Sverige under namnet ForskarFredag. Runt om i landet erbjöds aktiviteter för att visa upp forskning som spännande och vardagsnära. Målgruppen var allmänheten, inte minst barn och unga. Evenemangen innehöll experiment, workshops, prova-på-aktiviteter, vetenskapsteater,

utställningar, science cafés och andra möjligheter att möta forskare. De elva orter som deltog var Gävle, Göteborg, Kalmar, Karlstad, Kristianstad, Luleå, Skellefteå, Skövde, Stockholm, Trollhättan och Örebro. Till ForskarFredag utvecklade Vetenskapsrådet en interaktiv webbplats, ForskarFredag Live. Där sände tio orter inslag med exempel på aktiviteter från sina evenemang. Förutom att sändningarna kunde följas på webbplatsen, visades de på storbildskärm på flera av de lokala evenemangen. ForskarFredag samordnas av föreningen Vetenskap & Allmänhet. Arrangemangen stöds ekonomiskt av Europeiska kommissionen, KK-stiftelsen, SSF, Vetenskapsrådet och VINNOVA, samt lokalt av fler finansiärer och medarrangörer.

Se hjärnan!

Vandringsutställningen Se Hjärnan! är ett samarbete med Riksutställningar och KK-stiftelsen. Utställningen invigdes 2005 i Göteborg och har sedan dess besökt åtta orter: Malmö, Kalmar, Kristianstad, Norrköping, Umeå, Uppsala och Stockholm. Utställningen avslutade sin turné i Sverige på Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm i februari 2007. Vetenskapsrådet har stött en bred programverksamhet på respektive ort, som med några av Sveriges främsta forskare har dragit stora åhörarskaror. Vetenskapsrådet har även på forskning.se producerat en webbplats om hjärnan. Syftet med projektet har varit att sprida kunskap om var svensk forskning står i dag inom neurovetenskap. Målgruppen har varit den breda allmänheten med intresse för forskning och framtidsfrågor. Projektet har varit ett lyckat sätt att sprida populärvetenskap, med en mängd pressklipp, och i allmänhet mycket positiv respons. En slutrapport av projektet kommer att färdigställas i början av 2008.

Stamcellsuppdraget

Vetenskapsrådet fick 2006 ett regeringsuppdrag om stamcells forskning. Uppdraget innebar att hämta in kunskap och analysera utvecklingen inom stamcellsområdet, samt att ge information och stöd till forskare och allmänhet. Samråd ska särskilt ske med berörda patientorganisationer. Ämnesgruppen för medicin gjorde en genomgång av konsekvenserna av dessa beslut för svensk stamcells forskning och forskares möjlighet att få finansiering.

Ett av målen var att sprida information till allmänhet och forskare, bland annat genom att delta vid Forskartorget på Bok & Bibliotek och ett faktablad om stamceller som delades ut på plats (finns även tillgängligt via vr.se) . Seminariet var ett av de mest välbesökta på Bok & Bibliotek.

Vetenskapslandet

Vetenskapslandet är ett program i SVT:s Kunskapskanalen. Projektet är ett samarbete mellan UR och landets lärosäten samt en rad forskningsfinansiärer. Ett syfte är att skapa förutsättningar för lärosätena att kunna utnyttja tv-mediet som en ny kanal för forskningsinformation. Under 2007 sändes 35 nyproducerade program samt nio repriser. Programformatet utvecklades under året, med ny grafik och vinjettmusik. En rapport av projektperioden 2004-2006 presenterades i mars 2007. Den omfattar både tittar- och intervjuundersökning och visar tydligt att allt fler tittar på programmet.

Internationellt arbete

När det gäller Vetenskapen i Samhället (Science in society) har fem möten hållits med den ny tillsatta referensgruppen för forskningskommunikation, representerande medier, samhällsorgan och ideella föreningar. Arbetet har formaliserats och ambitionerna ökat med en ny ledamot från departementet i programkommittén, med Vetenskapsrådets informationschef som expert för kommunikationsdelen och med NCP-ansvar (National Contact Point) för programmet. Information om utlysningarna m.m. har bland annat spridits genom ett elektroniskt nyhetsbrev 4 gånger/år och genom den informationsdag som i år ägde rum i april. En dialog har inletts med den svenska medlemmen i Advisory Group och fokus har ökat på tidig påverkan. Initiativ har bl.a. tagits i fråga om Researchers' Night och i fråga om incitamenten för samverkansuppdraget i programkommittén som haft tre möten i Bryssel under året.

Linné2007

Vetenskapsrådet fick i uppdrag av regeringen att samordna 300-årsfirandet av Carl von Linnés födelse. En delegation inrättades att styra projektet och ett kansli för att samordna de svenska insatserna inrättades vid Kungliga Vetenskapsakademien. Detta nationella uppdrag, vilket redovisas ekonomiskt i tabell 25 och 26 i denna årsredovisning, kommer Vetenskapsrådet att redovisa till regeringskansliet den 30 juni 2008 i särskild ordning.

Inom det nationella uppdraget har Vetenskapsrådet dessutom samordnat aktiviteter och projekt inom området vetenskap och forskning vilka också redovisas i tabell 25 och 26. Carl von Linné har uppmärksamats på många svenska universitet, högskolor och andra vetenskapliga institutioner. Hans liv och hans verk har presenterats bland annat i form av föreläsningar, seminarier, hands-on experiment, kurser, utbildningar, vandringar och utställningar. Vetenskapsrådet har bland annat arrangerat projekten: Forskning för Folket, Linné på Bok & Bibliotek och Vattendagarna på Kulturhuset i Stockholm.

Sammanlagt har cirka 400 enskilda projekt genomförts inom området vetenskap och forskning (nationellt) och cirka 40 000 personer har tagit del av aktiviteterna. Därtill har Vetenskapsrådet medverkat och varit engagerad i de nationella projekten, dokumentärfilmen Expedition Linné och vandringsutställningen Kaos von Linné.

Forskning och Framsteg

Som delägare i Forskning och Framsteg stödjer Vetenskapsrådet tidskriften Forskning och Framsteg. Rådet är representerat i styrelsen och biträdande generaldirektör Gunnel Gustafsson är för närvarande ordförande.

Vetenskap och allmänhet (VA)

Vetenskapsrådet är aktiv medlem i föreningen Vetenskap och Allmänhet (VA) och har under året samarbetat kring ett antal opinionsundersökningar. Rådet ingår i VA:s referensgrupp för opinionsundersökningar.

Forskning.se

Forskning.se ska underlätta kommunikation mellan olika aktörer i samhället. Antalet förfrågningar om samarbete ökar ständigt.

I slutet av 2007 lanserade forskning.se en ny sajt med smartare publiceringsverktyg, fler funktioner, bättre handikappanpassning, tydligare sök- och sorteringsmöjligheter samt helt nya texter under den svenska FoU-guiden. En ny stor kunskapsöversikt om Polarforskning har påbörjats i nordisk samproduktion med anledning av IPY och ska lanseras 2008. Ett tema har lanserats under året; ”Bakom vansinnet” i samband med Vetenskapsrådets lansering av debattboken med samma namn, tema ”Mobbning” har uppdaterats. Tema ”Fetma”, som lanseras i början av 2008, och ”Matematik” har påbörjats. Finansieringsarbete för en planerad kunskapsöversikt om Hälsa pågår.

Sökprojektet IS (infrastruktur och söktjänster), syftar till att göra lärosätenas forskningsinformation tillgänglig via webbplatsen forskning.se. Projektet inkluderar nu 10 lärosäten, och 10 finansiärer. Målet är att inkludera alla lärosäten. IS utvecklar teknik som automatiskt hämtar och tillgängliggör beskrivningar av forskare, projekt och resultat på forskning.se. Vi för dialog med lärosätena om informationsbehov hos olika yrkesgrupper, särskilt pedagoger, i projektet Forskning om utbildning. På Svensk sjuksköterskeförenings initiativ har vi under 2007 tagit fram ett förslag om ett projekt inom omvårdnadsforskning. Under 2007 implementerades sökmotorn Autonomy på nya forskning.se, och förberedde för nya, breda söktjänster. Projektet har också anordnat en välbesökt konferens om forskningsinformation på Internet för lärosäten och finansiärer.

PCST

PCST Network, ett internationellt nätverk inom Public Communication of Science and Technology, beslöt våren 2006 att förlägga sin tionde världskonferens till Sverige och Danmark, med Malmö som centrum. Vetenskapsrådet är huvudpartner, med Lunds universitet, Malmö Högskola, KVA, FAS, Formas, VINNOVA samt Øresundsuniversitetet och Dansk Naturvidenskabsformidling som partner.

Konferensen, som äger rum i juni 2008, har Bridges to the Future som tema och beräknas få cirka 600 deltagare. PCST Network samlar bland andra journalister, kommunikatörer, forskare, arrangörer av populärvetenskapliga evenemang och museiföreträdare. För svensk del är konferensen ett sätt att ge svenska deltagare en möjlighet att vidga sina internationella kontakter, att fördjupa den egna kompetensen och att presentera svensk forskningskommunikation för en kvalificerad grupp av forskare och kommunikatörer från hela världen.

8. VERKSAMHETSOMRÅDE FORSKNINGENS INFRASTRUKTUR

Mål enligt regleringsbrevet

En effektiv infrastruktur som ger goda förutsättningar för forskning.

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa en samlad bedömning av hur rådets verksamhet bidragit till målet för verksamhetsområdet.

Vetenskapsrådet har under 2007 uppdaterat rådets långsiktiga vägvisare för forskningsinfrastruktur ”Vetenskapsrådets guide till infrastrukturen” i samarbete med FAS, Formas och VINNOVA. Den nya utgåvan har föregåtts av en omfattande konsultationsprocess med forskarsamhälle och universitet. Guiden beskriver de långsiktiga behoven av gemensam forskningsinfrastruktur för forskning av högsta kvalitet över alla forskningsområden. Särskild vikt har lagts vid nationell och internationell infrastruktur med öppen tillgänglighet. Rådet har också gjort ingående utredningar av det långsiktiga behovet av infrastruktur i flera specifika forskningsområden, t.ex. biobanker, databaser för miljö- och klimatforskning och polarforskning.

Generellt är Vetenskapsrådets arbete med forskningsinfrastruktur långsiktigt. Rådet arbetar sedan några år bland annat aktivt för utveckling och bättre tillgänglighet av databaser för forskning i breda områden, större nationell samordning av avancerad apparatur och annan infrastruktur, med deltagande i uppbyggnad av ny europeisk forskningsinfrastruktur samt för etablering av ny internationell infrastruktur i Sverige. Rådet samarbetar med andra statliga och privata forskningsfinansiärer för en större effektivitet och samordnad utveckling av forskningsinfrastrukturen. Vetenskapsrådet har även vidareutvecklat bidragsformer och beredning av ansökningar för dyrbar utrustning och forskningsinfrastruktur.

Rådets bedömning är att verksamheten har bidragit till en väsentligt större överblick av de långsiktiga behoven av infrastruktur för forskning och dess betydelse för forskning av högsta kvalitet, en högre grad av nationell koordinering av infrastruktur, en ökad svensk användning av och medverkan i utveckling av internationell infrastruktur, samt uppbyggnad av avancerad utrustning och av databaser för forskning.

8.1 Verksamhetsgren Universitetsdatanät

Tabell 27 Kostnader för verksamhetsgren Universitetsdatanät (tkr)

	2007	2006	2005
Summa	169 899	151 269	156 243

Mål enligt regleringsbrevet

Svenska universitet och högskolor skall genom universitetsdatanätet SUNET ges tillgång till datakommunikation av hög kapacitet och tjänster inom datakommunikation.

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet. Vidare skall Vetenskapsrådet redovisa hur SUNET utvecklas med avseende på kapacitet, kostnader, driftsäkerhet samt samverkan med andra nationella datanät och med lärosätenas interna datanät. Redovisningen skall relatera SUNET till den internationella utvecklingen inom området.

SUNET är en verksamhetsgren inom Vetenskapsrådet med en egen styrelse. SUNETs handläggning och ekonomiadministration sköts av Vetenskapsrådets personal. Det nya nätet, OptoSunet, som SUNETs styrelse beslutade om under 2006 togs i bruk under 2007. Det ger förutom ökad kapacitet även möjlighet att tillgodose vissa forskningsområdets behov av dedicerade förbindelser via egna våglängder.

Integreringen av SUNETs verksamhet med övrig verksamhet inom KFI har fortsatt och närheten till satsningar inom dataområdet har lett ökade insikter inom områden som tidigare använt lokala lösningar. Det erfarenhetsutbyte som nu sker vad gäller nätupbyggnad, distribuerade dator- och datalagringslösningar kan kopplas till satsningar på ökade kunskaper om säkerhetsmässiga, juridiska och etiska aspekter på forskning med data som lagras i olika databaser med olika regler. Integreringen leder också till att SUNET har fått bra kontakt med forskare som har riktigt höga krav på datakommunikationen och SUNETs planering kan på ett enkelt sätt koordineras med KFI:s planering. Högskolornas intressen tas till vara genom deras representation i SUNETs styrelse.

Kostnader

Tabell 28 SUNETs administrativa kostnader (tkr)

	2007	2006	2005
Drift av nationella nät	92 636	95 157	66 522
Internationella förbindelser	25 911	25 144	25 378
Tjänster utöver grundläggande kommunikationstjänster	5 679	6 557	5 875
Utveckling, testverksamhet, utredning och utbildning	1 348	4 528	3 780
Administration och samordning	3 856	3 471	4 065
Finansiella kostnader och avskrivningar	36 437	12 450	46 589
Summa SUNETs anslag och externa medel	165 867	147 308	152 208

I likhet med förhållandet år 2006 har SUNET under en del av år 2007 haft kostnader för mer än ett nät. Vissa leveransproblem och problem med kvaliteten för en del av de nya fibrer som levererats har lett till oförutsedda förseningar. I samband med att SUNET valt att byta driftorganisation har SUNET också tvingats betala avvecklingskostnader till den tidigare leverantören av drifttjänster.

Trots dessa problem kan man konstatera att kostnaderna år 2007 ligger på ungefär samma nivå som år 2004 och att övergången till ny teknik och ett snabbare nät med fler möjligheter alltså inte inneburit kostnadsökningar för SUNET. Samma reflexion gäller de internationella förbindelserna som SUNET köper från NORDUnet A/S. NORDUnet har genomfört ett tekniskifte av samma typ som SUNET utan att SUNETs avgifter till NORDUnet har ökat under 2007.

När det gäller tjänster utöver rena kommunikationstjänster, utveckling, utredning och utbildning samt administration och samordning kännetecknas verksamheten år 2007 av oförändrad kostnadsnivå med bevarad ambitionsnivå.

När det gäller den grundläggande infrastrukturen innebär år 2007 en väsentlig kvalitetshöjning och SUNET står nu väl rustat för framtiden, eftersom det nya nätet beräknas kunna användas och vara konkurrenskraftigt under minst en 8-årsperiod.

Värt att nämna är också att SUNET under 2007 genomfört administrativa förändringar som innebär att nya principer införts för de avgifter som tas ut av anslutna organisationer. Studentbostäder kan fortfarande anslutas till SUNET men nu bara om de betalar en avgift som täcker den extra kostnaden. Styrelsen ha också tagit beslut om vilka principer som ska gälla i de fall en organisation tecknar sig för privata optiska förbindelser. En viktig egenskap i det nya nätet är ju att SUNET relativt enkelt genom våglängdsmultiplexering kan erbjuda egna förbindelser vid sidan av det generella nätet åt t ex forskare/forskargrupper, som har behov av extra stor överföringskapacitet, extra hög säkerhet eller vill använda andra protokoll än de som generellt stöds i det gemensamma nätet.

Dessa principer gäller nu för punkt-till-punkt förbindelser (p2p-förbindelser) som SUNET kan erbjuda för universitet och högskolor. Det kan gälla förbindelser för universitetets/högskolans generella användning och specifika förbindelser som används av forskare/forskargrupper.

- I särskild överenskommelse mellan SUNET och resp. universitet/högskola fastställs vad som gäller för tillgången till en p2p-förbindelse. Av överenskommelsen ska framgå bl.a. förbindelsens kapacitet, typ av förbindelse, vilka punkter som skall sammankopplas, förbindelsens varaktighet och avgift till SUNET.
- SUNET äger den utrustning som krävs för att upprätta en förbindelse
- Nyttjaren ska stå för särkostnaderna för den extra utrustning som krävs för en förbindelse. Det gäller avskrivningskostnader, kostnader för tekniskt underhåll och ev. andra kostnader.
- Avgifterna skall stimulera användandet
- SUNET har en "pool" av utrustning så att p2p-förbindelser snabbt kan upprättas. Om p2p-förbindelsen har lång varaktighet ska SUNET köpa in ny utrustning så att utrustningspoolen upprätthålls.

Kapacitet

Liksom i det tidigare nätet använder sig SUNET i det nya nätet av 10 Gbit/s som hastighet i basnätet men nu finns kapacitet att ansluta betydligt fler organisationer med denna hastighet och ryggradsnätet kan vid behov uppgraderas till 40 Gbit/s . Dessutom kan SUNET - mot viss avgift för användaren - tillhandahålla egna direktförbindelser med valfri kapacitet mellan lämpliga punkter i Sverige. Sådana "privata" förbindelser kan också utsträckas internationellt i samarbete med NORDUnet och andra nät som är anslutna till det europeiska nätet Geant.

I det tidigare nätet (GigaSunet) anslöts så gott som alla högskolor med 2,5 Gbit/s, vilket i en del fall var på gränsen till vad som krävdes vid topptrafik medan andra högskolor skulle ha klarat sig med betydligt lägre kapacitet. I det nya nätet finns en större flexibilitet och högskolorna ansluts nu beroende på behovet med antingen 10 Gbit/s- eller 1 Gbit/s-förbindelser. Liksom tidigare är alla förbindelser redundanta och även utrustningen är redundant.

Till skillnad från tidigare är SUNET nu ensam ansvarig inte bara för ändrustningen i nätet utan också för att de optiska fiberförbindelserna och att den optiska transmissionsutrustningen fungerar som avsett. Det ställer stora krav på pålitliga underleverantörer och heltäckande serviceavtal. SUNET är även internationellt sett ett stort nät som består av 117 delsträckor och totalt omfattar 7663 km. Ändå kan nätet övervakas centralt och det gångna året har visat att driftorganisationen klarar av sitt jobb och att rutinerna för felhantering fungerar.

Liksom tidigare kan statistik från driften och uppgifter om kapacitetsutnyttjande inhämtas av intresserade via länken <http://stats.sunet.se>. Typiskt är variationerna stora beroende på organisationens storlek, den aktuella arbetssituationen och tiden på året eller dygnet. Dock kan konstateras att SUNET

hittills inte i något fall utsatts för en belastning som inte nätet med lätthet klarat av. Om en organisation mot förmodan skulle få problem med otillräcklig kapacitet i sin accessförbindelse kan denna lätt uppgraderas till högre kapacitet eller trafiken omdirigeras (vid tillfälliga problem).

SUNET har också visat att nätet faktiskt klarar trafik med hastigheten 40 Gbit/s (även om detta än så länge inte används i produktionsnätet). Men sommaren 2007 väckte det internationell uppmärksamhet när SUNET deltog i ett lyckat försök att skicka trafik över nätet med hastigheten 40 Gbit/s. Bakom detta försök låg, som så många gånger förr, internetveteranen och nätverksexperten Peter Löthberg. Som hade god hjälp av SUNETs teknikansvarige Börje Josefsson.

Driftsäkerhet

Driftsäkerheten har varit anmärkningsvärt god med tanke på att de flesta anslutna fått byta nät och att SUNET bytt driftorganisation. Det har i stort sett inte varit några avbrott. Användarna har inte märkt några störningar.

Uppgifter om avbrott och andra störningar redovisas även de på <http://stats.sunet.se>.

Samverkan med andra nationella datanät

För samarbetet i den svenska delen av Internet spelar de nationella knutpunkterna, som administreras av organisationen NETNOD, en viktig roll. De flesta operatörer med verksamhet i Sverige är anslutna till dessa knutpunkter. SUNET har för sin del anslutningar till knutpunkterna i Stockholm, Göteborg, Malmö, Sundsvall och Luleå och ansluter dessutom till en del regionala och lokala knutpunkter

I och med att det finns flera av varandra oberoende knutpunkter där man kan utväxla trafik är den svenska delen av Internet mycket robust och NETNODs verksamhet tål väl en jämförelse med den som bedrivs vid de stora europeiska knutpunkterna i t ex Amsterdam och London.

Även NORDUnet använder sig i en del fall av knutpunkten i Stockholm för sitt trafikutbyte.

När det gäller det internationella trafikutbytet är för SUNETs del NORDUnet-samarbetet det helt dominerande och SUNET använder NORDUnet för förbindelserna till resten av Europa (Geant), USA (NSF-samarbete) och resten av världen (NORDUnet är bl.a. medlem i Gloriad (Global Ring Network for Advanced Applications Development).

Genom deltagandet i NORDUnet har SUNET självfallet utmärkta förbindelser till de nationella näten i Danmark, Norge och Finland och NORDUnet spelar också en viktig roll i det nordiska gridsamarbetet och för förbindelserna till CERN. Större delen av Europas nationella forskningsnät har liksom SUNET anslutning till Geant och nås på ett bra sätt via NORDUnet och Geant.

Den internationella utvecklingen inom datakommunikation

Detaljerade uppgifter om de nationella forskningsnäten i Europa (inkl SUNET) finns att få via det kompendium som årligen sammanställs av organisationen TERENA (Trans-European Research and Education Networking Association). Kompendiet nås via länken <http://www.terena.org/activities/compendium/>.

Uppgifter om de existerande näten samlas in bl.a. som ett led i det s.k. GN2-projektet, som bedrivs av TERENA med stöd av bl.a. EU.

Syftet med detta projekt är att planera, bygga och driva ett multigigabit/s europeiskt ryggradsnät som binder samman de nationella forskningsnäten i Europa och som kan bli en infrastruktur för avancerade tjänster som matchar de ökande krav som forskningen och utbildningen i Europa ställer.

Målsättningen påminner om den som gäller för det amerikanska Internet2-initiativet och det finns också ett samarbete mellan projekten när det gäller att förbättra säkerheten i nätverksanvändandet, utveckla mer mobila lösningar och prova nya applikationer inom s.k. virtuella organisationer.

Man talar idag mycket om vetenskapens globalisering och noterar inom vetenskapen ett starkt ökande behov av beräkningsresurser och lagringsutrymme. Denna "e-vetenskap" (den engelska termen är e-

Science) är i hög grad beroende av infrastruktur i form av snabba nätverk, kraftfulla datorer och programvara för kommunikation (e-infrastruktur) och nästa generations datanätverk måste kunna fullgöra sin uppgift i det komplicerade samarbete som växer fram inom e-vetenskapen med användande av bl.a. grid-teknik.

Den kapacitet som finns och den teknik som används inom SUNET i dag lämpar sig väl för att integreras även i nästa generations Geant och SUNET och NORDUnet kan redan idag tillhandahålla infrastruktur åt ett avancerat grid-projekt, CERNs datagrid.

OptoSunet bygger på framtidssäker teknik

8.2 Verksamhetsgren Forskningsanläggningar och utrustning

Tabell 29 Kostnader för verksamhetsgren forskningsanläggningar och utrustning (tkr)

	2007	2006	2005
Summa	670 955	- *	- *

* Ingick tidigare i verksamhetsgrenen Forskningsstöd. Se även tabell 3.

Mål enligt regleringsbrevet

Forskare vid universitet och högskolor ska ha tillgång till forskningsanläggningar och utrustning av hög kvalitet.

Åtterrporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet. Dessutom skall rådet särskilt redovisa följande:

- - hur stödet till dyrbar vetenskaplig utrustning fördelat sig mellan olika lärosäten och ämnesområden samt mellan nationella och internationella anläggningar,
- - kostnaderna för Sveriges medlemskap i svenska, europeiska och internationella forskningsanläggningar i förhållande till de totala kostnaderna för dessa anläggningar, en kortfattad beskrivning av verksamheten vid anläggningarna samt uppgifter som belyser förhållandet mellan svenska forskares andel i verksamheten och Sveriges andel av kostnaderna,
- - hur rådets verksamhet och samarbete mellan forskningsfinansiärer och forskningsutförande institutioner vidareutvecklats för att uppnå en optimal anskaffning och användning av dyrbar vetenskaplig utrustning, samt
- - behovet av infrastruktur inom de närmaste åren och i vilken grad detta behov hittills tillgodosetts.
- *Vetenskapsrådet skall översiktligt redovisa användningen av de medel som betalats ut i syfte att tillhandahålla neutronstrålning för forskning och för kärnteknisk forskning.*
- *Vetenskapsrådet skall även redovisa användningen av de medel som utnyttjats för att främja industriella och tekniska fördelar av svensk medverkan i internationella forskningsanläggningar.*

8.2.1 Stöd till dyrbar vetenskaplig utrustning

Fördelningen av stödet till dyrbar utrustning på högskolor framgår av tabell 16 och fördelningen mellan ämnesområden av tabell 30. Även bidrag till dyrbar vetenskaplig utrustning vid nationella och internationella forskningsanläggningar ingår i bidragen.

Av de medel som betalats ut till dyrbar vetenskaplig utrustning kan en tredjedel hänföras till konstruktion eller utveckling av utrustning i någon form. Indelningen är dock inte helt enkel och en gråzon existerar där standarddelar sätts samman för att få en ny funktion. Av utbetalningarna under året avser 22 procent nationella anläggningar och 16 procent internationella anläggningar, varav cirka hälften är investering i den svenska delen av datagriden.

Tabell 30. Fördelningen av stödet till dyrbar vetenskaplig utrustning uppdelat på ämne.

Ämnesområde	Andel (%)
Areella Näringar	1
Humaniora	1
Medicin	17
Naturvetenskap	67
Teknikvetenskap	13

Notera att gränserna mellan Medicin och Naturvetenskap samt mellan Teknik och Naturvetenskap är flytande. Ämnesindelningen i tabellen bygger på den huvudsakliga forskningen som tänkts bedrivas med hjälp av utrustningen. Utrustning som förvaltas av SNIC eller någon av de nationella anläggningarna (MAX-laboratoriet och Onsala Rymdobservatorium) har här bokförts som naturvetenskap.

8.2.2 Kostnaderna för Sveriges medlemskap i svenska, europeiska och internationella forskningsanläggningar

Vetenskapsrådet företräder Sverige och den svenska forskningen i de internationella forskningsorganisationerna CERN, ESO, ESRF, EMBL, EMBC, IARC och EUI. Vetenskapsrådet deltar även i EISCAT, GBIF, IceCUBE, ILL, INCF, IODP, JET, NDGF och NOT. Kostnaderna redovisas i tabell 10.

Europeiska partikelfysiklaboratoriet (CERN)

Det svenska medlemsbidraget uppgick till 144 065 tkr för 2007 vilket svarar mot en medlemsandel om 2,5 procent. Bidragets storlek påverkas av bl.a. nettoinkomsterna och valutakursförändringar för schweizerfranc. Bidraget valutasäkrades hos Riksgäldskontoret hösten 2007 för att medlemsavgiftens storlek från och med 2008 inte ska påverkas av ändringar i valutakursen.

Verksamheten vid CERN präglades av uppbyggnaden av acceleratoren LHC (Large Hadron Collider) som gick in i sitt slutskede och som beräknas tas i drift våren 2008. Uppbyggnaden finansieras inom CERN:s ordinarie budget. Kring acceleratoren byggs fyra stora detektorer som i huvudsak finansieras utanför CERN:s budget. Svenska forskare medverkar i uppbyggnaden av detektorerna ATLAS och ALICE. Dessa finansieras för svenskt vidkommande av Vetenskapsrådet och KAW. Antalet svenska forskare som använde CERN uppgick till ca 70. Där fanns 36 anställda svenskar samt ett tiotal svenska studenter, stipendiater m.fl.

Enorma mängder data kommer att produceras vid LHC. Nya metoder för datahantering och analys utvecklas därför, och stora centra för databehandling som bygger på gridteknik byggs upp, såväl vid CERN som nationellt och regionalt. Sverige deltar också i denna uppbyggnad genom ett nordiskt samarbete.

Europeiska sydobservatoriet (ESO)

ESO driver ett stort astronomiskt observatorium i Chile som leds från huvudkontoret i Garching utanför München. För närvarande har ESO tretton medlemsländer efter att Tjeckien anslöt sig under 2007. Den svenska medlemsandelen var 2,8 procent under 2007.

ESOs huvudprojekt är Very Large Telescope (VLT) på berget Paranal. Storbritanniens inträde som medlem i juli 2002 har möjliggjort att ESO kan delta i nästa stora astronomiprojekt: Atacama Large Millimeter Array (ALMA) på en högplata i Atacamaöknen i norra Chile. Projektets konstruktionsfas påbörjades under 2003 och de första observationerna planeras till 2010. ALMA kommer att vara helt färdig 2012. ESO:s kostnader för investeringarna och driften ska bäras inom budgetramen för bidragen från medlemsländerna.

APEX, Atacama Pathfinder Experiment, är ett radioteleskop placerat på platsen för ALMA-projektet. APEX är ett samarbete mellan Max Planck Institut für Radioastronomie, ESO och Onsala Rymdobservatorium. Teleskopet togs i bruk för vetenskapliga observationer under 2005.

Ungefär 40 svenska forskare utnyttjar ESO. Observationstiden fördelas i konkurrens och svenska forskares andel svarar väl mot Sveriges andel av medlemsbidragen. Forskarnas beviljandeandel ligger på eller över genomsnittet.

Europeiska molekylärbiologiska laboratoriet (EMBL)

Vid EMBL bedrivs i dag grundforskning inom livsvetenskaperna, från cell- och molekylärbiologi till systembiologi. Huvudlaboratoriet ligger i Heidelberg med filialer för strukturbologi i Hamburg (DESY) och Grenoble (ESRF, ILL), databaser för bioinformatik i Hinxton (EBI) och laboratorium för musbiologi i Monterotondo. Förutom grundforskning bedriver EMBL avancerad utbildning och träning, utvecklar nya forskningstekniker och instrument, ger service till medlemsländerna samt stödjer tekniköverföring. Den svenska användningen av filialerna i Hamburg och Hinxton är hög, men fler svenska forskare borde utnyttja resurserna vid laboratoriet i Heidelberg. Umeå universitet ingår fr.o.m. 2007 i "Nordic EMBL Partnership for Molecular Medicine" med MIMS (Molecular Infection Medicine Sweden), som delfinansieras av Vetenskapsrådet. Karolinska Institutet och Stockholms universitet, har doktorandavtal med EMBL, vilket innebär att svensk EMBL-doktorand kan erhålla dubbla doktorsexamen, dvs. från både EMBL och respektive svenskt universitet. EMBL har f.n. 20 medlemsländer. Av totalt cirka 1 200 anställda vid EMBL finns f.n. tolv svenskar på olika befattningar. Sveriges medlemsandel under 2007 var 2,66 procent, ca 18 000 tkr.

Europeiska stipendieprogrammet för molekylärbiologi (EMBC)

EMBC finansierar framför allt kurser, workshops, stipendier för kortare (några månader) eller längre (upp till två år) perioder samt gästforskarbidrag. Antalet ansökningar om framför allt långtidsstipendier (s.k. EMBO-postdokstipendier) ökar varje år. Beviljningsgraden 2007 för korttidsstipendier var ca 50 procent och för långtidsstipendier under 20 procent. EMBO Young Investigator (YI) Programme introducerades 2000 som ett komplement till nationella satsningar på unga forskare. Under 2007 utsågs en EMBO YI från Sverige. Vetenskapsrådet bidrar med ett EMBO YI Award om 15 000 euro per år. EMBC har för närvarande 25 medlemsländer, men antalet länder som vill söka medlemskap ökar. Sveriges medlemsandel under 2007 var 2,49 procent, drygt 3 000 tkr.

Europeiska synkrotronljuskällan (ESRF)

ESRF är en av världens främsta synkrotronljuskällor med en lagringsring för elektroner på 6 GeV. Den ligger i Grenoble och används av fysiker, kemister, biologer, geovetare, medicinare, miljöforskare, arkeologer och industriforskare.

Sverige är medlem i organisationen genom ett nordiskt konsortium, Nordsync, i vilket även Danmark, Finland och Norge är medlemmar. Konsortiet svarar för 4 % av medlemsbidragen till ESRF. Av konsortiets andel svarar Sverige år 2007 för 41,5 %. Det nordiska utnyttjandet av ESRF är mycket gott. Under år 2006 motsvarade Nordsyncs totala överutnyttjande 5,76 %. Detta överutnyttjande har lett till att Nordsync under 2007 betalat ett extra bidrag, motsvarande 0,76 % av den totala summan för medlemsbidragen till ESRF (för Sveriges del 216 632 Euro), för att ställa bidragets storlek i bättre relation till den tilldelade stråltiden. Under 2007 inkom totalt till ESRF projektförslag med begäran om 29 959 åttatimmars skift varav 13 681 skift (46 %) kunde beviljas. Totala antalet användarbesök 2006 uppgick till omkring 6 000 och av dem var ett 50-tal forskare från Sverige. Huvuddelen av den svenska användningen gäller för närvarande proteinkristallografi och strukturbologi. Det totala svenska bidraget till ESRF uppgick 2007 till 1,36 miljoner Euro, svarande mot 12 650 tkr.

Internationella cancerforskningsorganisationen (IARC)

IARC är ett WHO-associerat cancerforskningsinstitut med bas i Lyon. Institutet utgör ett internationellt centrum för epidemiologisk och toxikologisk forskning samt statistik på cancerområdet. Svenska forskare deltar i studier om sambandet mellan kost och cancer. Sveriges medlemsandel är 5,0 procent.

Europeiska Universitetsinstitutet i Florens (EUI)

EUI är ett europeiskt universitet som bedriver forskning och forskarutbildning inom ekonomi, historia, juridik, sociologi och statsvetenskap. Vetenskapsrådet finansierar Sveriges medverkan i EUI samt ett stipendieprogram för svenska forskarstuderande.

Medlemmar av EUI är 19 länder som är medlemsstater i EU. Flera andra länder, bl. a. Norge, har associationsavtal med universitetet. Sveriges andel av finansieringen är 2,74 procent (av den del av budgeten som betalas av medlemsstaterna).

Forskarutbildningen är ca fyra år. Svenska doktorander vid EUI finansieras av Vetenskapsrådet under de första tre läsåren. Under det fjärde läsåret betalar EUI huvuddelen av stipendierna, med ett tilläggsbidrag från Vetenskapsrådet. Stipendiebeloppet för de nationella stipendierna fastställs av respektive medlemsland. För Sverige utgår f. n. 14 900 kr i månaden. Dessutom tillkommer resebidrag och försäkringsavgifter. Vetenskapsrådet kan dessutom ge bidrag till särskilda forskningsomkostnader i samband med avhandlingsarbetet, t ex för fältarbete.

Medlemsländerna medverkar i det första steget av den årliga uttagningen av studenter. Antagningen av doktorander beslutas av EUI och baseras på personliga intervjuer. År 2007 antogs fyra nya svenska studenter till EUI:s forskarutbildning, och totalt finansierar Vetenskapsrådet 17 studenter under 2006/07.

EU-Fusion

Den av EU finansierade fusionsforskningen styrs genom ett program inom Euratom i det sjunde ramprogrammet och har en budget på 1 947 miljoner Euro (2007-2011). Forskningen koordineras av EU-kommissionen med hjälp av såväl bilaterala avtal som flera multilaterala avtal. Vetenskapsrådet är den kontraktsskrivande parten för det svenska deltagandet och i samarbetet deltar ca 10 forskargrupper från Kungliga Tekniska Högskolan, Chalmers, Uppsala universitet, Lunds universitet samt Studsvik Nuclear AB.

Genom det bilaterala avtalet får svenska forskare tillgång till ca tio olika bidragsformer från EU. De flesta av dessa bidragsformer är unika för fusionsforskning och återfinns inte inom det 7:e ramprogrammets övriga områden. Vetenskapsrådet transfererar nästan samtliga dessa bidrag till forskargrupperna.

Under året påbörjades markarbeten för att förbereda bygget av den hittills största forskningsreaktorn, ITER, i södra Frankrike. Bakom ITER står 7 parter EU, USA, Kina, Ryssland, Indien, Sydkorea och Japan och ITER blir vid sidan av rymdstationen ISS världens största forskningsprojekt. En ny enhet i Barcelona har etablerats för att samordna och administrera de europeiska bidragen till ITER. Byggandet av ITER kommer sannolikt att leda till att EU:s stöd till fusionsforskningen blir mer projektorienterat än idag.

Europeiska fusionsforskningsanläggningen (JET)

JET är en gemensam försöksanläggning inom EU:s fusionsforskningsprogram som ligger utanför Oxford i England. Det är den största försöksanläggningen i sitt slag, en s.k. tokamak, i världen. Fr.o.m. 1999 har den drivits av fusionsorganisationerna i Europa inom ramen för ett samarbetsavtal, European Fusion Development Agreement (EFDA) som för närvarande gäller t.o.m. 2010, och ett driftsavtal med den engelska värdorganisationen. EU-kommissionen svarar för 75 procent av finansieringen av driftsavtalet. En gemensam fond för bidrag till drift och experiment finansieras av medlemsorganisationerna varav Sverige bidrar med ca 0,8 procent.

Vid JET finns en stabsgrupp som leder experimenten i vilken en svensk forskare ingår. Dessutom ingår två svenska forskare i driftorganisationen för JET

Jonosfäranläggningen på Nordkalotten (EISCAT)

EISCATs radarsystem för studier av jonosfären och magnetosfären är världens mest avancerade av sitt slag. Sändar- och mottagaranläggningar finns i Tromsø, Kiruna och Sodankylä. På Svalbard finns också en sändar- och mottagarstation utanför Longyearbyen. Huvudkontoret ligger i Kiruna.

Den svenska ägarandelen medger att svenska forskare kan utnyttja 18,3 procent av den totala observationstiden. I Sverige finns drygt 20 aktiva användare, som genomför egna observationsprogram eller som utnyttjar data från anläggningen.

Ett nytt samarbetsavtal mellan medlemsländerna gäller fr.o.m. 2007. Inför det nya avtalet lät Vetenskapsrådet genomföra en utvärdering av den svenska verksamheten inom EISCAT med hjälp av internationella experter. Utvärderingen visar att den svenska användningen av EISCAT har varit framgångsrik. I det nya avtalet har de nordiska länderna (Finland, Norge och Sverige) ökat sina medlemsbidrag. Kina har tillkommit som medlemsland medan Frankrike har lämnat samarbetet.

EISCAT har beviljats EU-medel dels för en designstudie för en ny typ av radaranläggning, i samarbete med Tromsø universitet, Rutherford Appleton Laboratory och Luleå tekniska universitet, dels för att göra anläggningen tillgänglig för unga nya användare från länder utanför medlemsländerna.

Nordiskt optiskt teleskop (NOT)

NOT är ett 2,5-meters optiskt teleskop på La Palma, en av Kanarieöarna. Teleskopet har blivit internationellt uppmärksammat för sin höga bildkvalitet. Projektet finansieras av de naturvetenskapliga forskningsråden i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige som bildar NOTSA, NOT Scientific Association. Den svenska medlemsandelen är 26 procent. Den svenska andelen av observationstiden har väl svarat mot bidragsandelen. Det finns ca 35 svenska astronomer, som gör egna observationer vid NOT eller som utnyttjar data från observatoriet.

Observatoriet har i allt större utsträckning kommit att användas för utbildning – både inom grundutbildningen och för kurser inom forskarutbildningen.

Internationellt havsborrningsprogram (IODP)

IODP (The Integrated Ocean Drilling Program) är det mest omfattande programmet någonsin för utforskning av jorden under oceanerna, och det beräknas vara aktivt under perioden 2003-2013. Sverige deltar, tillsammans med 15 andra europeiska nationer och Kanada, via medlemskap i European Consortium for Ocean Research Drilling (ECORD). Övriga medlemmar i IODP är USA, Japan, Kina och Sydkorea.

Medlemskapet möjliggör för svenska forskare att utnyttja den infrastruktur som tillhandahålls av programmet, och ger tillgång till prover och mätdata även för dem som själva inte deltar på expeditionerna. Man arbetar inom IODP med två ”permanenta” borrhingsfartyg, vilka finansieras av USA och Japan. ECORD fungerar som den tredje operationella grenen av IODP och bidrar till borrhingskapaciteten med särskilt inhyrda plattformar.

Medlemskapet i ECORD utvärderades våren 2007 av en grupp med tre sakkunniga. Verksamheten bedömdes hålla en vetenskapligt god kvalitet och vara av nationellt intresse. De rekommenderade att Sverige via Vetenskapsrådet ska fortsätta att bidra.

Den årliga avgiften medlemskapet har varit USD 330 000 t.o.m. 2007. Från början har det varit klart att en ökning skulle bli nödvändig efter den första fasen. Grundorsaken är sjösättningen av det nya japanska fartyget *Chikyu*, som nu ställts till IODP:s förfogande. Utöver detta har stigande priser på olja och ökade hyreskostnader för plattformar bidragit till en svårare ekonomisk situation för hela programmet. I enlighet med rekommendationerna från utvärderingen beslutades att Sveriges bidrag till ECORD fr.o.m. 2008 skall vara USD 528 000 per år.

Global biodiversitetsdatabas (GBIF)

GBIF är en distribuerad databas som samlar information om den biologiska mångfalden (biologisk informatik) och gör den gratis åtkomlig över nätet. GBIF har 44 medlemsländer varav 28 är betalande. Dessutom deltar 35 vetenskapliga organisationer. GBIF har i slutet av året 145 miljoner uppgifter i sin databas från över 200 olika källor. Sverige har rapporterat in mer än 15 miljoner uppgifter och är tredje största uppgiftslämnare. Året 2007 var det första för GBIF i en ny avtalsperiod 2007-2011. Under året har GBIF rekryterat en ny Executive Director, Nicholas King. Sverige valdes som ordförande i budgetkommittén ytterligare två år. Vetenskapsrådet har tecknat ett nytt avtal med Naturhistoriska riksmuseet som svensk nod i GBIF-nätverket. GBIF Governing Board hade sitt ordinarie möte med Generalförsamlingen i oktober i Amsterdam.

8.2.3 Samverkan rörande dyrbar vetenskaplig utrustning

Inför beredningen av ansökningar om bidrag till dyrbar vetenskaplig utrustning ges andra statliga forskningsfinansiärer möjlighet att yttra sig. Från och med 2006 har de fri tillgång till samtliga ansökningar i elektronisk form och väljer själv huruvida de vill yttra sig över en ansökan. Under beredningsarbetet görs granskare och beredande organ särskilt uppmärksamma på att både grundläggande och tillämpad forskning ska stödjas genom Vetenskapsrådets fördelning av medel för dyrbar vetenskaplig utrustning och att andra finansiärens yttranden ska tas i beaktande. FAS, Formas och VINNOVA är representerade i Kommittén för Forskningens Infrastrukturer och har därmed insyn i och möjlighet att påverka beslut avseende dyrbar vetenskaplig utrustning. Vetenskapsrådets organisation med beredningsgrupper bestående av aktiva forskare försäkras att besluten bygger på vetenskaplig grund och att de är förankrade i forskningsutförande institutioner.

Swedish Microfabrication Network

Första omgången av stödet till μ -Fab, ett nätverk för de akademiska mikrofabrikationslaboratorierna, samfinansierat av Vetenskapsrådet, VINNOVA, KAW och SSF, avslutades i och med årsskiftet 2006-12-31. Under våren 2007, och som en följd av utvärderingen 2006, återfinansierades nätverket under tiden 2007-01-01 – 2009-06-20. Vetenskapsrådet är återigen värdmyndighet för detta stöd, vilket innebär att administrativt stöd ges till den av finansiärerna utsedda styrelsen. Aktiviteterna har under året varit inriktade mot att öka samarbetet mellan laboratorierna samt att förenkla utnyttjandet av de olika laboratorierna. En gemensam föreståndare för nätverket har utsetts.

8.2.4 Behovet av infrastruktur inom de närmaste åren och i vilken grad detta behov hittills tillgodosetts

Behovet av forskningsinfrastruktur för de närmaste åren, men framför allt på lång sikt, kartläggs i *Vetenskapsrådets guide till infrastrukturen*. Guiden, som kom ut i sin första version under 2006, uppdaterades under 2007. Den har gjorts i samråd med FAS, Formas och VINNOVA och svarar nu på ett vidare uppdrag att ge en vägvisning även för forskningsinfrastruktur i områden utanför Vetenskapsrådets normala ansvarsområde.

Under de senaste åren har Vetenskapsrådet, utöver att fördela bidrag till planering, utveckling och användning av infrastruktur för forskning, vidtagit en rad åtgärder för att möta behovet av infrastruktur i det svenska forskarsamhället.

Ett antal utredningar har genomförts eller har påbörjats under året. Det gäller bl.a. utredningar om en framtida organisation av svensk polarforskning, utredning om att säkerställa tillgång till klimat- och miljödata, utredning av biobanker som en nationell resurs för forskning, utredning om infrastruktur för språkvetenskap samt om digitalisering för forskning inom humaniora.

2006 bildades Database Infra-Structure Committee (DISC) som är en nationell resurs under Vetenskapsrådet med uppdrag att skapa en kvalificerad samordning av existerande och nya kvalitetssäkrade forskningsdatabaser samt ge tillgång till denna nationella resurs för svensk och internationell forskning. Under 2008 kommer verksamheten i DISC att utvärderas.

Under hösten 2007 undertecknades ett avtal mellan Vetenskapsrådet och Göteborgs universitet som ska förbättra tillgången till forskningsdata i Sverige. Avtalet innebär att Göteborgs universitet blir värd för Svensk nationell datatjänst, SND, som är en ny infrastructuresatsning för forskning inom humaniora, samhällsvetenskap och medicin. Genom att bidra med snabb, billig och säker tillgång till data i Sverige och utomlands blir SND en strategisk resurs för forskning.

Vetenskapsrådet har deltagit i förhandlingar om svenskt deltagande i två sameuropeiska projekt i Tyskland: röntgenfrielektronlasern X-FEL och anläggningen för kärn- och hadronfysik FAIR.

En internationell utvärdering om de vetenskapliga motiven och den tekniska designen av en ny föreslagen synkrotronljusanläggning, MAX IV, har genomförts och behandlats av Vetenskapsrådet. Ett avtal har ingåtts med Institut Laue-Langevin (ILL) om svenska forskares tillgång till neutronstrålning för forskning. Förhandlingar har även först med Belgien om att bilda ett konsortium för det långsiktiga deltagandet i ILL.

Förhandlingar om en placering av ESS, European Spallation Source, i Sverige har förts med ett antal länder. Vetenskapsrådet har även stött ett ESS-sekretariat i Lund med 13 500 tkr under 2007 och tillhandahållit expertis vid förhandlingarna.

Infrastrukturen för vetenskapliga beräkningar (SNIC) har tillsammans med KAW utlyst och beviljat medel för ämnesspecifika högpresterande datorsystem.

I arbetet med uppdateringen av strategidokumentet, den europeiska vägvisaren för forskningsinfrastruktur, framtaget av the European Strategy Forum for Research Infrastructures (ESFRI) har Vetenskapsrådet deltagit i paneler och expertgrupper.

8.2.5 Medel till neutronstrålning för forskning och för kärnteknisk forskning

Regeringen gjorde under hösten en ändring i regleringsbrevet som innebar att Vetenskapsrådet fick i uppdrag att bidra med 13 500 tkr till ESS-sekretariatet, som inrättades den 1 juli i Lund, och dess föregångare ESS-konsortiet. ESS-sekretariatet ska bl.a. planera och analysera den forskning som behövs för att konstruera ESS och i samverkan med universitetet i övrigt bygga upp en kompetens och rekrytera forskare och tekniker för anläggningen.

Vetenskapsrådet har verkat för att tillhandahålla medel för neutronstrålning för att fylla behoven efter stängningen av Studsviksreaktorn. Genom ett avtal med Institut Laue-Langevin (ILL), en ledande neutronkälla i Grenoble, som undertecknades under sommaren har svenska forskare getts tillgång till stråltid. Medlemsavgiften i ILL var knappt 13 000 tkr för 2007 och svenska forskare använde ca 1,9 % av den tillgängliga stråltiden. Genom att delta i uppbyggnad av instrument vid forskningsanläggningen ISIS, nära Oxford, har svenska forskare kunnat få stråltid även vid denna ledande neutronkälla.

Regeringen tilldelade under hösten Vetenskapsrådet 4 000 tkr extra för kärnteknisk forskning. Dessa medel användes för bidrag till tre av de fyra ansökningar som beviljades i vårens utlysning av bidrag till planering, drift och dyrbar utrustning för neutronanvändning och ny kärnteknik. Sammanlagt 15 ansökningar bedömdes av en internationellt sammansatt expertgrupp som också föreslog prioritering och finansiering av ansökningarna. I 2006 års utlysning beviljades två fleråriga bidrag till uppbyggnad av instrument för neutronspridning som belastar årets budget med 10 000 tkr.

Studsvik AB avsatte innan R2-reaktors nedläggning 8 000 tkr av det totala statsanslaget på 39 000 tkr per år till kärnteknisk forskning. Vetenskapsrådet har successivt trappat ned detta stöd och under året avsattes 2 000 tkr för Studsviks forskning inom kärnteknik. Studsvik har dock sökt, och erhållit, bidrag i de öppna utlysningarna beskrivna i stycket ovan.

Slutligen har mindre bidrag givits till en konferens om neutronspridning i Lund samt till laborationer i kärnteknik.

Tabell 31 Medel till neutronstrålning för forskning och för kärnteknisk forskning

	Utfall 2007 (tkr)
ESS-sekretariatet (inkl ESS-konsortiet)	13 500
Deltagande i ILL	12 900
Utlsyning 2006 neutronspridning och ny kärnteknik	10 000
Utlsyning 2007 neutronspridning och ny kärnteknik	4 000
Bidrag till Studsvik	2 000
Konferens, kärntekniklaborationer	600
Summa	43 000

8.2.6 Tekniskt industriellt utbyte av internationellt deltagande 2007

Det industriella och tekniska samarbetet har under året inriktat sig mot att intressera svensk industri för de stora projekten som ligger en aktiv fas, dvs. projekterings- och byggfas. Arbetet har inriktats särskilt mot ESO, som har flera stora projekt pågående. Arbetet med att intressera svenska företag mot de stora projekt som nu startas i Tyskland (X-FEL och FAIR) har påbörjats.

9. ÖVRIGA ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

9.1 Utbildning av ledamöter i etikprövningsnämnder

Åtterrappporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådets skall redovisa hur ansvaret för utbildning av ledamöter och ersättare i Centrala etikprövningsnämnder och de regionala etikprövningsnämnderna hanteras.

Vetenskapsrådet har under 2007 genomfört en utbildningsomgång om tre hela utbildningsdagar i januari – februari för ledamöter och ersättare i nämnderna, inalles ca 600 personer. Utbildningen genomfördes i Stockholm.

Utöver detta har Vetenskapsrådets informella referensgrupp träffats två gånger. I avvaktan på resultatet av den översyn som resulterade i betänkandet Etikprövningslagstiftningen – vissa ändringsförslag (SOU 2005:78) har två möten med referensgruppen ställts in.

Vetenskapsrådets utbildningsåtagande genomförs i samarbete med kansliet för Centrala etikprövningsnämnden i brist på egna resurser.

9.2 Försöksdjursvetenskap

Åtterrappporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall svara för bevakning av försöksdjursvetenskap och för fortsatt utveckling inom området, inklusive alternativa metoder till djurförsök.

Vid Vetenskapsrådet finns sedan den 1 juli 2001 en nämnd för försöksdjursvetenskap. Den övertog de uppgifter som Medicinska forskningsrådets nämnd för försöksdjursvetenskap tidigare haft. En översyn av nämndens verksamhet genomfördes under 2003. Enligt nämndens instruktion är ansvaret för nämndens verksamhet delegerat till ämnesrådet för medicin.

Nämnden är en nationell expertgrupp för forskning om försöksdjur samt ska vara forskarsamhällets policyorgan i försöksdjursfrågor. Nämndens ledamöter representerar forskning med djurexperimentell inriktning och utses så att bred kompetens inom nämnden uppnås. Bland nämndens uppgifter ingår att följa utvecklingen inom försöksdjursområdet nationellt och internationellt och föreslå initiativ inom detsamma, att verka för utökad och förbättrad information, bereda remissvar bland annat i frågor om regler för försöksdjur, samt att bereda ansökningar om bidrag till kvalitetshöjande åtgärder i samband med försöksdjursverksamhet, t.ex. för s.k. hälsoinventeringar av försöksdjur. Beslut om bidrag fattas av ämnesrådet för medicin.

Det samarbete i olika administrativa och ekonomiska frågor som Vetenskapsrådet haft med Djurskyddsmyndigheten har efter denna myndighets nedläggning 30 juni 2007 flyttats över till Statens

jordbruksverk som då tog över Djurskyddsmyndighetens alla uppgifter. Samarbetet gäller bl.a. medverkan i det omfattande förändringsarbete som pågår av gällande bestämmelser för användningen av försöksdjur. Likaså gäller detta medverkan i det vetenskapliga råd som har till uppgift att granska ansökningar om forskningsbidrag till alternativa metoder till djurförsök. Vidare samfinansieras den anställning som forskarassistent i försöksdjursvetenskap, som gemensamt inrättades av Vetenskapsrådet och Djurskyddsmyndigheten 2006.

Det samarbete med handikappförbundens samarbetsorgan (HSO) som inleddes under 2006 med ett utbildningsseminarium för HSO:s medlemmar om betydelsen av försöksdjur för forskningen för människors hälsa har fortsatt under 2007. Ett första steg är en regional seminarieverksamhet som Vetenskapsrådet deltar i.

Försöksdjursverksamheten omfattar också internationell bevakning och medverkan i den världsomspännande paraplyorganisationen International Council for Laboratory Animal Science (ICLAS).

En viktig del av försöksdjursverksamheten är rådgivning och information till personal vid högskolor, myndigheter, lärare och elever, beslutsfattare och massmedia. Informationsfrågornas roll har under 2007 ytterligare intensifierats. Hemsidan om försöksdjursfrågor, www.djurforsok.info, nylanseras i början av 2008 under adressen www.djurforsok.info under Vetenskapsrådets ledning i samarbete med de medicinska fakulteterna. Vetenskapsrådet har anställt en webbredaktör för ändamålet. Tidigare ansvarade de medicinska fakulteterna tillsammans med en extern part för sidan.

Tabell 32 Ansökningar och bidrag till försöksdjursverksamhet

	2007	2006	2005
Kvalitetshöjande åtgärder			
Antal ansökningar	-	7	8
Sökt belopp	-	2824	3175
Antal beviljade ansökningar	-	2	2
Beviljat belopp	-	500	467
Hälsoinventeringsprogram			
Antal ansökningar	7	7	7
Sökt belopp	6722	6139	5722
Antal beviljade ansökningar	7	7	7
Beviljat belopp	2668	2320	2320
Forskarassistent i försöksdjursvetenskap			
Antal ansökningar	-	10	-
Sökt belopp	-	3850	-
Antal beviljade ansökningar	-	1	-
Beviljat belopp	-	385	-
Vidareutbildning för försöksdjurspersonal			
Antal ansökningar	3	10	6
Sökt belopp	71	370	180
Antal beviljade ansökningar	1	1	1
Beviljat belopp	40	40	30
Summa antal ansökningar	10	34	21
Summa sökt belopp	6793	13183	9077
Summa antal beviljade ansökningar	8	11	10
Summa beviljat belopp	2708	3245	2817

9.3 Mångvetenskaplig demokratiforskning

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Vetenskapsrådet skall redovisa hur medlen inom ramen för det mångvetenskapliga demokratiforskningsprogrammet använts för att stödja uppbyggnaden av ett nätverk och en nationell plattform för doktorander och forskare.

Under 2007 har det skett en separat utlysning om projektbidrag inom mångvetenskaplig forskning om demokrati och offentlig förvaltning. En tredjedel av medlen, 5 000 tkr, inom denna utlysning kom från den särskilda satsningen på mångvetenskaplig demokratiforskning. Resterande medel kom från en särskild satsning på forskning om demokrati och offentlig förvaltning, se kapitel 10. Ansökningarna bereddes av en särskilt tillsatt panel. Totalt inkom 85 ansökningar, varav 20 ansökningar beviljades bidrag i upp till 3 år.

Utöver utlysningen om projektbidrag anordnades i november, en vetenskaplig konferens inom ramen för programmet, där svenska demokratiforskare presenterade och diskuterade pågående forskningsprojekt. Vidare har Vetenskapsrådet under senare delen av året initierat ytterligare en rad aktiviteter som kommer att genomföras eller färdigställas under nästa år. Det gäller dels ett arbete med att skapa en särskild webbplats om demokratiforskning, dels en sammanställning och analys av existerande demokratinätverk, dels ett bidrag till ytterligare en konferens, planerad till maj 2008.

10. UPPDRAG

De uppdrag som antingen redan redovisats till regeringen eller fortfarande pågår redovisas inte här. Redan redovisade är uppdraget om kontakter med United Nations Educational Scientific and Cultural Organizations (UNESCOs) vetenskapliga program och uppdraget att tillsammans med VINNOVA analysera det svenska deltagandet i EU:s ramprogram. Pågående uppdrag är att rådet bistår Regeringskansliet i förberedelser inför det svenska ordförandeskapet i EU 2009, att rådet tillsammans med VINNOVA och andra berörda råd och myndigheter gör en effektutvärdering av tidigare relevanta ramprogram inom EU samt vissa internationella åtaganden.

Forskningsprogram om demokrati och offentlig förvaltning

Vetenskapsrådet skall ansvara för det femåriga program, som startade 2006, om strategisk grundforskning i demokrati och offentlig förvaltning, omfattande 10 miljoner kronor per år. Programmet skall rapporteras vartannat år i samband med årsredovisningen till regeringen (Justitiedepartementet). Rapporten skall innehålla en redovisning om programmets utveckling och resultatspridning och lämnas i samband med årsredovisningen för 2007.

Vetenskapsrådet har uppdraget att finansiera forskning inom områdena demokrati och offentlig förvaltning, samt mångvetenskaplig demokratiforskning, se kapitel 9.3. Under 2007 genomförde Vetenskapsrådet en gemensam utlysning för de båda områdena. Till utlysningen inkom 85 ansökningar. 25 ansökningar prioriterades för möjlig finansiering. 11 000 tkr fanns allokerade för området demokrati och offentlig förvaltning och 5 000 tkr för mångvetenskaplig demokratiforskning. Givet budgetramarna kunde 16 av de högst prioriterade ansökningarna finansieras. Generellt har treåriga forskningsprojekt beviljats. Utöver de 16 ansökningar som prioriterats högst i 2007 års utlysning har Vetenskapsrådet även beviljat finansiering till ytterligare fyra ansökningar. Dessa sökande inkom med ansökningar under Vetenskapsrådets utlysning om demokratimedel som genomfördes under år 2006, och beviljades då medel för ett års verksamhet, men garanterades också finansiering för ytterligare minst två år på samma nivå. Dessa fyra ansökningar prioriterades inte så högt i 2007 års ansökningsomgång, men med hänsyn till garantin så finansierades även dessa inom budgeten för demokratiforskning. De beviljade projekten representerar en mängd olika samhällsvetenskapliga och humanistiska forskningsinriktningar som sammantaget studerar en mängd frågor kring både demokrati och offentlig förvaltning.

11. KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Myndigheten skall redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I redovisningen skall det ingå en analys och en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till att nå verksamhetens mål. Förordning (2007:1440).

Vetenskapsrådet har inte haft några kompetensförsörjningsproblem relaterade till rörligheten. Den har över tid varit låg. De senaste åren (2005-2007) har den dock ökat något delvis beroende på ett ökat om än måttligt antal pensionsavgångar. Några egentliga rekryteringssvårigheter har inte funnits av denna anledning och förutses inte heller på de närmaste tre åren.

När det gäller basorganisationen ligger vi i stort sett fast när det gäller antalet tillsvidareanställda. Vid utgången av 2007 var det 123 personer. När Vetenskapsrådet startade var det med 120 tillsvidareanställda.

Det totala antalet anställda har dock ökat genom att antalet visstidsanställda och projektanställda ökat.

Ökningen av visstidsanställda som inte är vikarier/motsv. beror huvudsakligen på att verksamheten expanderat dock utan motsv. ökning av förvaltningsanslaget, varför rådet varit försiktigt när det gäller att binda personalresurser långsiktigt. Denna strategi är förstås personalpolitiskt inte optimal men har hittills bedömts nödvändig.

Ökningen av antalet projektanställda är i huvudsak kopplat till hur arbetet inom verksamhetsgrenen Forskningskommunikation är organiserat med nätverksbyggande för aktörer inom området. Rådet fungerar som katalysator för att forskning och forskningsresultat ska komma utförarna, användarna och den intresserade allmänheten till del på ett lättillgängligt sätt och bygger till stor del på samarbete med andra aktörer. Denna strategi har visat sig framgångsrik såväl nationellt som internationellt. Den är dock resurskrävande när det gäller den personal som behövs som projektledare för Vetenskapsrådets räkning och kommer att ses över under år 2008.

Däremot finns det på grund av bristande resurser vissa kompetensförsörjningsproblem när det gäller den kärnkompetens som behövs för att nå rådets mål inom verksamhetsområdet Forskning och utveckling. Framförallt inom verksamhetsgrenen Strategi och analys har det saknats kompetens (= resurser). Den organisationsöversyn som genomfördes under 2007 med bl.a. skapandet av de nya avdelningarna för forskningsstöd respektive forskningspolitisk analys räknar vi dock med ska ge förutsättningar för en del av den kraftsamling som generaldirektören beslutat om för att rådets mål ska uppfyllas. Viss nyrekrytering behövs dock särskilt inom delområdena utvärdering och omvärldsanalys.

Den nya befattningskategori, forskningshandläggare, som infördes 2006 har nu också prövats under ansökningsomgången 2007 främst inom HS-området. Befattningen som är avsedd som ett karriärsteg för erfarna forskningsadministratörer, som därmed kan avlasta gruppen forskningssekreterare huvudansvaret för beredningsarbetet, har visat sig fungera så bra att den kommer att utgöra modell för

organiserandet av den nya avdelningen för forskningsstöd framöver och därmed kunna frigöra ytterligare resurser för forskningspolitiskt analysarbete särskilt inom områdena utvärdering och omvärldsanalys.

Inom administrationen har under året genomförts outsourcing av IT-enheten. Att bedriva egen systemutveckling blev med tiden alltför sårbart och då det inte är en del av rådets kärnverksamhet outsourcades utveckling och drift till ett externt företag fr.o.m. 1 augusti 2007.

I den översyn av organisationen som gjordes under året definierades också behov vad gäller juristkompetens och HR-kompetens. I dagsläget finns inte ekonomiskt utrymme för detta. Det finns dock ett ökat behov av egen juristkompetens dels på avtalssidan, då rådet deltar i många sammanhang där avtalsskrivande och avtalstolkning är en viktig del, dels på etiksidan vad gäller föreskrifter m.m. för etikprövning och därutöver när det gäller t.ex. offentlig rätt, sekretesslagstiftning och immaterialrätt. Ett definierat behov av att stärka HR-sidan med kompetens för kompetens- och karriärutveckling finns också, och behöver åtgärdas så snart ekonomiskt utrymme finns. Dessa kompetensbehov kommer att analyseras närmare i den översyn av administrativa avdelningen och informationsavdelningen som generaldirektören beslutat genomföra under första delen av 2008.

12. FINANSIELL REDOVISNING

12.1 Sammanställning över väsentliga uppgifter inklusive SUNET

Belopp i tkr	2007	2006	2005	2004	2003
Låneram i Riksgälden					
Beviljad	260 000	185 000	85 000	145 000	144 000
Utnyttjad	201 239	52 373	22 445	66 212	98 763
Kontokredit Riksgälden					
Beviljad	16 000	14 670	14 474	13 894	13 414
Utnyttjad *	44 681	0	0	0	0
Räntekontot					
Ränteintäkter	1 588	1 627	912	1 147	1 467
Räntekostnader *	35	0	0	0	0
Intäkter av avgifter och andra ersättningar					
SUNET beräknat belopp i regleringsbrevet	116 545	143 700	124 650	185 100	136 000
Utfall SUNET	114 098	102 783	116 092	119 214	136 184
Utfall totalt	120 940	111 354	123 497	128 843	141 276
Anslagskredit					
Beviljad i regleringsbrevet					
Anslag 46:1 Allmänna val	150	150	0	250	250
Anslag 26:1 Forskning och forskningsinformation	151 102	138 175	0	124 904	121 691
Anslag 26:2 Vetenskapsrådet, förvaltning	3 229	3 201	0	2 990	2 866
Anslag 26:8 SUNET	2 008	1 990	0	1 963	966
Utnyttjad Anslag 26:1 Forskning och forskningsinformation	0	0	0	18 764	13 611
Utnyttjad Anslag 26:2 Vetenskapsrådet, förvaltning	0	432	0	0	14
Utnyttjad Anslag 26:8 SUNET	1 502	0	0	0	0
Anslagssparande					
Anslagssparande Anslag 26:1, 26:2, 26:7	14 552	3 717	2 472	-18 539	-9 676
- därav intecknade åtaganden Anslag 26:1 Forskning och forskningsinformation	15 256	4 149	1 521	0	0
Anslagssparande Anslag 46:1, Mångvetenskaplig demokratiforskning	163	0	0	1	254
- därav intecknade åtaganden Anslag 46:1	150	0	0	0	0
Bemyndiganden					
Åtaganden					
Anslag 26:1 Forskning och forskningsinformation	5 987 677	5 417 342	4 982 532	4 628 386	4 488 287
Anslag 46:1 Mångvetenskaplig demokratiforskning	14 850	6 250	0	0	0
Tilldelade bemyndiganden					
Anslag 26:1 Forskning och forskningsinformation	6 300 000	5 700 000	5 100 000	4 926 500	4 685 000
Anslag 46:1 Mångvetenskaplig demokratiforskning	15 000	7 000	-	-	-
Personal					
Antal årsarbetskrafter **	160	141	131	128	122
Medelantal anställda **	168	147	137	133	129
Driftkostnad per årsarbetskraft	2 216	2 489	2 173	2 430	2 432
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-9 224	-4 552	7 849	-7 287	6 983
Balanserad kapitalförändring	15 035	19 157	10 562	18 198	10 654
Utgående myndighetskapital	10 032	19 256	23 807	15 959	23 246

* Utnyttjad kontokredit avser investeringar för OptoSunet, före upplåning i Riksgälden.

** Fr.o.m. 2007 redovisas all personal oberoende av anställningsform. Antal projekt- och visstidsanställningar uppgår 2007 till 48 personer.

12.2 Resultaträkning inklusive SUNET

Belopp i tkr	Not	2007	2006
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		228 093	226 134
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	120 940	111 354
Intäkter av bidrag	2	34 016	26 200
Finansiella intäkter	3	626	1 183
Summa verksamhetens intäkter		383 675	364 871
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-123 483	-124 959
Kostnader för lokaler		-24 044	-24 042
Övriga driftkostnader	5	-207 104	-201 970
Finansiella kostnader	6	-5 831	-544
Avskrivningar och nedskrivningar	7	-34 324	-17 478
Summa verksamhetens kostnader		-394 786	-368 993
Verksamhetsutfall		-11 112	-4 122
Resultat från andelar i intresseföretag		1 888	-430
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		2 935 884	2 687 622
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		55 314	55 706
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		30 508	32 759
Finansiella intäkter		970	471
Lämnade bidrag		-3 022 676	-2 776 558
Summa transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	20	-9 224	-4 552

12.3 Balansräkning inklusive SUNET

Belopp i tkr	Not	2007-12-31	2006-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utveckling	8	1 984	3 205
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	938	1 361
Summa immateriella anläggningstillgångar		2 921	4 566
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	533	614
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	200 381	47 710
Summa materiella anläggningstillgångar		200 914	48 324
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i dotterbolag och intresseföretag	12	6 109	4 221
Summa finansiella anläggningstillgångar		6 109	4 221
<i>Fordringar</i>			
Kundfordringar		1 271	846
Fordringar hos andra myndigheter	13	10 034	19 534
Övriga fordringar	14	1 732	3 099
Summa fordringar		13 037	23 479
<i>Periodavgränsningsposter</i>			
Förutbetalda kostnader	15	30 291	25 998
Upplupna bidragsintäkter	16	10 451	8 603
Summa periodavgränsningsposter		40 742	34 601
<i>Avräkning med statsverket</i>	17	32 224	34 174
<i>Kassa och bank</i>			
Behållning räntekonto i Riksgälden		29 765	35 555
Summa kassa och bank		29 765	35 555
SUMMA TILLGÅNGAR		325 712	184 920
KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Myndighetskapital</i>			
Statskapital		4 457	4 457
Resultatandelar i dotterbolag och intresseföretag	18	-236	194
Balanserad kapitalförändring	19	15 035	19 157
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	20	-9 224	-4 552
Summa myndighetskapital		10 032	19 256
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	898	816
Summa avsättningar		898	816
<i>Skulder m.m.</i>			
Lån i Riksgälden	22	201 239	52 373
Skulder till andra myndigheter	23	8 749	16 827
Leverantörsskulder	24	35 650	31 180
Övriga skulder	25	3 779	5 908
Summa skulder m.m.		249 417	106 288
<i>Periodavgränsningsposter</i>			
Upplupna kostnader	26	8 290	7 207
Oförbrukade bidrag	27	56 542	47 473
Övriga förutbetalda intäkter	28	533	3 880
Summa periodavgränsningsposter		65 365	58 560
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		325 712	184 920
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

12.4 Resultaträkning exklusive SUNET

Belopp i tkr	Not	2007	2006
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		187 295	187 201
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	6 842	8 571
Intäkter av bidrag	2	34 016	26 200
Finansiella intäkter	3	354	355
Summa verksamhetens intäkter		228 507	222 327
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-122 087	-124 146
Kostnader för lokaler		-23 767	-23 726
Övriga driftkostnader	5	-79 347	-68 241
Finansiella kostnader	6	-221	-225
Avskrivningar och nedskrivningar	7	-3 497	-5 347
Summa verksamhetens kostnader		-228 919	-221 685
Verksamhetsutfall		-412	642
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		2 935 029	2 686 750
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		55 314	55 706
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		30 508	32 759
Finansiella intäkter		970	471
Lämnade bidrag		-3 021 821	-2 775 686
Summa transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	20	-412	642

12.5 Balansräkning exklusive SUNET

Belopp i tkr	Not	2007-12-31	2006-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utveckling	8	1 984	3 205
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	718	1 342
Summa immateriella anläggningstillgångar		2 702	4 547
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	533	614
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	6 715	1 766
Summa materiella anläggningstillgångar		7 248	2 380
<i>Fordringar</i>			
Kundfordringar		888	846
Fordringar hos andra myndigheter	13	6 428	4 025
Övriga fordringar	14	1 732	3 099
Summa fordringar		9 048	7 970
<i>Periodavgränsningsposter</i>			
Förutbetalda kostnader	15	16 901	3 044
Upplupna bidragsintäkter	16	10 451	8 603
Summa periodavgränsningsposter		27 352	11 647
<i>Avräkning med statsverket</i>	17	30 722	34 174
<i>Kassa och bank</i>			
Behållning räntekonto i Riksgälden		28 602	26 498
Summa kassa och bank		28 602	26 498
SUMMA TILLGÅNGAR		105 673	87 216
KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Myndighetskapital</i>			
Balanserad kapitalförändring	19	-5 962	-6 604
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	20	-413	642
Summa myndighetskapital		-6 375	-5 962
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	898	816
Summa avsättningar		898	816
<i>Skulder m.m.</i>			
Lån i Riksgälden	22	7 523	6 207
Skulder till andra myndigheter	23	6 660	15 536
Leverantörsskulder	24	28 888	10 197
Övriga skulder	25	3 762	5 891
Summa skulder m.m.		46 833	37 831
<i>Periodavgränsningsposter</i>			
Upplupna kostnader	26	7 775	7 058
Oförbrukade bidrag	27	56 542	47 473
Övriga förutbetalda intäkter	28	0	0
Summa periodavgränsningsposter		64 317	54 531
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		105 673	87 216
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

12.6 Resultaträkning SUNET

Belopp i tkr	Not	2007	2006
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		40 798	38 933
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	114 098	102 783
Finansiella intäkter	3	272	828
Summa verksamhetens intäkter		155 168	142 544
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-1 396	-813
Kostnader för lokaler		-277	-316
Övriga driftkostnader	5	-127 757	-133 729
Finansiella kostnader	6	-5 610	-319
Avskrivningar och nedskrivningar	7	-30 827	-12 131
Summa verksamhetens kostnader		-165 867	-147 308
Verksamhetsutfall		-10 699	-4 764
Resultat från andelar i intresseföretag		1 888	-430
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		855	872
Lämnade bidrag		-855	-872
Summa transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	20	-8 811	-5 194

12.7 Balansräkning SUNET

Belopp i tkr	Not	2007-12-31	2006-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	220	19
Summa immateriella anläggningstillgångar		220	19
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	193 666	45 944
Summa materiella anläggningstillgångar		193 666	45 944
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i dotterbolag och intresseföretag	12	6 109	4 221
Summa finansiella anläggningstillgångar		6 109	4 221
<i>Fordringar</i>			
Kundfordringar		383	0
Fordringar hos andra myndigheter	13	3 606	15 509
Summa fordringar		3 989	15 509
<i>Periodavgränsningsposter</i>			
Förutbetalda kostnader	15	13 390	22 954
Summa periodavgränsningsposter		13 390	22 954
<i>Avräkning med statsverket</i>	17	1 502	0
<i>Kassa och bank</i>			
Behållning räntekonto i Riksgälden		1 163	9 057
Summa kassa och bank		1 163	9 057
SUMMA TILLGÅNGAR		220 039	97 704

KAPITAL OCH SKULDER

Myndighetskapital

Statskapital		4 457	4 457
Resultatandelar i dotterbolag och intresseföretag	18	-236	194
Balanserad kapitalförändring	19	20 997	25 761
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	20	-8 811	-5 194
Summa myndighetskapital		16 407	25 218

Skulder m.m.

Lån i Riksgälden	22	193 716	46 166
Skulder till andra myndigheter	23	2 089	1 291
Leverantörsskulder	24	6 762	20 983
Övriga skulder	25	17	17
Summa skulder m.m.		202 584	68 457

Periodavgränsningsposter

Upplupna kostnader	26	515	149
Övriga förutbetalda intäkter	27	533	3 880
Summa periodavgränsningsposter		1 048	4 029

SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		220 039	97 704
----------------------------------	--	----------------	---------------

Ansvarsförbindelser		Inga	Inga
---------------------	--	------	------

12.8 Anslagsredovisning inklusive SUNET

Anslag		Belopp i tkr				
		Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt reglerings- brev	Totalt disponibelt belopp 2007	Utgifter 2007-01-01- 2007-12-31	Utgående över- föringsbelopp 2007-12-31
01:46:01:002	Utgiftsområde 01 Rikets styrelse Mångvetenskaplig demokratiforskning (ram)	0	5 000	5 000	4 837	163
	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning					
16:26:01001	Humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning (ram)	959	256 113	257 072	251 059	6 012
16:26:01002	Medicinvetenskaplig forskning (ram)	566	550 617	551 183	543 465	7 718
16:26:01003	Natur- och teknikvetenskaplig forskning (ram)	686	883 534	884 220	883 663	557
16:26:01004	Utbildningsvetenskaplig forskning (ram)	988	134 375	135 363	134 746	617
16:26:01005	Övrig forskningsfinansiering och forskningsinfrastruktur (ram)	950	1 197 401	1 198 351	1 197 999	352
16:26:01	Forskning och forskningsinformation	4 149	3 022 040	3 026 189	3 010 932	15 256
16:26:02001	Vetenskapsrådet: Förvaltning (ram)	-432	107 621	107 189	106 555	634
16:26:07001	SUNET (ram)	0	40 151	40 151	41 653	-1 502
Totalt		3 717	3 174 812	3 178 529	3 163 977	14 552

Villkor för anslag 26:1

		Belopp i tkr			
		Villkor	Minst	Utgifter	Saldo
16:26:01005	Övrig forskningsfinansiering m.m. <i>Tillhandahållande av neutronstrålning för forskning, kärnteknisk forskning</i> <i>Genusforskning</i> <i>Grundforskning om miljö och hållbar utveckling</i>	39 000		39 240	-240
			17 500	17 960	-460
			20 000	19 608	392

Finansiella villkor Anslagskredit beviljat enligt regleringsbrevet

		Belopp i tkr
01:4601002	Utgiftsområde 01 Rikets styrelse Mångvetenskaplig demokratiforskning (ram)	150
	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	
16:26:01001	Humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning (ram)	12 806
16:26:01002	Medicinvetenskaplig forskning (ram)	27 531
16:26:01003	Natur- och teknikvetenskaplig forskning (ram)	44 177
16:26:01004	Utbildningsvetenskaplig forskning (ram)	6 718
16:26:01005	Övrig forskningsfinansiering och forskningsinfrastruktur (ram)	59 870
16:26:01	Forskning och forskningsinformation	151 102
16:2602001	Vetenskapsrådet: Förvaltning (ram)	3 229
16:2607001	SUNET (ram)	2 008

Redovisning mot inkomsttitel: Vetenskapsrådet redovisar inte mot någon inkomsttitel.

12.9 Redovisning mot bemyndiganden exklusive SUNET

Belopp i tkr

Anslag		Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden per 2007-12-31	Utestående åtagandenas fördelning per år				
					2008	2009	2010	2011	2012
					01:46:01:002	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse Mångvetenskaplig demokratiforskning (ram)	15 000	6 250	14 850
16:26:01001	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning Humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning (ram)	481 000	467 807	455 506	227 063	158 150	68 578	1 716	
16:26:01002	Medicinvetenskaplig forskning (ram)	1 713 000	1 160 407	1 547 034	713 266	497 458	280 427	52 883	3 000
16:26:01003	Natur- och teknikvetenskaplig forskning (ram)	2 051 000	1 769 489	1 904 221	934 372	620 941	321 148	27 445	315
16:26:01004	Utbildningsvetenskaplig forskning (ram)	274 000	249 997	262 497	127 438	86 056	43 819	5 184	
16:26:01005	Övrig forskningsfinansiering och forskningsinfrastruktur (ram)	1 781 000	1 769 643	1 818 419	988 769	380 194	241 646	142 623	65 186
	Summa UO 16 totalt	6 300 000	5 417 342	5 987 677	2 990 908	1 742 799	955 618	229 851	68 501

Villkor enligt regleringsbrev:

"Vetenskapsrådet får inom ramen för den totala bemyndiganderam som gäller för anslaget 26:1 omfördela bemyndiganderamar mellan anslagsposterna under anslaget."

Kommentarer Utestående åtaganden per 2007-12-31

Belopp i tkr

Anslag	Utestående åtaganden per 2007-12-31	2007-12-31	Åtaganden som har ökat med utnyttjandet av anslagskredit	Åtaganden som har minskats med anslagssparandet vid årets slut	Utestående åtaganden per 2007-12-31
01:46:01:002	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse Mångvetenskaplig demokratiforskning (ram)	15 000		150	14 850
16:26:01001	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning Humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning (ram)	461 519		6 012	455 506
16:26:01002	Medicinvetenskaplig forskning (ram)	1 554 753		7 718	1 547 034
16:26:01003	Natur- och teknikvetenskaplig forskning (ram)	1 904 778		557	1 904 221
16:26:01004	Utbildningsvetenskaplig forskning (ram)	263 114		617	262 497
16:26:01005	Övrig forskningsfinansiering och forskningsinfrastruktur (ram)	1 818 770		352	1 818 419
	Summa UO 16 totalt	6 002 934		15 256	5 987 677

12.10 Tilläggsuppgifter inklusive SUNET

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är uppräddad i enlighet med förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605), Förordningen om myndigheters bokföring (2000:606) och god redovisningssed.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

I de fall faktura eller motsvarande inkommer efter fastställd brytdag eller där fordrings- eller skuldbeloppet ej är känt vid brytdagen, redovisas beloppen som periodiseringsposter.

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Periodiseringsposter

Som periodavgränsningspost har bokförts belopp överstigande 10 tkr.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med anskaffningskostnad på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på 3 år eller längre bokförs som anläggningstillgångar. För förbättringsutgifter på annans fastighet har Vetenskapsrådet fastställt det väsentliga beloppet till lägst 20 tkr och den ekonomiska livslängden uppgår till lägst 5 år.

Utgifter avseende utveckling av programvaror som är av väsentligt värde för Vetenskapsrådets verksamhet under kommande år redovisas som immateriell tillgång. Vetenskapsrådet aktiverar även standardprogramvaror om den ekonomiska livslängden är 3 år eller mer. För immateriella anläggningstillgångar har Vetenskapsrådet fastställt det väsentliga beloppet till lägst 20 tkr. Fr.o.m. 2006 har livslängden för SUNETs nya optiska transmissionsutrustning fastställts till 8 år. Livslängden för de nya routrarna är beräknad till 6 år. SUNETs tillgångar som servrar, patchkablar av standardtyp, mediakonverterare, etc. behåller tidigare avskrivningstid på 4 år.

Avskrivningen bokförs linjärt över den ekonomiska livslängden. Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella anläggningstillgångar, egenutvecklade dataprogram, webbplatser och intranät	5 år
Rättigheter, köpta IT-system och program	3 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	6 år
SUNET Investeringar GigaSunet	4 år
SUNET Investeringar Fibernät, transmissionsutrustning	8 år
SUNET Investeringar Routerutrustning	6 år
IT Investeringar till den nya fastigheten (nät och switchar)	6 år
Kontorsinventarier	5 år
Kontorsinventarier till den nya fastigheten	6 år
IT investeringar (servrar, stationära datorer)	3 år

Bärbara datorer

Inköp av bärbara datorer kostnadsförs direkt.

Sjukfrånvaro*

Sjukfrånvaro i procent	2007-01-01--2007-12-31	2006-01-01--2006-12-31
Totalt	3,3 %	2,5 %
varav andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	59,7%	45,4%
Kvinnor	4,4 %	3,2 %
Män	1,2 %	1,3 %
Anställda - 29 år	9,4 %	1,0 %
Anställda 30-49 år	1,9 %	1,4 %
Anställda 50 år -	4,6 %	3,8 %

* Fr.o.m. 2007 redovisas all personal oberoende av anställningsform. Jämförelsetalen för 2006 har korrigerats och visar den totala sjukfrånvaron i procent för samtliga anställningsformer.

Uppgifter om styrelsen och ledande befattningshavare enligt 7 kap. 2 § Förordning om Årsredovisning och budgetunderlag

I beloppet ingår skattepliktiga ersättningar och förmåner som utbetalats under räkenskapsåret till styrelseledamöter och ledande befattningshavare som utsetts av regeringen.

Vetenskapsrådets styrelse	Belopp i tkr	
	2007	2006
Utsedda av regeringen:		
Björn von Sydow, ordförande	80	0
Övriga förmåner	1	0
Pär Omling, generaldirektör för Vetenskapsrådet	1 112	1 069
Övriga förmåner	72	74
Agneta Norén	39	0
Jan-Eric Sundgren	39	0
Charlotte Petri Gornitzka	32	0
Utsedda genom elektorval bland landets forskare:		
Lars Calmfors, ordförande	35	0
Lena Claesson-Welsh, ordinarie	35	0
Övriga förmåner	1	0
Elisabet Haggård, ordinarie	45	45
Övriga förmåner	1	0
Lisbeth Larsson, ordinarie	35	42
Övriga förmåner	1	1
Karin Prellner, ordinarie	35	35
Övriga förmåner	1	1
Sune Svanberg, ordinarie	36	35
Övriga förmåner	1	0
Hans Wolf-Watz, ordinarie	35	0
Anders Ynnerman, ordinarie	35	0
Övriga förmåner	1	0
Ledamöter i ämnesråden som utsetts av regeringen		
Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap:		
Per Thullberg, ordförande	35	35
Fredrik Andersson, ordinarie	37	0
Övriga förmåner	1	0
Li Bennich-Björkman, ordinarie	49	0
Göran Collste, ordinarie	49	0
Övriga förmåner	1	0
Elisabet Engdahl, ordinarie	42	0

Ulrika Knutsson, ordinarie	26	0
Lars-Håkan Svensson, ordinarie	43	0
Övriga förmåner	1	0
Maria Ågren, ordinarie	44	0
Övriga förmåner	1	0
Malin Åkerström, ordinarie	49	0
Övriga förmåner	1	0
Ämnesrådet för medicin:		
Ann-Marie Begler, ordförande	36	35
Övriga förmåner	1	1
Sven Enerbäck, ordinarie	25	0
Charli Eriksson, ordinarie	49	0
Övriga förmåner	1	0
Lena Kjellén, ordinarie	64	0
Övriga förmåner	1	0
Ulf Lerner, ordinarie	40	0
Övriga förmåner	1	0
Stefan Lohmander, ordinarie	44	0
Övriga förmåner	1	0
Måns Rosén, ordinarie	22	0
Ulrica Sehlstedt, ordinarie	20	0
Anders Tegnell, ordinarie	20	0
Lil Träskman-Bendz, ordinarie	42	0
Övriga förmåner	1	0
Juleen Zierath, ordinarie	48	0
Övriga förmåner	1	0
Ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap:		
Billy Fredriksson, ordförande	43	0
Svante Björk, ordinarie	42	0
Barbara Cannon, ordinarie	24	0
Övriga förmåner	1	0
Ethel Forsberg, ordinarie	18	0
Johan Håstad, ordinarie	30	0
Övriga förmåner	1	0
Eva Olsson, ordinarie	33	0
Övriga förmåner	1	0
Mats Olofsson, ordinarie	19	0
Ann-Christine Paul, ordinarie	18	0

Marianne Sommarin, ordinarie	30	0
Övriga förmåner	1	0
Håkan Wennerström, ordinarie	65	0
Övriga förmåner	1	0
Barbro Åsman, ordinarie	38	0
Övriga förmåner	1	0

Utöver redovisade skattepliktiga ersättningar och andra förmåner har Vetenskapsrådet inga överenskomna framtida åtaganden.

Uppdrag som styrelse- och rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag redovisas i förekommande fall.

**Vetenskapsrådets styrelse
Utsedda av regeringen:**

2007

Björn von Sydow, ordförande
Riksdagsledamot

2006

-

Pär Omling, generaldirektör för Vetenskapsrådet
EUROHORCs (European Union Heads of Research
Councils)

Pär Omling, generaldirektör för Vetenskapsrådet

Agneta Norén
Ledamot i styrelsen för
Mittuniversitet (fr.o.m. maj 2007)
Investera i Sundsvall AB,
ledamot
Abanor AB, ledamot
FAO Service AB
(Försäkringsbranchens
Arbetsgivarorganisation service
AB)
adjungerad ledamot sedan juli
2007
Verket för
Förvaltningsutvecklings råd
t.o.m. juni 2007

-

Charlotte Petri Gornitzka
Ledamot i styrelsen för Sida

-

Jan-Eric Sundgren
Volvo Technology Transfer AB,
styrelsen
Volvo Technology AB, styrelsen
Meritea AB, styrelsen
Lindholmen Science Park AB,
styrelsen
Renault Trucks, styrelsen
NIR (Näringslivets internationella
råd), styrelsen

-

Utsedda genom elektorval bland landets forskare:

2007

Lars Calmfors
Ledamot i regeringens
Globaliseringsråd
Ordförande i Finanspolitiska
rådet

2006

-

-

Lena Claesson-Welsh
Association for international
Cancer Research
Academy of Finland, Research
Council for Health

Elisabet Haggård
Styrelsen för institutionen för
mikrobiologi, genteknik
och Toxikologi vid Stockholms
universitet
Styrelsen för Stockholms
universitet Holding AB
Styrelsen för Sven & Lilly
Lawskis fond
Styrelsen för Mittuniversitetet
Styrelsen för MIM i Umeå

Lisbeth Larsson
Styrelsen för Svenska Institutet
Styrelsen för sekretariatet för
genusforskning
Styrelsen för Kungliga Biblioteket

Karin Prellner
Vårdalinstitutet
Svenska Läkaresällskapet
Acta Oto-Laryngologica
Svensk ÖNH-förening för
Otohinolaryngologi
Huvud- och halskirurgi

Sune Svanberg
Lunds Lasercentrum
Gas Optics AB
Ledarskapsprogrammet, SSF
Gas PorOx AB

Hans Wolf-Watz

Anders Ynnerman

Ledamöter i ämnesråden som utsetts av regeringen
Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap:

2007

Per Thullberg, ordförande
Statens Skolverk

Gunvor Engström

Ulrika Knutsson

Tomas Reis

Elisabet Haggård

Styrelsen för institutionen för mikrobiologi, genteknik
och Toxikologi vid Stockholms universitet
Styrelsen för Stockholms universitet Holding AB
Styrelsen för Sven & Lilly Lawskis fond

Lisbeth Larsson

Styrelsen för Svenska Institutet
Styrelsen för sekretariatet för genusforskning

Karin Prellner

Vårdalinstitutet
Svenska Läkaresällskapet
Acta Oto-Laryngologica
Svensk ÖNH-förening för Otohinolaryngologi
Huvud- och halskirurgi
KP-kunskapsförmedling

Sune Svanberg

Lunds Lasercentrum
Nobelkommittén för fysik, KVA
Gas Optics AB
Spectra Cure AB
Ledarskapsprogrammet, SSF
Gas PorOx AB

-

-

2006

Per Thullberg, ordförande
Statens Skolverk

-

-

-

Ämnesrådet för medicin:**2007**

Ann-Marie Begler, ordförande
Utvecklingsrådet
Kustbevakningen
Hälsa i Staten
Tullverket
E-nämnden

2006

Ann-Marie Begler, ordförande
Utvecklingsrådet
Kustbevakningen
Hälsa i Staten
Tullverket
E-nämnden

Måns Rosén

-

Ulrika Tegnell
Ledamot i Insynsrådet vid
Strama (Samverkan för
antibiotikaresistens)
Smittskyddsinstitutet

-

Ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap:**2007**

Billy Fredriksson, ordförande
MX Composites AB,
styrelseledamot
Luffartsstyrelsens styrelse,
ledamot

-

Ethel Forsberg, ordinarie
Energimyndigheten, ledamot
Miljömålsrådet,
Naturvårdsverket, ledamot
Stockholms universitet, ledamot
Toxikologiska rådet,
Kemikalieinspektionen,
ordförande

-

Ann-Christine Paul, ordinarie
Imego AB, styrelsemedlem
PP Polymer AB,
styrelseordförande

-

Mats P Olofsson, ordinarie

-

Utöver redovisade skattepliktiga ersättningar och andra förmåner har Vetenskapsrådet inga överenskomna framtida åtaganden.

12.11 Noter inklusive SUNET

Belopp i tkr

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2007	2006
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen		
Intäkter av uthyrning av lokaler	363	351
Intäkter av utbildning och konferenser	0	57
Intäkter av konsultuppdrag	2 472	2 739
Intäkter av övriga avgifter enligt 4§ Avgiftsförordningen	1 913	1 886
Intäkter av avgifter enligt 15§ Avgiftsförordningen	2	6
SUNET Intäkter av avgifter och andra ersättningar	114 098 *	102 783
Övriga intäkter	2 092	3 532
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	120 940	111 354

Kommentar: * Högre avgiftsuttag för SUNETs verksamhet 2007 pga. ökade kostnader för det nya nätet "OptoSunet".

Not 2 Finansiella intäkter	2007	2006
Ränta på räntekontot hos Riksgälden	346	328
SUNET ränta på räntekontot hos Riksgälden	272 *	828
Övriga ränteintäkter	8	27
Summa finansiella intäkter	626	1 183

Kommentar: * Lägre intäkter för SUNET 2007 pga. ökade kostnader för det nya nätet "OptoSunet".

Not 3 Intäkter av bidrag	2007	2006
Kammarkollegiet Linnéjubileet	15 287	10 000
Kammarkollegiet EUROHORCs	2 413	0
Utrikesdepartement IPY	1 000	0
Övriga	4 891	5 614
Summa Intäkter av bidrag inomstatliga	23 591	15 614
Axel o Margaretha Ax:son Johnsson stiftelse Linnéjubileet	1 692	0
C H Hagströms stiftelse Linnéjubileet	1 456	0
RBJ Chelsea Linnéjubileet	0	1 000
Sparbanksstiftelse Norrland Linnéjubileet	25	1 100
EU Contest for Young Scientists	0	3 095
Övriga	7 252	5 391
Summa Intäkter av bidrag utomstatliga	10 425	10 586
Summa Intäkter av bidrag totalt	34 016	26 200

Not 4 Kostnader för personal	2007	2006
Förändring avsättning för pensioner	81	-1 320
Lönekostnader, exklusive avgifter	79 934 *	82 072
SUNET Lönekostnader, exklusive avgifter	575	556
Övriga personalkostnader	42 072	43 394
SUNET Övriga personalkostnader	821 **	257
Summa kostnader för personal	123 483	124 959

Kommentar: * Lägre kostnader för IT-personal pga. outsourcing av IT-verksamhet.

** Högre kostnader 2007 för SUNET på grund av pågående nyrekrytering.

Belopp i tkr

Not 5 Övriga driftkostnader	2007	2006
Kostnader Linné jubileumsåret 2007	25 057	13 896
Kostnader EU-Contest	2	4 186
Kostnader för polarforskning	74	953
Kostnader för Linnéstöd, Berzelii centra	130	1 113
Kostnader för Forskning.se	1 595	1 443
Konsultkostnader för lokalprojektet, projektstyrningsmetod och organisationsutveckling	1 419	4 651
IT Konsultkostnader övertagande, drift	4 902	0
Kostnader för VRAPS modernisering	565	0
Kostnader för Autonomy	575	123
Kostnader för stamcellforskning	0	712
Kostnader för övergång från fast telefoni till Spring Mobil	0	791
Kostnader för Riksarkivet, gamla databaser	0	451
Kostnader för DISC projekt	1 570	109
Kostnader för EU:s ramprogram FoU	400	0
Kostnader för utvärdering: barnhälsa, forskning	500	0
Kostnader för IPY	771	18
Övriga driftkostnader Vetenskapsrådet	40 644	39 804
Periodiseringskostnader, bl.a. Kostnader pga. lokalflytt "Fa. Struktur" 403 tkr och reaförlust för utrangeringar i samband med lokalflytt 670 tkr	1 143	-9
SUNET Övriga driftkostnader, inklusive periodiseringar	127 757 *	133 729
Summa övriga driftkostnader	207 104	201 970

Kommentar: * Lägre kostnader för SUNET 2007 beroende på att det nya nätet "OptoSunet" tagits i bruk.

Not 6 Finansiella kostnader	2007	2006
Ränta på lån i Riksgälden	196	193
SUNET Ränta på lån i Riksgälden	5 218	296
Övriga finansiella kostnader	26	32
SUNET Övriga finansiella kostnader	35	0
SUNET Övriga finansiella kostnader (periodisering)	356	23
Summa finansiella kostnader	5 831	544

Not 7 Avskrivningar och nedskrivningar	2007	2006
Avskrivningar	3 497	5 347
SUNET Avskrivningar	30 827 *	12 131
Summa avskrivningar och nedskrivningar	34 324	17 478

Kommentar: * Högre kostnader 2007 för SUNET pga. investeringarna i det nya nätet "OptoSunet".

Not 8 Immateriella tillgångar, Balanserade utgifter för utveckling	2007	2006
Ingående anskaffningsvärde	9 025	8 722
Årets anskaffningar	244	303
Årets utrangeringar	0	0
Utgående anskaffningsvärde	9 269	9 025
Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 820	-4 021
Årets avskrivningar	-1 465	-1 799
Årets utrangeringar		
Utgående ackumulerade avskrivningar	-7 285	-5 820
Bokfört restvärde totalt	1 984	3 205

SUNET har inte någon andel av posten immateriella tillgångar, Balanserade utgifter för forskning och utveckling.

För egenutvecklade dataprogram har enligt 5 kap. 2 § FÅB (2000:605) aktiverats. 244 303

Belopp i tkr

Not 9 Immateriella tillgångar, Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2007	2006
Ingående anskaffningsvärde	3 250	2 156
SUNET Ingående anskaffningsvärde	23	0
Årets anskaffningar	37	1 094
SUNET Årets anskaffningar	250	23
Utgående anskaffningsvärde	3 560	3 273
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 908	-1 380
SUNET Ingående ackumulerade avskrivningar	-4	0
Årets avskrivningar	-661	-528
SUNET Årets avskrivningar	-49	-4
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 622	-1 912
SUNET bokfört restvärde	220	19
Bokfört restvärde totalt	938	1 361

Not 10 Förbättringsutgifter på annans fastighet	2007	2006
Ingående anskaffningsvärde	3 419	3 510
Årets anskaffningar	533	0
Årets utrangeringar	-3 419 *	-91
Utgående anskaffningsvärde	533	3 419
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 805	-2 356
Årets avskrivningar	-237	-540
Årets utrangeringar	3 041 *	91
Utgående ackumulerade avskrivningar	0	-2 805
Bokfört restvärde totalt	533	614

Kommentar: * Utrangeringen beror på avvecklingen av lokalerna på Regeringsgatan 56.

SUNET har inte någon andel av posten förbättringsutgifter på annans fastighet.

Not 11 Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2007	2006
Ingående anskaffningsvärde	14 921	14 957
SUNET Ingående anskaffningsvärde	248 558 *	204 136
Årets anskaffningar	6 377	634
SUNET Årets anskaffningar	178 499 *	44 422
Årets utrangeringar	-7 760	-670
SUNET Årets utrangeringar	-3 189	0
Utgående anskaffningsvärde	437 406	263 479
Ingående ackumulerade avskrivningar	-13 155	-11 338
SUNET Ingående ackumulerade avskrivningar	-202 613 *	-190 486
Årets avskrivningar	-1 135	-2 480
SUNET Årets avskrivningar	-30 778 *	-12 127
Årets utrangeringar	7 466	663
SUNET Årets utrangeringar	3 189	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-237 026	-215 768
SUNET bokfört restvärde	193 666	45 945
Bokfört restvärde totalt	200 381	47 711

Kommentar: * Den stora ökningen beror på investeringar i det nya nätet "OptoSunet".

Avyttring anläggningstillgångar	2007	2006
Reaförlust maskiner och inventarier	670	8

Belopp i tkr

Not 12 Andelar i dotterbolag och intresseföretag	2007	2006
SUNETs 3 800 aktier i NORDUnet A/S, nominellt värde DKK 3 800 000	4 221	4 652
Förlustandel 2006		-430
Vinstandel 2007	1 888	
Summa finansiella anläggningstillgångar	6 109	4 221

Not 13 Fordringar hos andra myndigheter	2007	2006
Mervärdesskattefordran	5 709	2 546
SUNET Mervärdesskattefordran	3 427 *	15 509
Övriga fordringar hos andra myndigheter	719	1 479
SUNET Övriga fordringar hos andra myndigheter	179	0
Summa fordringar hos andra myndigheter	10 034	19 534

Kommentar: * Lägre mervärdesskattefordringar 2007, investeringarna 2006 avser det nya nätet "OptoSUNET".

Not 14 Övriga fordringar	2007	2006
Övriga fordringar	1 732	3 099
Summa övriga fordringar	1 732	3 099

Not 15 Förutbetalda kostnader	2007	2006
Förutbetalda hyror	15 415 *	1 863
SUNET Förutbetalda hyror	13	13
Övriga förutbetalda kostnader	1 486	1 181
SUNET Övriga förutbetalda kostnader	13 377	22 941
Summa förutbetalda kostnader	30 291	25 998

Kommentar: *Avvecklingskostnader avseende Regeringsgatan och hyra för januari 2008, samt nya lokaler i Klarabergshuset.

Not 16 Upplupna bidragsintäkter	2007	2006
<i>Externa finansiärer</i>		
ERA-net Norface	525	33
Diabetes Stamceller	6 310	2 927
VINNOVA Mikro labb	0	840
Formas Östersjön	272	272
EU Fusion	0	2 865
Euroscience, EU-Bidrag	570	741
EU Contest	848	820
STINT Postdoc	1 704	0
Övriga	222	105
Summa upplupna bidragsintäkter	10 451	8 603
I summan upplupna bidragsintäkter ingår medel till transfereringar	8 155	6 632
I summan upplupna bidragsintäkter ingår medel till drift	2 296	1 971

Not 17 Avräkning med statsverket	2007	2006
Ingående balans	34 174	21 191
Avräknat mot statsbudgeten:		
Anslag	3 122 324	2 873 952
SUNET Anslag	41 653	39 805
Avräknat mot statsverkets checkräkning:		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-107 621	-106 698
SUNET Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-40 151	-39 805
Uppbördsmedel m.m.	142 437	140 288
Transfereringar m.m.	-3 160 592	-2 894 559
Utgående balans	32 224	34 174

Belopp i tkr

Not 18 Resultat i dotterbolag och intresseföretag	2007	2006
SUNET Ingående balans avseende aktiekapital i Nordunet	194	939
SUNET Överföring från årets kapitalförändring Nordunet	-430	-745
Utgående balans	-236	194

Not 19 Balanserad kapitalförändring	2007	2006
Balanserad kapitalförändring	-5 962	-6 604
Varav periodiseringsdifferenser	-5 962	-6 604
SUNET Balanserad kapitalförändring	20 997	25 761
Varav SUNET Periodiseringsdifferenser	20 997	25 761
Summa balanserad kapitalförändring	15 035	19 157

Not 20 Kapitalförändring enligt resultaträkningen	2007	2006
Årets kapitalförändring består av periodiseringsdifferenser i anslagsfinansierad verksamhet		
Amorteringar	4 654	5 621
SUNET Amorteringar	30 592	11 652
Avskrivningar	-3 498	-5 347
SUNET Avskrivningar	-30 827	-12 131
Förändring av periodiseringar	-1 488	1 688
Förändring framtida åtaganden för förtidsavgången personal	-81	-1 320
SUNET Förändring av periodiseringar	-10 464	-4 285
SUNET Resultat från andelar i intresseföretag	1 888	-430
Summa kapitalförändring enligt resultaträkningen	-9 224	-4 552
SUNET summa kapitalförändring enligt resultaträkningen	-8 811	-5 194

Not 21 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	2007	2006
Avsättning för pensioner		
Ingående avsättning	816	1 888
Årets pensionskostnad	739	-52
Årets pensionsutbetalningar	-657	-1 020
Utgående avsättning	898	816
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	898	816

Not 22 Lån i Riksgälden för anskaffning av anläggningstillgångar	2007	2006
Ingående skuld	6 207	9 679
SUNET Ingående skuld	46 166	12 766
Lån upptagna under året	5 970	2 149
SUNET Lån upptagna under året	178 142 *	45 052
Årets amorteringar	-4 654	-5 621
SUNET Årets amorteringar	-30 592	-11 652
Summa lån i Riksgälden	201 239	52 373

Ekonomiska villkor		
Bevilljad Låneram	260 000	185 000
Utnyttjad i Riksgälden	7 523	6 207
SUNET utnyttjad i Riksgälden	193 716	46 166
Utnyttjad i Riksgälden, totalt	201 239	52 373

Kommentar: * SUNETs nya investeringar 2007 i det nya nätet "OptoSunet".

Belopp i tkr

Not 23 Skulder till andra myndigheter	2007	2006
Skatteverket arbetsgivaravgifter	2 314	2 550
SUNET Skatteverket arbetsgivaravgifter	24	15
SPV Avtalsförsäkringar	60	153
SUNET SPV Avtalsförsäkringar	6	5
Övriga skulder till Statistiska Centralbyrån	1 375	10 000
Övriga skulder till andra myndigheter	2 911	2 833
SUNET Övriga skulder till andra myndigheter	2 059	1 271
Summa skulder till andra myndigheter	8 749	16 827
SUNET summa skulder till andra myndigheter	2 089	1 291

Not 24 Leverantörsskulder	2007	2006
Övriga leverantörer	26 518 *	8 884
Övriga leverantörer, Linnéjubileet	2 370	1 313
SUNET Övriga leverantörer, Nordunet, Imtec	6 777	7 637
SUNET Övriga leverantörer, Teliasonera	-296 **	12 390
SUNET Övriga leverantörer	281	956
Summa leverantörsskulder	35 650	31 180
SUNET summa leverantörsskulder	6 762	20 983

Kommentar: * Större poster: Ny AV-utrustning 1 057 tkr, Engångsbelopp Fabege gamla lokaler 9 054 tkr, Sirius IT 3 542 tkr, Kontorsinventarier 2 728 tkr.

** SUNET Teliasonera-faktura förfallodag januari 2007.

Not 25 Övriga skulder	2007	2006
Personalens källskatt	2 481	2 707
SUNET Personalens källskatt	17	17
Övriga skulder	1 281	3 184
Summa övriga skulder	3 779	5 908

Not 26 Upplupna kostnader	2007	2006
Upplupna löner, inklusive sociala kostnader	57	66
Semesterlöneskuld, inklusive sociala kostnader	6 914	6 792
SUNET Semesterlöneskuld, inklusive sociala kostnader	73	74
Övriga periodiseringsposter	804	200
SUNET Övriga periodiseringsposter	442	75
Summa upplupna kostnader	8 290	7 207
SUNET summa upplupna kostnader	515	149

Belopp i tkr

	2007	2006
Not 27 Oförbrukade bidrag		
EU Fusion	1 349	0
Grönbergska fonden	0	2 859
JDRF/KAW Diabetes	8 129	1 865
Genterapi	2 874	2 773
CERN Experiment	2 037	1 878
NOS M	11 920	12 968
KAW Mikrolabb	4 600	0
SSF Mikrolabb	2 573	0
STINT Postdoc HS	0	1 039
EGEE II	1 299	3 658
ESF EURYI 3	1 598	0
Övriga oförbrukade bidrag	2 526	4 321
Summa oförbrukade bidrag, inomstatliga	38 905	31 361
Medel från Kammarkollegiet (Must)	3 335	3 335
VINNOVA Mikrolabb	5 181	0
Medel från Kammarkollegiet Linnéjubileet	2 334	3 342
Medel från Kammarkollegiet Internationell	1 087	3 500
Medel från Kammarkollegiet Stamcellsforskning	1 000	1 000
Medel från Myndigheten för skolutveckling Linnéjubileet	0	1 205
Övriga oförbrukade bidrag	4 700	3 730
Summa oförbrukade bidrag, utomstatliga	17 637	16 112
Summa oförbrukade bidrag	56 542	47 473
I summan oförbrukade bidrag ingår medel till transfereringar	52 307	37 892
I summan oförbrukade bidrag ingår medel till drift	4 235	9 581

	2007	2006
Not 28 Övriga förutbetalda intäkter		
SUNET övriga förutbetalda intäkter	533 *	3 880
SUNET summa övriga förutbetalda intäkter	533	3 880

Kommentar: * 2007 års förutbetalda intäkter avser fakturerade nätförbindelser för kvartal 1 2008.
2006 års förutbetalda intäkter avser ej förbrukade intäkter av avgifter och andra ersättningar, se not 1.

12.12 Underskrifter

Vetenskapsrådet har den 14 februari 2008 fattat beslut om årsredovisning avseende 2007.

Stockholm den 14 februari 2008

Björn von Sydow, ordförande

Ledamöter

Lars Calmfors

Lena Claesson-Welsh

Elisabeth Haggård

Lisbeth Larsson

Agneta Norén

Charlotte Petri Gornitzka

Karin Prellner

Jan-Erik Sundgren

Sune Svanberg

Hans Wolf-Watz

Anders Ynnerman

Pär Omling, *generaldirektör för Vetenskapsrådet*

13. PERSONREGISTER 2007

Vetenskapsrådets styrelse

Utsedda av regeringen

- Ordförande: Björn von Sydow, Vetenskapsrådet
- Pär Omling, *generaldirektör*, Vetenskapsrådet
- Agneta Norén, *verkställande direktör*, Fora
- Charlotte Petri Gornitzka fr.o.m. 2007-03-08, *generalsekreterare*, Rädda Barnen
- Jan-Eric Sundgren, *direktör* i AB Volvo

Utsedda genom elektorsval bland landets forskare

- **Lars Calmfors**, *professor*,
Institutet för internationell ekonomi Stockholms universitet
- **Lena Claesson-Welsh**, *professor*,
Institutionen för genetik och patologi, Uppsala universitet
- Vice ordförande: **Elisabeth Haggård**, *professor*,
Institutionen för genetik mikrobiologi och toxikologi, Stockholms universitet
- **Lisbeth Larsson**, *professor*,
Litteraturvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet
- **Karin Prellner**, *professor, chefläkare*
Öron-, näs- och halskliniken, Universitetssjukhuset, Lund
- **Sune Svanberg**, *professor*,
Fysiska institutionen, Lunds tekniska högskola
- **Hans Wolf-Watz**, *professor*,
Institutionen för molekylärbiologi, Umeå universitet
- **Anders Ynnerman**, *professor*,
Institutionen för teknik och naturvetenskap, Linköpings universitet,
Campus Norrköping

Personalföreträdare

- **Nils-Harry Eriksson**, *ekonom*, SACO
- **Vera Novakova**, *forskningssekreterare*, ST

Ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap

Utsedda av regeringen

- Ordförande: **Per Thullberg**, *generaldirektör*, Skolverket
- Ordinarie: **Gunvor Engström**, *verkställande direktör*
- Ersättare: **Birgitta Winberg**, *präst*
- Ordinarie: **Ulrika Knutson**, *kulturredaktör*
- Ersättare: **Gert Wingård**, *arkitekt*
- Ordinarie: **Tomas Ries**, *direktör*
- Ersättare: **Ola Wikander**, *översättare*

Utsedda genom elektorsval bland landets forskare

- Ordinarie: **Fredrik Andersson**, *professor*
Nationalekonomiska institutionen, Lunds universitet
- Ersättare: Christer Lundh, *professor*
Ekonomisk-historiska Institutionen, Handelshögskolan, Göteborgs universitet

- Ordinarie: **Li Bennich-Björkman**, *universitetslektor*
Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet
- Ersättare: **Mats Ekström**, *professor*
Humanistiska institutionen, Örebro universitet
- Ordinarie: **Göran Collste**, *professor*
Institutionen för religion och kultur, Linköpings universitet
Ersättare: **Åsa Gunnarsson**, *professor*
Institutionen för juridik, Umeå universitet
- Ordinarie: **Elisabet Engdahl**, *professor*
Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet
- Ersättare: **Erik Carlson**, *professor*
Filosofiska institutionen, Uppsala universitet
- Ordinarie: **Lars-Håkan Svensson**, *professor*
Institutionen för språk och kultur, Linköpings universitet
- Ersättare: **Johan Widén**, *professor*,
Avdelningen för fri konst, Kungliga konsthögskolan, Stockholm
- Ordinarie: **Maria Ågren**, *professor*
Historiska institutionen, Uppsala universitet
- Ersättare: **Karin Aronsson**, *professor*
Tema barn, Linköpings universitet
- Ordinarie: **Malin Åkerström**, *professor*
Sociologiska institutionen, Lunds universitet
- Ersättare: **Susanne Lundin**, *professor*
Etnologiska institutionen, Lunds universitet

Huvudsekreterare i ämnesrådet för humaniora och samhällsvetenskap

- **Arne Jarrik**, *professor*

Ämnesrådet för medicin

Utsedda av regeringen

- **Ann-Marie Begler**, *överdirektör*, Rikspolisstyrelsen
- Ordinarie: **Måns Rosén**, *professor*, SBU, Stockholm
- Ersättare: **Margareta Olsson Birgersson**, *medicinsk chef*, Sanofi-aventis, Stockholm
- Ordinarie: **Ulrika Sehlstedt**, *tekn. dr.*, Stockholm
- Ersättare: **Staffan Cavefors**, *sjukhuschef*, Carlanderska, Göteborg
- Ordinarie: **Anders Tegnell**, *medicinalråd*, Socialstyrelsen
- Ersättare: **Yvonne Sjösteen**, *patentexpert*, Patent- och registreringsverket (PRV)

Utsedda genom elektorsval bland landets forskare

- Ordinarie: **Sven Enerbäck**, *professor*, Institutionen för biomedicin, Göteborgs universitet
Ersättare: **Lena Carlsson**, *professor*, Institutionen för medicin,
Göteborgs universitet
- Ordinarie: **Charli Eriksson**, *professor*, Hälsovetenskapliga institutionen, Örebro universitet

Ersättare: **Anders Blomqvist**, *professor*, Institutionen för Biomedicin och Kirurgi, Linköpings universitet

- Ordinarie: **Lena Kjellén**, (vice ordförande) *professor*, Institutionen för medicinsk biokemi och mikrobiologi, Uppsala Biomedicinska Centrum, Uppsala
Ersättare: **Birgitta Heyman**, *professor*, Institutionen för genetik och patologi, Uppsala universitet
- Ordinarie: **Ulf Lerner**, *professor*, Institutionen för odontologi, Umeå universitet
Ersättare: **Maria Fällman**, *professor*, Institutionen för Molekylärbiologi, Umeå universitet
- Ordinarie: **Stefan Lohmander**, *professor*, Institutionen för kliniska vetenskaper, Universitetssjukhuset i Lund
Ersättare: **Peter Lönnroth**, *adj. professor*, Institutionen för medicin, Göteborgs universitet
- Ordinarie: **Lil Träskman Bendz**, *professor*, Institutionen för kliniska vetenskaper, Universitetssjukhuset i Lund
Ersättare: **Mats Ulfendahl**, *professor*, Institutionen för klinisk neurovetenskap, Karolinska institutet
- Ordinarie: **Joleen Zierath**, *professor*, Institutionen för kirurgisk vetenskap, Karolinska institutet
Ersättare: **Marie Wahren-Herlenius**, *professor*, Institutionen för medicin, Karolinska institutet

Huvudsekreterare i ämnesrådet för medicin

- **Håkan Billig**, *professor*
- **Karin Forsberg-Nilsson**, *forskare, bitr. huvudsekreterare*

Ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap

Utsedda av regeringen

- Ordförande: **Billy Fredriksson**, *professor*
- Ordinarie: **Ethel Forsberg**, *generaldirektör* Kemikalieinspektionen
- Ersättare: **Per Bengtsson**, *direktör*, Probi AB
- Ordinarie: **Ann-Christine Paul**, *direktör* PP Polymer AB
- Ersättare: **Mats Eriksson**, *direktör*, Vecura AB
- Ordinarie: **Mats Olofsson**, *FoU-chef* inom Försvarmakten
- Ersättare: **Brita Wickberg**, *chef för kompetensutveckling*, Scania i Södertälje

Utsedda genom elektorsval bland landets forskare

- Ordinarie: **Svante Björck**, *professor*, Geologiska institutionen, Lunds universitet
- Ersättare: **Kerstin Johannesson**, *professor*, Institutionen för marin ekologi, Göteborgs universitet
- Ordinarie: **Barbara Cannon**, *professor*, Zoofysiologi, Wenner-Grens institut, Stockholms universitet

- Ersättare: **Bärbel Hahn-Hägerdahl**, *professor*, Kemiska institutionen, Lunds universitet
- Ordinarie: **Marianne Sommarin**, *professor*, Kemiska institutionen, Lunds universitet och Fysiologisk botanik Umeå universitet
- Ersättare: **Erik Höglund**, *professor*, Institutionen för tillämpad fysik, maskin- och materialteknik, Luleå tekniska universitet
- Ordinarie: **Håkan Wennerström**, *professor*, Kemiska institutionen, Lunds universitet
- Ersättare: **Yvonne Brandt Andersson**, *professor*, Institutionen för materialkemi, Uppsala universitet
- Ordinarie: **Eva Olsson**, *professor, vice ordförande*, Chalmers tekniska högskola
- Ersättare: **Bertil Svensson**, *professor*, Sektionen för informationsvetenskap, Högskolan i Halmstad
- Ordinarie: **Barbro Åsman**, *professor*, Fysikum, Stockholms universitet
- Ersättare: **Sven Stafström**, *professor*, Institutionen för fysik, kemi och biologi, Linköpings universitet
- Ordinarie: **Johan Håstad**, *professor*, Institutionen för Numerisk analys och datalogi, Kungliga tekniska högskolan, Stockholm
- Ersättare: **Mats Viberg**, *professor*, Institutionen för signaler och system, Chalmers tekniska högskola, Göteborg

Huvudsekreterare i ämnesrådet för naturvetenskap och teknikvetenskap:

- **Arne Johansson**, *professor*

Utbildningsvetenskapliga kommittén

- Ordförande: **Sigbrit Franke**, *professor i pedagogik*

Ledamöter utsedda för perioden 2007-2008

- **Staffan Larsson**, *professor*, Institutionen för beteendevetenskap och lärande, Linköpings universitet
- **Sangeeta Bagga-Gupta**, *docent*, Pedagogiska institutionen, Örebro universitet
- **Donald Broady**, *professor*, Pedagogiska institutionen, Uppsala universitet
- **Boel Englund**, *professor*, Institutionen för samhälle, kultur och lärande Lärarhögskolan i Stockholm
- **Tomas Englund**, *professor*, Pedagogiska institutionen, Örebro universitet
- **Per-Olof Erixon**, *professor*, Institutionen för estetiska ämnen, Umeå universitet
- **Erik Mellander**, *fil dr.*, Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, Uppsala
- **Per Risberg**, *direktör*, Högskolan i Jönköping
- **Sá Cavalcante Schuback, Marcia**, *Docent*, Institutionen för kultur och kommunikation, Södertörns högskola
- **Lena Tibell**, *docent*, Institutionen för biomedicin och kirurgi, Linköpings universitet

Huvudsekreterare i utbildningsvetenskapliga kommittén

- **Ulf P Lundgren**, *professor*
- **Elisabet Nihlfors**, *universitetslektor, bitr. huvudsekreterare*

Kommittén för forskningens infrastrukturer (KFI)

Ledamöter och ordförande är utsedda av Vetenskapsrådets styrelse om inget annat anges.

Undergrupper till KFI som till exempel Database InfraStructure Committee (DISC), Swedish National Infrastructure for Computing (SNIC) och Integrated Ocean Drilling Program (IODP) anges inte här.

- Ordförande: **Madelene Sandström** – tjänstledig för regeringsuppdrag fr.o.m. 2007-06-01
generaldirektör, FOI
- *Tf ordförande* fr.o.m. 2007-06-01 **Susanne Holmgren**, *professor*, Institutionen för zoologi
Göteborgs universitet
- **Anders Brändström**, *professor*, Demografiska databasen, Umeå universitet
- **Erik Elmroth**, *docent*, Institutionen för datavetenskap, Umeå universitet
- **Claes Fransson**, *professor*, Institutionen för astronomi, Stockholms universitet
- **Hans-Åke Gustafsson**, *professor*, CERN, Genève
- **Lena Gustafsson**, *professor, vice GD* VINNOVA
- **Merle Horne**, *professor*, Institutionen för lingvistik, Lunds universitet
- **Ulf Karlsson**, *professor*, Institutionen för mikroelektronik och informationsteknik (IMIT)
KTH, Electrum Kista
- **Karl-Eric Magnusson**, *professor*, Institutionen för molekylär och klinisk medicin (IMK),
Linköping universitet
- **Hans-Örjan Nohrstedt**, *docent, programchef*, Formas
- **Juni Palmgren**, *professor*, Institutionen för Medicinsk epidemiologi och biostatistik,
Karolinska Institutet och Stockholms universitet
- **Rune Åberg**, *professor, huvudsekreterare*, Forskningsrådet för arbetsliv och
socialvetenskap 2004-2007

Huvudsekreterare i kommittén för forskningens infrastrukturer (KFI)

- **Lars Börjeson**, *professor*

SUNETs styrelse

- Ordförande: **Mille Millnert**, Linköpings universitet
- **Gun Djerf**, Linköpings universitet
- **Anita Hansbo**, Högskolan i Jönköping
- **Anita Kollerbauer**, Stockholms universitet/KTH
- **Johnny Nilsson**, Lunds universitet
- **Kjell Nilsson**, Kungliga biblioteket
- **Peter Olsson**, Chalmers
- **Staffan Sarbäck**, Luleå tekniska universitet
- **Johan Sigholm**, studeranderepresentant
- **Benny Stridsberg**, studeranderepresentant
- **Ann-Charlotte Berglund Sonnhammer**, Uppsala universitet
- **Sven Tafvelin**, Chalmers tekniska högskola
- **Per Wernheim**, Karolinska Institutet

Vetenskapsrådets kommittéer och deras ordförande

Kommittéer som bereder ansökningar och som tar fram underlag åt styrelsen. Ämnesrådets berednings- eller prioriteringskommittéer tillsätts årligen och redovisas inte här.

- Etikkommittén: **Göran Hermerén**, *professor*, Lunds universitet
- Expertgruppen för oredlighetsfrågor: **Kjerstin Nordborg**, *regeringsråd*, Regeringsrätten
- Kommittén för genusforskning: **Britta Lundgren**, *professor*, Umeå universitet
- Kommittén för forskning om Biologisk mångfald: **Jan Bengtsson**, *professor*, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala (t.o.m. 2007-03-31)
- Svenska IPY kommittén: **Sverker Sörlin**, *professor*, KTH

Av ämnesråden tillsatta arbetsgrupper

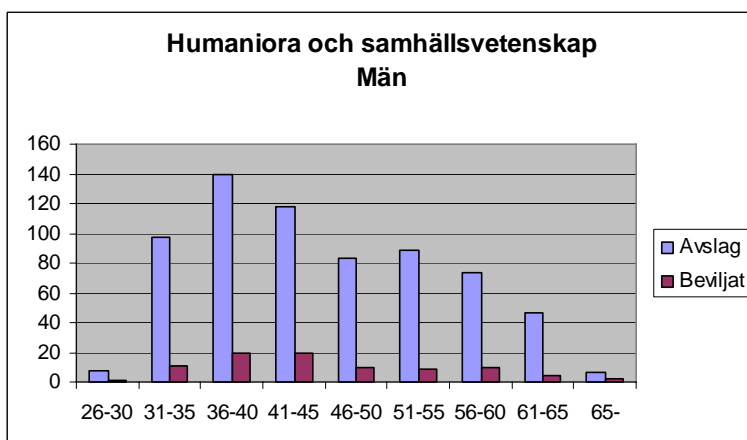
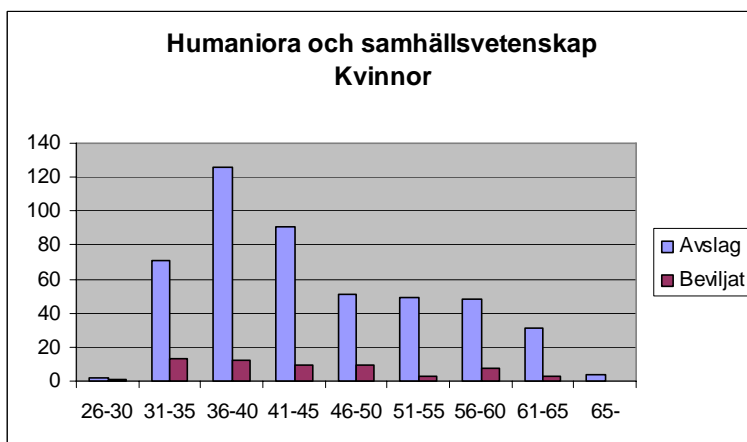
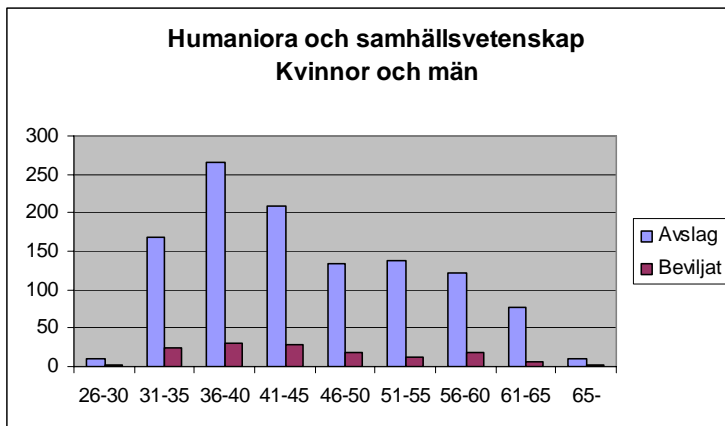
Ämnesrådets berednings- eller prioriteringskommittéer tillsätts årligen och redovisas inte här.

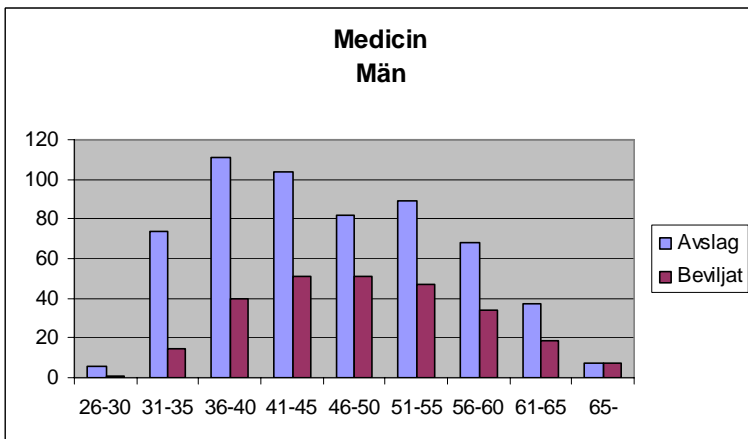
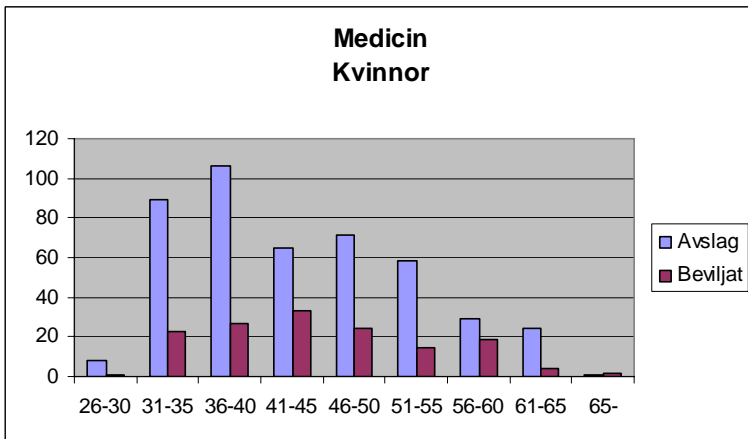
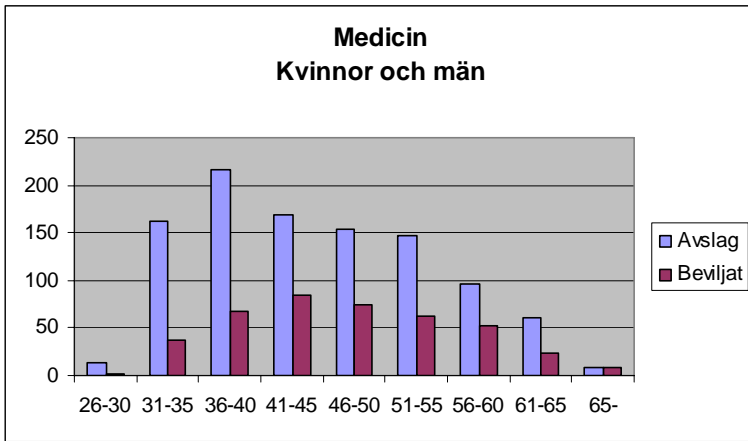
Kortvariga arbetsgrupper för framtagning av underlag för diskussioner eller beslut som inte berör ansökningar redovisas heller inte här.

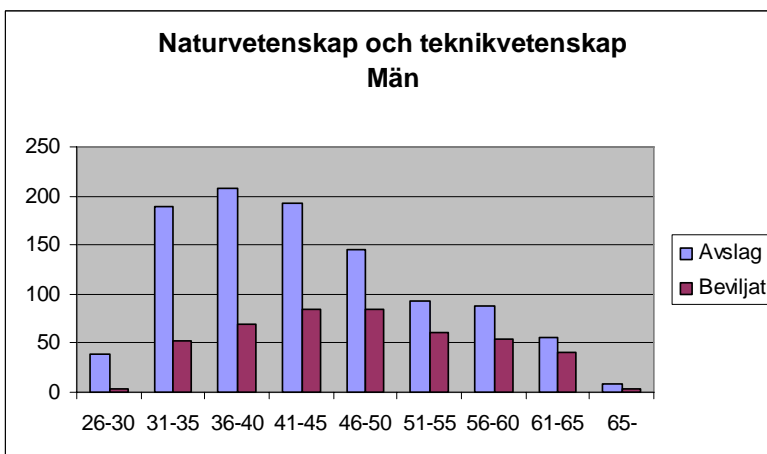
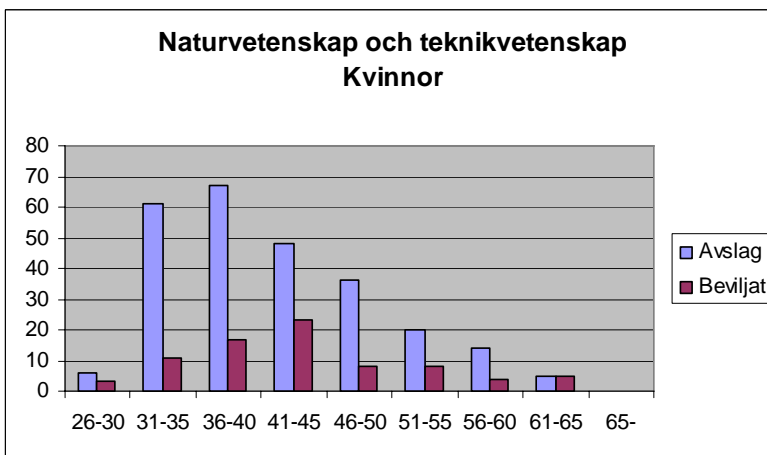
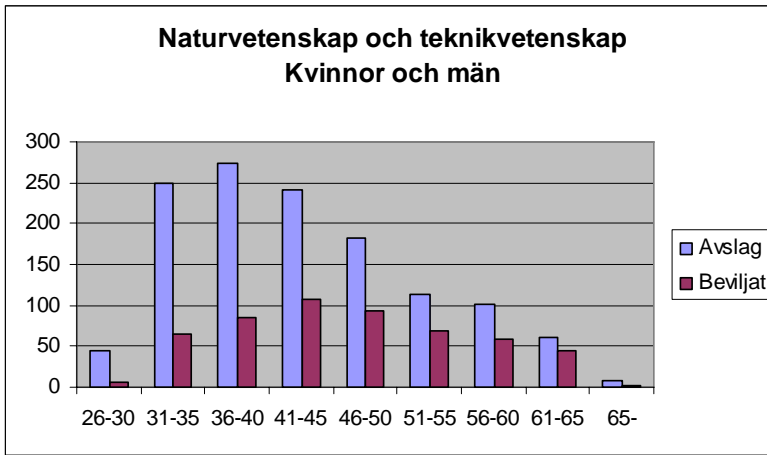
- Humaniora och samhällsvetenskap – Publiceringsutskottet: **Elisabet Engdahl**, *professor*, Göteborgs universitet

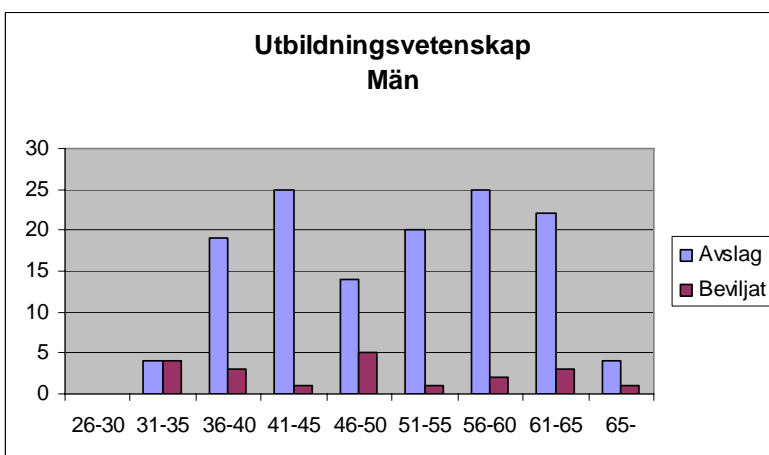
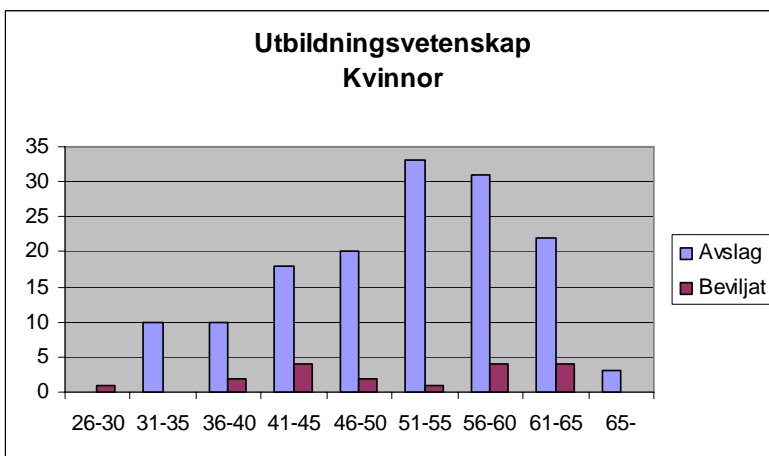
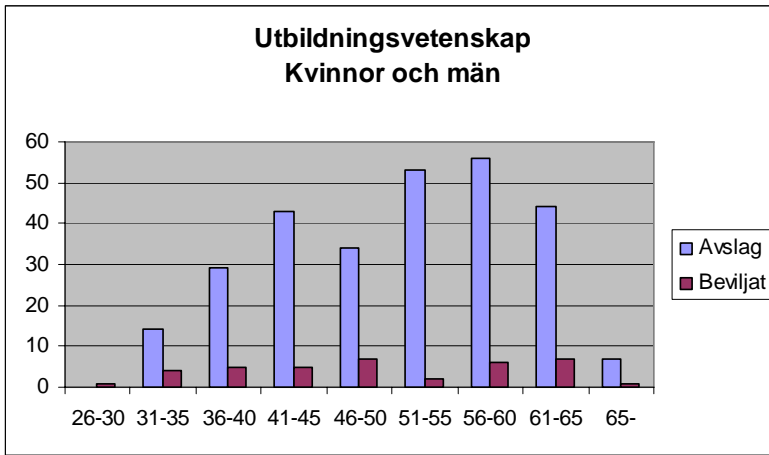
14. DIAGRAM: ÅLDERS- OCH KÖNSFÖRDELNING

Alla bidragsformer i den allmänna utlysningen 2006 ingår (projekt, forskarassistent, postdoktorsstipendier, postdoktorsanställning etc.)

15. FÖRKORTNINGAR

ALICE	Detektor vid LHC-acceleratorn, CERN
ALMA	Atacama Large Millimeter Array
ATLAS	Detektor vid LHC-acceleratorn, CERN
CEPN	Centrala etikprövningsnämnden
CERN	European Laboratory for Particle Physics
CORDIS	Community Research and Development Information Service
COST	European Cooperation in the field of Scientific and Technical research
DESY	forskningsanläggning i Hamburg
ECORD	Europeiskt konsortium för deltagande i IODP
EFDA	European Fusion Development Agreement
EISCAT	European Incoherent Scatter Facility
EMBC	European Molecular Biology Conference
EMBL	European Molecular Biology Laboratory
EMRC	European Medical Research Councils, samarbetsorgan vid ESF
ESF	European Science Foundation
ESFRI	European Forum For Research Infrastructure
ESO	European Southern Observatory
ESRF	European Synchrotron Radiation Facility
ESS	European Spallation Source – planerad acceleratorbaserad neutronkälla
EU/ERA-NET	European Research Area Networks
EUI	European University Institute, Florens
ERAB	European Research Advisory Board
EURATOM	Samordningsorgan inom EU på kärnenergiområdet
EUROCORES	European Collaborative Research Programmes (ESF-program)
EUROHORCS	European Union Heads of Research Councils
EURYI	European Young Investigator awards
FAS	Forskningsrådet för Arbetsliv och Socialvetenskap
Formas	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
GBIF	Global Biodiversity Information Facility
IARC	International Agency for Research on Cancer (WHO)
ICLAS	International Council for Laboratory Animals Science
IGCP	International Geological Correlation Programme
IGBP-WCRP	International Geosphere-Biosphere Programme – World Climate Research Programme
IGFA	International Group of Funding Agencies
IHP	International Hydrological Programme
ILL	Institut Laue-Langevin – forskningsanläggning med reaktorbaserad neutronkälla
ILP	International Lithosphere Programme
IODP	Integrated Ocean Drilling Program
ISIS	Accelerator driven neutronkälla (Storbritannien)
ITER	International Thermonuclear Experimental Reactor
IVA	Kungliga ingenjörsvetenskapsakademien
JDRF	Juvenile diabetes research foundation
JET	Joint European Torus
KAW	Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse
KK-stiftelsen	Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling
KTH	Kungliga tekniska högskolan
KVA	Kungliga Vetenskapsakademien
KVHAA	Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien

LHC	Large Hadron Collider
MAX	Synkrotronljuskälla i Lund
NOP	Nordisk publiceringsnämnd för forskning (inom olika discipliner)
NORDSIM	Nordic secondary ionisation mass spectrometry facility
NORDSYNC	Nordiskt konsortium för deltagande i ESRF
NORDUNET	Nordens universitetsdatanät (företagsnamn)
NOS	Nordisk samarbetsnämnd för forskning (inom olika discipliner)
NOT	Scientific Association, Nordiskt optiskt teleskop
NRM	Naturhistoriska riksmuseet
NSF	National Science Foundation, USA
OSO	Onsala Space Observatory
PCST	Public Communications of Science and Technology
RJ	Riksbankens Jubileumsfond
Sida	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete
SND	Svensk Nationell Datatjänst
SNIC	Swedish National Infrastructure for Computing
SSF	Stiftelsen för strategisk forskning
STINT	Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning
SUHF	Sveriges universitets- och högskoleförbund
UNESCO	United Nations Educational Scientific and Cultural Organization
UR	Utbildningsradion
Vårdalstiftelsen	Stiftelsen för vård- och allergiforskning
VINNOVA	Verket för innovationssystem
VLT	Very Large Telescope
WCRP	World Climate Research Program